

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**Факультет іноземних мов
кафедра англійської мови**

**Лінгвальні особливості формування образу України у
промовах британських прем'єр–міністрів за 2022–2024 рр.**

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Виконала:

студентка 2 курсу, 211 групи
спеціальності 035 Філологія
(германські мови та література)

Сандуляк Євгенія Анатоліївна

Керівник:

кандидат філологічних наук,
доцент **Мігорян О.В.**

*До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол №__ від _____ 2025 р.
зав. кафедрою _____ доц. Соловійова О.В.*

Чернівці — 2025

АНОТАЦІЯ

Сандуляк Є.А. Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британських прем'єр-міністрів за 2022-2024 рр. – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття ОКР «магістр» зі спеціальності 035 «Філологія». Чернівецький нац. ун-т імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2025. 141 с.

Наукова розвідка детермінована критичною значущістю дискурсивного конструювання образу України як сильної демократичної держави, що впливає на її геополітичну позицію та консолідацію міжнародної підтримки. Метою роботи є визначення лінгвальних особливостей формування зазначеного образу у політичних промовах британських прем'єр-міністрів (Б. Джонсон, Л. Трасс, Р. Сунак) за період 2022–2024 років.

Об'єктом дослідження є лінгвальні засоби, що функціонують у цільових політичних промовах (емпірична база – 20 промов / 1000 стилістичних одиниць), а предметом – експлікований ними образ України. У дослідженні інтегровано методи суцільної вибірки, компонентного, синтаксичного, стилістичного та компаративного аналізів.

Встановлено, що ключовим механізмом є використання стилістичних прийомів лексичного, синтаксичного та фонологічного рівнів. Наукова новизна полягає у визначенні характеристик цих прийомів у моделюванні образу України в англомовному політичному дискурсі саме в умовах воєнного часу. Практична значущість роботи полягає у можливості імплементації результатів у навчальні курси та використання дипломатичними установами для моніторингу міжнародного сприйняття.

Ключові слова: політичний дискурс, політична промова, образ України, лінгвальні особливості, стилістичні прийоми.

ABSTRACT

Sanduliak Y.A. Lingual peculiarities in the formation of Ukraine's image in the speeches of British Prime Ministers (2022–2024). – Manuscript. Qualification work for obtaining the Master's degree in specialty 035 «Philology». Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Chernivtsi, 2025. 141 p.

The research is determined by the critical significance of discursively constructing the image of Ukraine as a strong democratic state, which influences its geopolitical standing and the consolidation of international support. The aim of the work is to define the lingual peculiarities through which this image is formed in the political speeches of British Prime Ministers (B. Johnson, L. Truss, R. Sunak) during the 2022–2024 period.

The object of the study comprises the lingual tools functioning within the targeted political speeches (the empirical base consists of 20 speeches and 1000 stylistic units), and the subject is the explicit image of Ukraine constructed by these tools. The research integrates several methodologies: continuous sampling, component, syntactic, stylistic, and comparative analyses.

It is established that the key mechanism involves the use of stylistic devices at the lexical, syntactic, and phonological levels. The scientific novelty lies in defining the characteristics of these devices in modeling Ukraine's image within the English-language political discourse specifically under wartime conditions. The practical significance of the work involves the potential for implementing the results into educational courses and using them by diplomatic institutions to monitor international perceptions.

Keywords: political discourse, political speech, the image of Ukraine, lingual peculiarities, stylistic devices.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____Сандуляк Є.А.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ.....	10
1.0 Вступні зауваження.....	10
1.1 Політична промова як об’єкт лінгвістичних досліджень	10
1.2 Типологія політичних промов.....	16
1.3 Лінгвальні особливості політичних промов.....	21
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ ІІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ УКРАЇНИ.....	28
2.0 Вступні зауваження.....	28
2.1 Підходи до вивчення лінгвальних засобів формування образу.....	28
2.2 Становлення образу України як об’єкту наукових розвідок.....	33
2.3 Лінгвальні особливості формування образу України в промовах британських прем’єр-міністрів 2022-2024рр.....	41
Висновки до розділу 2.....	55
РОЗДІЛ ІІІ ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ УКРАЇНИ У ПРОМОВАХ БРИТАНСЬКИХ ПРЕМ’ЄР-МІНІСТРІВ ЗА 2022–2024 рр.....	57
3.0 Вступні зауваження.....	57
3.1 Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британського прем’єр міністра Бориса Джонсона.....	57
3.2 Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британського прем’єр міністра Ліз Трасс.....	86
3.3 Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британського прем’єр міністра Ріші Сунака.....	106
Висновки до розділу 3.....	123
ВИСНОВКИ.....	125
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	129
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ЕМПІРИЧНОГО МАТЕРІАЛУ	132
ДОДАТКИ.....	136

ВСТУП

В умовах динамічного світу та інформаційного середовища, актуалізується потреба у поглибленому дослідженні англійськомовного політичного дискурсу. Значна частина наукових розвідок, присвячених вивченню політичного дискурсу, імплементується в галузі лінгвопрагматики. Основний фокус цих досліджень зосереджений на детальному аналізі широкого діапазону мовних засобів, які функціонують з метою ідеологічного світосприйняття реципієнта, супроводжуючись різноманітними конотаціями.

Політична промова конститується як один із ключових жанрів реалізації політичного дискурсу. Вона виступає як потужний інструмент персуазії, що активно використовується для формування суспільної думки, позиціонування та маніпулювання, скеровуючи соціум у заздалегідь визначеному політичному напрямку. З огляду на її інструментальну значущість, тексти політичних промов стали об'єктом пильної уваги значної кількості вітчизняних та зарубіжних науковців.

Дане дослідження спирається на ґрунтовну теоретичну базу у сфері лінгвістики та політології: загальні особливості політичного дискурсу досліджувалися західними науковцями, зокрема Т. ван Дейком [31], Н. Ферклоу, П. Чілнотом [33]. Українське мовознавство представлено працями О. Антонюк, Г. Вусик [2], О. Бойко [3], О. Голік [9] та інших, які фокусуються на особливостях політичного мовлення. Теорія образу держав заснована на працях С. Анхольта і К. Дінні [14] та розвинута вітчизняними вченими (А. Вендель, О. Гарбера [10]).

Мовні особливості політичної промови перебувають у фокусі уваги багатьох науковців. Зокрема, значний внесок у розроблення цієї проблематики зробили українські дослідники Л.І. Мацько [17] та О.В. Падалка [19]. Ґрунтовні студії з аналізу політичної риторики також належать західним лінгвістам і комунікативістам, серед яких – Дж. Чартеріс-Блек, Р. Перлоф, Л. Пауел та Дж. Коварт [30].

Такий аналіз дозволить простежити генезис та актуалізацію лінгвальних засобів, що використовуються для формування образу України.

Актуальність наукової розвідки детермінована критичною значущістю консолідації міжнародної підтримки в умовах довготривалої війни, що вимагає ефективного дискурсивного конструювання образу України як сильної демократичної держави, яка є речником загальнолюдських цінностей на світовій арені. Політичний образ держави є вирішальним показником її успішності та безпосередньо впливає на її геополітичну позицію.

Мета роботи полягає у визначенні лінгвальних особливостей формування образу України у політичних промовах британських прем'єр-міністрів за 2022–2024 роки.

Досягнення поставленої мети вимагає послідовного вирішення низки **завдань**:

- визначення поняття політичний дискурс;
- окреслення специфіки політичної промови як піджанру англомовного політичного дискурсу;
- становлення лінгвальних засобів, що використовуються для формування образу України;
- проведення контент-аналізу цільових політичних промов для виявлення динаміки образу України.

Об'єктом дослідження є лінгвальні засоби, що функціонують у політичних промовах британських прем'єр-міністрів та слугують для репрезентації образу України на міжнародній політичній арені.

Предметом наукової розвідки є образ України, що експлікується в промовах британських прем'єр-міністрів і конструюється за допомогою зазначених лінгвальних засобів мови.

Матеріалом дослідження слугують 20 політичних промов та 1000 стилістичних одиниць, відібраних методом суцільної вибірки з фрагментів політичних промов провідних британських прем'єр-міністрів, зокрема, Б. Джонсона, Л. Трасс, Р. Сунака.

Дослідження передбачає інтеграцію низки **методів**: метод суцільної вибірки – для формування емпіричної бази дослідження; компонентний аналіз –

для встановлення особливостей лексичних одиниць; синтаксичний і стилістичний аналізи – для визначення особливостей формування образу України, а також метод кількісних підрахунків та метод компаративного аналізу.

Наукова новизна роботи полягає у визначенні характеристик стилістичних прийомів, що використовуються в моделюванні образу України в англomовному політичному дискурсі в умовах воєнного часу.

Теоретична значущість роботи полягає в тому, що в ній вперше проаналізовано лінгвальні засоби формування образу України у політичних промовах британських прем'єр-міністрів та виконано їх порівняльний аналіз.

Практична значущість полягає у проведенні лексико-стилістичного аналізу промов щодо моделювання образу України, які є визначальним інструментом формування державного образу в очах іноземної аудиторії. Результати можуть бути імplementовані в навчальні курси для розширення понять лінгвальних засобів, комунікативних тактик та риторичних прийомів, а також слугувати маркером для дипломатичних установ, що здійснюють моніторинг міжнародного сприйняття України.

Апробація. Основні положення та результати проведеного у роботі дослідження викладено у вигляді тез *«Політична промова як об'єкт лінгвістичних досліджень»* Студентської наукової конференції ЧНУ [23] та в статті у віснику «Магістерські студії» Чернівецького національного університету *«Використання лінгвальних засобів (лексичних та стилістичних) у створенні образу України у промовах Ріші Сунака»* [24].

Структура роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками до них, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми, її актуальність і новизну, визначено мету та основні завдання дослідження, окреслено об'єкт та предмет дослідження, визначено методи дослідження, розкрито практичну та теоретичну цінність.

У **першому розділі** надано визначення до ключових понять та термінів; означено критерії та характеристики політичної промови.

У **другому розділі** проаналізовано процес формування образу України, а також виокремлено лексичні та синтаксичні особливості, характерні для досліджуваного матеріалу в політичних промовах британських прем'єр-міністрів за 2022–2024 рр.

Третій розділ присвячено лінгвальним особливостям формування образу України в політичних промовах Бориса Джонсона, Ліз Трасс та Ріші Сунака та здійснено їх компаративний аналіз.

У **загальних висновках** підведено підсумки проведеної розвідки та окреслено перспективи подальших досліджень.

Додатки містять результати дослідження.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

1.0 Вступні зауваження

В умовах сучасної політичної комунікації, політичний дискурс набуває статусу ключового об'єкта вивчення в межах різноманітних наукових дисциплін. У зв'язку з цим, поглиблений аналіз політичної промови становить значний інтерес для міждисциплінарних та міжкультурних студій, зокрема у сфері лінгвістики. Політики цілеспрямовано використовують лінгвальні засоби для персуазивного впливу на когнітивні установки цільової аудиторії.

1.1 Політична промова як об'єкт лінгвістичних досліджень

Лінгвістичне дослідження політичної промови сприяє розвитку критичного мислення, підвищуючи здатність суб'єкта до аналізу й оцінки політичних процесів, що є необхідною передумовою для повноцінної політичної участі та стійкого демократичного поступу суспільства.

Спершу розглянемо поняття політичного дискурсу, що характеризується лексичною неоднорідністю, що проявляється в його композиційній складності. Ця складність зумовлена інтеграцією спеціалізованої політичної термінології із номенклатурними одиницями, запозиченими з інших галузей знань. Політичні представники, з метою здійснення впливу на аудиторію, стратегічно використовують полісемічні лексичні одиниці, стандартизовані комунікативні кліше та інші лексичні прийоми, що спрямовані на забезпечення бажаної інтерпретації політичних процесів та явищ.

Н.В. Кондратенко стверджує, що «політичний дискурс є конкретною формою політичної комунікації, яка передбачає актуалізацію політичного тексту в комунікативному акті взаємодії політичного суб'єкта (політика, політичної сили, влади) та політичного об'єкта (аудиторії, електорату, виборця)» [15, с. 12].

В свою чергу В.Б. Великорода акцентує увагу на тому, що «у політичному дискурсі на лексичному рівні використовується і нейтральна лексика, і

книжкова, численні терміни, може бути певна номенклатурна лексика; особливе місце у політичному дискурсі займає розмовна лексика, сленг, жаргон, неологізми тощо. Інколи оратор може свідомо використовувати розмовний варіант літературної норми задля того, щоб привернути увагу слухача, коли оратор раптово змінить вектор своєї промови і почне використовувати лише літературно нормативні одиниці. Цей метод є контрастним, а, загалом, оратор свідомо пристосовується до стилю усної розмовної мови, тому що розмовні елементи впливають на адресата й іноді викликають таку реакцію, яка неможлива при вживанні лише літературної норми» [7, с. 216–217].

Ми інтерпретуємо політичний дискурс як динамічний процес, що охоплює генерацію політичних ідей, ціннісних орієнтирів, поглядів та суджень у межах політичної сфери. При цьому необхідно враховувати, що політичний дискурс не є нейтральним або об'єктивним явищем, а перманентно імплікує ідеологічні, соціокультурні та владні детермінанти.

Різні політичні лідери можуть використовувати дискурс як інструмент для легітимізації власних позицій, здійснення маніпулятивних стратегій, мобілізації електорату або конструювання консенсусного розуміння соціально-політичних реалій.

У процесі політичної комунікації комуніканти функціонують як інституційні репрезентанти, що зумовлює імпліцитний ідеологічний аспект їхнього мовлення. Когнітивні структури учасників політичного дискурсу безпосередньо впливають на їхні оцінні судження та дискурсивні висновки, а також детермінують їхню вербальну поведінку, що охоплює застосування стилістичних прийомів.

Як зазначає С. Хашим, «політичні процеси відіграють важливу роль у житті чи не кожного громадянина, та мають вагоме значення для встановлення правопорядку й підтримки стабільності в суспільстві в цілому. Саме політичні діячі залучають й забезпечують механізми вирішення внутрішніх і міжнародних конфліктів шляхом ведення переговорів, здійснення діалогів й укладання

мирних угод. Важливим елементом, який є рушійним важелем для забезпечення цього процесу, виступає політична промова» [34, с. 701].

Політичний дискурс у формі політичної промови є невід'ємним складником процесу конструювання політичної культури. Відтак, всебічне дослідження її дискурсивних ознак, риторичних технік, а також лексичних та стилістичних аспектів набуває вирішального значення для розкриття кореляцій між мовою та політичною сферою.

Політична промова як соціолінгвістичний феномен та політичний дискурс загалом становлять об'єкт інтенсивного вивчення значної когорти вітчизняних та зарубіжних науковців. Серед зарубіжних науковців, які ініціювали сучасні дослідження цієї проблематики, слід відзначити зокрема таких вчених як Г. Лассуел, Дж. Фішман, Е. Гоффман, Г. Гарфінкель, Р. Барт, А. Греймас, К. Мец та інші [31, с. 112]. Стосовно вітчизняних досліджень політичного дискурсу, то дослідження, пов'язані із вивченням політичної промови вивчали такі вчені як В. Дем'янков, М. Кожина, О. Федорова, О. Паршина, Ю. Степанов, В. Чернявська, О. Шейгал тощо [10, с. 65–71].

Відповідно до визначення української дослідниці Л.І. Мацько «політична промова – завчасно підготовлений політичний виступ із негативними чи позитивними оцінками, конкретними фактами, обґрунтуваннями, з чітко окресленими планами, перспективою змін. Вона часто стає об'єктом лінгвістичних досліджень, оскільки відображає взаємодію мови й політики, а також безпосередній вплив мовних явищ на формування і вираження політичних ідей, установок та дискурсів». [17, с. 5].

Політична промова є складовою політичної комунікації, відтак, І. Самойлова та О. Подвойська тлумачать, що «політична промова містить позитивні чи негативні оцінки, обґрунтування, конкретні факти, з накресленими планами, перспективою політичних змін. Політичний виступ допомагає політикам розвивати свою творчість, адже часто виступ може буде непередбачуваним та непередбачуваним. Промови політичних діячів або лідерів англomовних країн зазвичай вважаються гостро публіцистичними, саме через те,

що в них переважають ідейні ствердження, а також відкривається питання на погляди, напрямки та ідеологічної позиції.» [21, с. 235].

Дослідник О.В. Падалка стверджує, що «політична промова має бути зрозумілою, сприйнятливою для суспільства та своєю інформацією, і вербальним її втіленням має відповідати активній чи хоча б пасивній мовній компетенції загальної маси членів етнічного колективу» [19, с. 67].

Говорячи про значущість політичної промови та її впливовість на суспільство, С. Моркотун зазначає, що «діючи в полі визначеної формальності, політична промова набуває яскраво вираженої функціональності і зорієнтована на прагматично обґрунтовану презентацію очікуваних змістовно понятійних структур. Основний зміст політичних промов полягає в тому, щоб сформулювати цілі, цінності і суспільно-політичну стратегію однієї політичної групи щодо виборців, а також щодо своїх політичних опонентів» [18, с.17].

Як зауважує В. Бутова, «мова відіграє активну роль в світі політики, і ця роль постійно посилюється. Політична мова – необхідний інструмент політики і влади, який не тільки відображає дійсність, а й формує її за допомогою інформаційного впливу. Вона забезпечує передачу політичної інформації, формування соціальних і політичних ідеалів, норм і цінностей, політичних переконань громадян» [2, с. 213–217].

Д. Д'Аквісто виокремлює такі особливості політичної промови:

- «має структурно-композиційну та змістову завершеність, а саме має визначену структуру та логічний хід думок. Це допомагає організувати ідеї та повідомлення таким чином, щоб вони були легкими для сприйняття та розуміння аудиторією;
- має цілеспрямованість на здійснення впливу. Оратор ставить певну мету перед собою, а саме переконати аудиторію підтримати певну політичну позицію, змінити ставлення до конкретного питання або збудити їх до дії. Він використовує різні риторичні прийоми, емоційні апелі, логічні аргументи та інші засоби, щоб переконати та вплинути на аудиторію;

- політична промова характеризується наявністю задуму – оратор має попередньо підготуватися до виступу, ретельно обдумати свої ідеї, аргументи та структуру виступу. Він також повинен бути свідомим впливу своїх слів та прийняти на себе відповідальність за їх наслідки» [32].

Я.Р. Федорів у своєму дослідженні виокремлює такі риси політичної промови:

- «Наявність наперед підготовленого тексту. Політичні промови зазвичай готуються наперед. Політичний діяч складає або отримує текст своєї промови, ретельно обдумує його зміст, структуру і вибирає найефективніші формулювання. Це дозволяє політику точно виразити свої ідеї та повідомлення.

- Форма монологу з елементами діалогу: політична промова зазвичай має форму монологу, де політик виступає перед аудиторією. Однак, в промові можуть бути елементи діалогу, коли політик відповідає на запитання або реагує на реакцію аудиторії. Це може включати звернення до аудиторії, риторичні запитання або взаємодію зі слухачами.

- Дотримання правил побудови: політична промова зазвичай має певну структуру і побудову. Вона починається з вступу, в якому можуть бути зазначені цілі промови та зацікавлення аудиторії. Далі йде основна частина промови, де викладаються аргументи, факти, ідеї та висвітлюються ключові питання. На завершення промови може бути підсумок або заклик до дії. Дотримання такої структури допомагає політику систематизувати свої думки та передати їх аудиторії зрозуміло та послідовно» [28, с. 117–121].

Окрім того, Я. Р. Федорів виділив 6 функцій, характерних політичним промовам:

«Персуазивна функція спрямована на передачу повної ідеї, основним завданням якої є вплив на свідомість адресата задля формування певної політичної картини світу. Політики зазвичай намагаються привернути увагу до вигідної для них інформації про ті чи інші події, аби продемонструвати себе з кращого боку і відволікти увагу від деталей, що можуть завдати шкоди їх інтересам. Більшість політичних промов виконують саме цю функцію, де

лінгвальні особливості можуть допомогти виявити процеси маніпуляції та маніпулятивні прийоми, використовувані оратором, зокрема емотивну аргументацію, використання емоційно-забарвленої лексики й інші прийоми, які дають змогу впливати на думку і поведінку аудиторії». [28, с. 103].

«Емотивна функція – вираження авторських емоцій та пробудження емоцій адресата. Створення необхідного емоційного фону – важливий елемент для переконання аудиторії й заклик до певних дій. Політична промова здатна викликати розгубленість, невпевненість і навіть страх у політичних опонентів, що досить часто сприяє зміцненню влади» [28, с. 103].

«Метамовна функція слугує для роз'яснення сенсу і значення певного твердження чи поняття. Наприклад, сучасні політичні промови вирізняються складним сплетінням термінологічних одиниць, спеціального жаргону, офіційно-ділової та наукової лексики, яку далеко не всі громадяни розуміють. Тому ораторам часто доводиться детально пояснювати ті чи інші висловлювання для своєї аудиторії [28, с. 203].

«Фактична функція забезпечує налагодження і підтримки контакту між учасниками комунікативного процесу. Вона як ніде інше важлива у політичних промовах, адже важливо, щоб глядач чи співрозмовник був налаштований на сприйняття інформації і уважно слухав оратора» [28, с. 203].

«Експресивна функція допомагає відображати особисті переживання, емоції та ставлення політика до певних питань. Політик-мовець використовує лексичні одиниці, щоб передати свої почуття, спонукати до співчуття або виразити обурення» [28, с. 204].

«Функція формування політичної свідомості: політичні промови можуть впливати на формування політичної свідомості аудиторії, спонукати до активної громадянської позиції та участі в політичному процесі. Політик-мовець використовує лексичні одиниці, щоб розширювати знання, змінювати ставлення та стимулювати політичну активність» [28, с. 204].

Дослідження політичної промови вимагає комплексного підходу, що включає контекстуалізацію. Цей процес охоплює глибинне розуміння

політичного середовища, домінантних культурних норм, а також політичного протоколу та етикету. Одночасно необхідним є системний аналіз лінгвальних засобів, які застосовуються політичними лідерами.

Таким чином, політична промова конституюється як критичний інструмент у розпорядженні політичних лідерів для інституціональної комунікації з громадськістю. Її первинна функція полягає у здійсненні персуазивного впливу на цільову аудиторію.

1.2 Типологія політичних промов

Політична комунікація має вагоме значення для сучасного суспільства.

О. В. Падалка наголошує, що «саме політичні промови дають змогу продемонструвати взаємодію політика з його аудиторією, слугують засобом пропаганди, виявлення власної позиції та поглядів, засобом переконання й інструментом боротьби за владу. Завдяки ним можна прослідкувати розвиток й налагодження політичних відносин між державами, а також пріоритети політиків у різних сферах соціально-політичного життя. Політичні промови яскраво відображають важливу роль мови як інструменту впливу на аудиторію, що дає змогу досягнути важливості і актуальності дослідження їх типологічних особливостей» [19, с. 66–69].

Дослідження типології політичних промов передбачає процес аналізу і вивчення виступів, виголошуваних політичними діячами. Це важливий аспект, що дає можливість зрозуміти і оцінити ідеологію та вплив ораторів на суспільну думку.

Питанням типології політичних промов займалася велика кількість науковців, зокрема одним із перших це питання підняв Аристотель у своїй праці «Риторика». Дослідники К. Берк «*Kairos and Kenneth Burke's Psychology of Political and Social Communication*», Р. Бівер «*The Ethics of Rhetoric*» [39], С. Шієрд «*Psychology of Political and Social Communication*» [37], Дж. Лакофф «*Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think*» [35] використовують у цьому питанні різні підходи й методології.

Відзначимо, що публічний виступ політичного діяча пронизаний різними ідеями, що накладає свій відбиток на мовностилістичні особливості тексту. Існує 6 основних типів політичних промов, кожен із яких вирізняється характерною особливістю, але усі типи об'єднані загальним призначенням – розкрити мовну особистість політика.

Відповідно до комунікативної мети та сфери застосування, виділяють такі основні типи політичних промов:

1. **Програмові промови** (спрямовані на формування політичного курсу та стратегії).
2. **Агітаційні промови** (спрямовані на мобілізацію електорату та перемогу у виборах).
3. **Парламентські промови** (використовуються для законодавчого обговорення та прийняття рішень).
4. **Інтегративні промови** (призначені для об'єднання суспільства навколо спільних цінностей або подій).
5. **Дипломатичні промови** (виражають офіційну позицію держави на міжнародній арені).
6. **Юридичні промови** (використовуються для правового обґрунтування дій та рішень).

Наприклад, І. Ю. Гурський відзначає, що «парламентські промови висвітлюють позицію політичної партії, групи чи індивіда стосовно конкретного питання або проблеми. Їх метою є вплив на прийняття рішень і формулювання загальної думки. Такі промови зазвичай відповідають сталому формату, який залучає привітання, вступ, основну частину з аргументацією й фактичними даними, а також висновки із закликом до дії. Парламентські політичні промови переважно насичені емоційними елементами: емоційною апеляцією, використанням риторичних прийомів, вигуків, антитез, метафоричних висловлювань. Вони спрямовані на те, аби викликати схвальну реакцію у слухачів. Промови, виголошувані в парламенті, повинні бути засновані на фактах й не містити брехні чи образливої інформації, а політичним лідерам

необхідно дотримуватися норм етики і поважати правила парламентської дискусії» [12, с. 79].

О.В. Падалко репрезентує, що «агітаційні політичні промови є важливим складником передвиборчої кампанії, спрямованої на привернення уваги виборців і переконання їх підтримати певного політичного кандидата чи партію. Такий різновид виступів містить елементи, що акцентують увагу на конкретних проблемах і питаннях, що турбують громадян відповідної країни, мешканців певного регіону чи учасників того чи іншого соціального угруповання. Кандидати здебільшого намагаються переконати виборців у своїй компетентності, лідерських якостях, спроможності швидко і ефективно вирішувати проблеми, зокрема вони посиляються на власний досвід, досягнення, чітко розроблені програми, аби продемонструвати перевагу над опонентами» [19, с. 66–67].

Варто відмітити, що І.О. Андрущенко вважає, що «програмові політичні промови досить часто є ключовим фактором, який впливає на рішення народу, але їх вміст та ефективність варіюються залежно від контексту й реакції аудиторії. Цьому різновиду виступів характерна ідеологічна аргументація, оскільки вони часто включають детальну аргументацію ідеології та цінностей партії, критика опонентів, метою якої є дискредитація ідей опонентів. До того ж, ці політичні промови спрямовані на мобілізацію прихильників, тому містять заклики до дій, активної участі в політичному житті й віддані голосу безпосередньо їх партії» [1, с. 4–6].

Прикладами інтегративних промов можуть слугувати виступи Бориса Джонсона під час повномасштабної війни в Україні, де він використовував потужні заклики протистояти росії та гостро критикував тих, хто ще не усвідомив яку загрозу світу ця війна несе. В той час як Ріші Сунак часто звертався до форми юридичної промови.

Н. Є Кащишин аргументує, що «дипломатичні промови – це виступи політичних діячів на міжнародній арені або під час дипломатичних зустрічей чи переговорів. Вони слугують для представлення і артикуляції позицій своєї країни

стосовно певних питань, пропаганди національних інтересів, встановлення й підтримки дипломатичних відносин, вирішення конфліктів і заохочення співпраці між державами. Цей різновид політичних промов зазвичай формується із використанням офіційно-ділової лексики задля того, аби уникнути будь-яких конфліктів та образ. Дипломати прагнуть висловлювати свої думки таким чином, щоб зберегти відкриті канали комунікації й заохотити до діалогу інших партнерів» [14, с. 72–73].

Яскравими прикладами дипломатичного красномовства є промови В.О. Зеленського, у яких він закликає європейську спільноту до протидії проявам рашизму та наголошує на ключовому значенні міждержавної співпраці для подолання міжнародних конфліктів.

Окрім того, О.О. Вольфовська вирізняє «вітальні політичні промови, спрямовані на привітання різних груп людей, організацій або населення в цілому. Вони часто містять позитивні і підбадьорливі слова, переповнені оптимізмом та надією. Їм характерне висловлення слів подяки тим, хто зробив значний внесок або продемонстрував високі результати на змаганнях, олімпіадах тощо. Також це можуть бути досягнення громадян у суспільному житті або держслужбовців на політичній арені» [8, с. 77].

Щодо жанрових особливостей, то політичні промови (незалежно від їхнього функціонального типу) можуть бути реалізовані у різноманітних форматах. Українська дослідниця Оксана Вікторівна Падалка [19, с. 67] створила класифікацію, що є сучасною розробкою та розширює традиційні античні риторичні типи (дорадчі, судові, епідейктичні) з урахуванням сучасного політичного та медійного контексту:

Дебати – це конкурентна форма публічної комунікації, яка передбачає структурований обмін аргументами між політичними акторами щодо суперечливих суспільно-політичних питань. Дискурсивна функція дебатів полягає у конфронтації позицій, що сприяє активізації критичного мислення цільової аудиторії та може модифікувати або каталізувати процес прийняття політичних рішень.

Інтерв'ю являє собою діалоговий формат комунікації, де політичний діяч виступає у ролі респондента, надаючи розгорнуті відповіді на запитання медіаторів (журналістів) або інших учасників. Цей формат дозволяє експлікувати позицію політика з різних актуальних аспектів і забезпечує оперативне реагування на поточні виклики та інформаційні запити.

Заяви та звернення класифікуються як монологічні, лаконічні форми політичного мовлення, основна мета яких – оперативна вербалізація позиції або офіційне реагування на події чи ситуації. Вони характеризуються високою цільовою спрямованістю і використовуються для акумулювання уваги різних цільових груп.

Прес-конференції – це організований медіазахід, що поєднує монологічну презентацію офіційної інформації політичним суб'єктом із подальшою діалоговою сесією (питання-відповіді) з представниками засобів масової інформації. Цей жанр забезпечує транспарентність влади та сприяє широкомасштабному поширенню офіційних позицій.

Тематичні виступи – це глибинно-орієнтовані промови, сфокусовані на конкретних проблемах або подіях. Вони призначені для поглибленого розкриття тематики та деталізації позиції політичного діяча. Такі виступи є доцільними для використання на спеціалізованих майданчиках (конференціях, форумах, самітах).

Соціальні медіа-повідомлення є ультракороткими, фрагментованими формами висловлювань, що функціонують у віртуальному комунікативному просторі. Вони забезпечують політичним діячам максимальну оперативність та безпосередній доступ до широкої аудиторії, що робить їх стратегічно важливим інструментом у сучасному політичному дискурсі.

Тож, провідною функцією політичного мовлення є конструювання громадської думки. Засобами політичної промови лідери здійснюють дискурсивний вплив на суспільне сприйняття політичних подій та процесів, застосовуючи техніки емоційної та наративної маніпуляції з метою легітимізації власного політичного іміджу або делегітимізації опонентів.

Таким чином, жанрове та функціональне різноманіття політичного дискурсу набуває критичної значущості у суспільному житті. Політичні промови володіють потенціалом впливу на світоглядні установки, ціннісні переконання та поведінкові патерни громадян, сприяючи консолідації загальнонаціональної думки щодо державних процесів. Кожен тип політичної промови є невід’ємним елементом демократичної архітектури у процесі формування політичної реальності.

1.3 Лінгвальні особливості політичних промов

Зв’язок між мовою та політикою є фундаментальним і вивчається в межах кількох дисциплін, зокрема політичної лінгвістики та дискурсивного аналізу. Мова є не просто засобом передачі політичних ідей, а й інструментом для конструювання соціальної реальності, здійснення влади, легітимізації рішень та мобілізації громадської думки.

Мова у політичному дискурсі виконує низку критично важливих прагматичних функцій, які обумовлюють її специфічні лінгвальні особливості:

1. Персуазивна функція, спрямована на зміну поглядів, переконань та формування колективної свідомості аудиторії та досягається через стилістичні фігури (метафори, анафори, антитези) та емоційно-оцінну лексику.

2. Легітимізуюча функція використовується для встановлення та підтримки влади, а також для обґрунтування (легітимізації) прийнятих рішень. Це офіційна термінологія, висока модальність (вираження обов’язку: “ми мусимо”, “це необхідно”) та стратегічне використання займенників (“ми” як нація чи партія).

3. Ідентифікаційна функція сприяє зміцненню спільної ідентичності між політиком та його прихильниками (“We-Group”), а також маркування та відмежування опонентів (“They-Group”). Використання спільних для цільової групи цінностей, символів та кліше.

4. Мобілізаційна функція відображає спонукання аудиторії до конкретних дій, участі у виборах, мітингах чи підтримки реформ. Закличні інтонації, імперативні конструкції та акцент на спільній меті.

Н. В. Кондратенко стверджує, що «у політичній промові велику роль відіграють політичний протокол та етикет. Ці норми визначають правила щодо використання мовних засобів, тону спілкування, поведінки та інших аспектів комунікації. Вибір лексичного наповнення політичної промови є одним з визначальних факторів її ефективності» [15, с.87].

Детальний аналіз лінгвальних особливостей політичних промов вимагає розгляду їхньої структури на кількох рівнях: лексичному, граматичному, синтаксичному та риторичному. Ці особливості не є випадковими, а слугують прагматичним цілям політичного дискурсу: переконання, мобілізація, легітимізація та вплив на громадську думку.

Лексика політичних промов відрізняється використанням термінів із галузей політики, економіки, права та міжнародних відносин надає мовленню офіційного та експертного статусу.

Н.В. Кондратенко зазначає, що «англомовна політична промова характеризується використанням слів, що стосуються соціально-політичних груп, державних органів влади та відомих форм політичного устрою. Поміж специфічної лексики також використовуються терміни з суміжних галузей, таких як державна безпека, економіка, фінанси, сільське господарство та право» [15, с. 88].

Оцінна та емоційна лексика політичних промов відображає як негативно-оцінні слова для делегітимізації опонентів або ворожих явищ (війна, корупція, криза), так і позитивно-оцінні слова – для легітимізації власних дій та ідей (свобода, прогрес, стабільність, єдність). Наприклад, стійкі, часто повторювані фрази, що швидко запам'ятовуються та ідеологічно маркують мовлення (“Україна понад усе”, “Strong and Stable”) у політичних промовах слугують для розподілу відповідальності та створення ідентичності.

Військово-політична лексика є невід’ємним компонентом політичного дискурсу. Вона охоплює термінологічні одиниці та фразеологізми, що реферують до мілітарних аспектів політики. Прикладами цієї категорії є такі концепти, як «Armed forces», «Defense», «Military strategy», «Military conflict» тощо.

Ця спеціалізована лексика функціонально використовується для обговорення питань національної безпеки, оборонної політики та аналізу військових операцій у політичному контексті.

Політичні діячі часто вдаються до використання саме емоційно маркованої лексики, застосовуючи, зокрема, такі номінації, як “freedom”, “equality”, “victory”, “corruption”, “crisis”, “liberty” тощо. Подібні мовні конструкції регулярно простежуються у виступах Б. Джонсона, зокрема й у промові на підтримку України: “*We will stand for liberty and freedom today, tomorrow, and for as long as it takes*” [40]. Такі одиниці слугують дієвим риторичним інструментом у політичному дискурсі, оскільки мають потенціал суттєво впливати на електоральні уподобання та формувати переконання аудиторії.

Політична лексика безпосередньо пов’язанf з політичною сферою: *state, politics, government, parliament* тощо. Такі лексеми вживаються для позначення політичних інституцій, процесів, суб’єктів і базових понять політичної теорії та практики.

Пласт політико-економічної лексики містить терміни сталі словосполучення, що репрезентують взаємозв’язок політики та економіки, наприклад: *economic policy, financial reform, globalization* тощо. Він використовується під час висвітлення економічних чинників у політичному управлінні, а також впливу економічних процесів на політичні рішення.

Політико-юридична) лексика пов’язана з правовою сферою та законодавчою діяльністю, що функціонують у політичному контексті: *constitution, legislation, human rights, justice* тощо. Використання таких одиниць забезпечує опис правових аспектів державного управління, політичних рішень і механізмів регулювання суспільних відносин.

Використання займенників допомагає процесу ідентифікації, наприклад, вживання займенника першої особи множини для консолідації політика з цільовою аудиторією або нацією (*“Ukraine, we stand with you”, “Ukraine, we’re united”* [41]). Це створює відчуття спільної ідентичності та колективної відповідальності. Використання займенників третьої особи для дистанціювання від опонентів чи проблем (*“They want to bring chaos”*) [44]. Застосування займенника “I” використовується помірно, переважно для підкреслення особистої відповідальності або лідерства.

Політичним промовам притаманна індивідуалізована структурна організація, що зумовлюється прагматичними цілями комунікації та особливостями адресованості. У більшості випадків вони вибудовуються на основі відносно коротких і синтаксично нескладних речень, які забезпечують легкість сприймання усного повідомлення й оперативність засвоєння інформації аудиторією.

Водночас граматична структура політичного висловлення є варіативною й детермінованою низкою чинників: жанровими характеристиками, типом і змістовим наповненням виступу, умовами комунікативної ситуації (місце, час, масштаби події), а також індивідуальним ораторським стилем політика.

Активне використання модальних дієслів (must, should, can, need) служить для вираження бов’язку та необхідності (*“We must help Ukraine”* [42]), впевненості та рішучості (*“We can provide weapons”* [52]).

Синтаксична структура політичних промов репрезентована активний станом, проте слід зазначити, що пасивний стан використовується для приховування агента дії, особливо при згадці про помилки чи негативні рішення.

Зокрема, використання розгорнутих, граматично ускладнених речень за умов чіткого логіко-інтонаційного членування може виконувати важливу риторичну функцію: демонструвати послідовність і взаємозумовленість думок, відтворювати динаміку емоційної напруги, підкреслювати кульмінаційні моменти та поглиблювати смислову вагомість висловлювання.

Повторення однакових синтаксичних структур у суміжних частинах речення або абзацах надає політичним промовам ритму і посилює запам'ятовуваність тез.

Стилістичні прийоми є найбільш характерною ознакою політичного дискурсу, підвищуючи його сугестивність.

Епітети та метафори належать до найефективніших стилістичних засобів, що застосовуються в політичних промовах, оскільки вони акцентують провідні смислові домінанти та посилюють риторичний вплив на аудиторію.

Суттєвою лексичною характеристикою політичного дискурсу є також оксиморон – поєднання у межах одного висловлення двох протилежних семантичних концептів. Використання цього прийому сприяє емоційному загостренню висловлюваної думки та фокусуванню уваги реципієнта на значущих поняттях. Показовим є протиставлення лексем “*peace*” і “*war*”, що належать до різних концептуальних сфер: “*peace*” асоціюється з гармонією, безпекою й відсутністю конфліктів, тоді як “*war*” позначає насильство, руйнування та смерть. Їхнє поєднання формує оксиморонну конструкцію, яка породжує виразний парадоксальний ефект.

У політичних промовах також часто спостерігається використання подвійного заперечення, що реалізує явище літоти – утворення ствердження з мінімізованим позитивним значенням. Такий прийом забезпечує пом'якшення категоричності висловлення або зниження його прямолінійності. Антонімічним щодо літоти є стилістичний засіб гіперболи, що передбачає свідоме перебільшення для підсилення емоційної та риторичної експресивності висловлювання.

Феномен полісиндетону (багатосполучниковості) є характерною стилістичною фігурою, що активно застосовується в архітектоніці політичних промов. Його основне призначення полягає в акцентуванні та інтенсифікації висловлювання, що досягається за допомогою надмірного використання сполучників. Застосування цього прийому сприяє формуванню драматичного

або патетичного ефекту у слухачів, а також підкреслює ритмічну організацію та персуазивну силу публічного виступу.

Як бачимо, політичний дискурс характеризується широким спектром стилістичних засобів, що виходять далеко за межі вузького переліку найуживаніших тропів. Серед них варто відзначити алюзії, алітерації, антитези, хіазм, парцеляцію, різні типи повторів та метонімії, які відіграють важливу роль у формуванні риторичної експресивності й смислової сконцентрованості висловлення.

Водночас застосування таких засобів потребує від політичних діячів уважності, доброчесності та відповідальності, адже надмірне або недоречне використання риторичних прийомів може призвести до викривлення змісту, маніпуляцій або комунікативних непорозумінь. Тому важливо, щоб політичні промови вирізнялися чіткою логічною структурою, прозорістю аргументації та коректним добором мовних засобів, що забезпечить ефективну передачу ідей і чітке окреслення позиції промовця.

Таким чином, політична промова вирізняється цілеспрямованим використанням стилістичних прийомів, що відіграють ключову роль у моделюванні політичного висловлення та його прагматичної результативності. Саме завдяки їм промова набуває цілісності, експресивності й переконливості, що зумовлює її здатність ефективно привертати й утримувати увагу слухачів.

Висновки до розділу 1

Політичний дискурс становить складний багаторівневий комунікативний феномен, що функціонує у сфері владних відносин та суспільного управління. Йому притаманна прагматична спрямованість на формування і трансляцію політичних ідей, легітимацію політичної влади, вплив на громадську думку та стимулювання певних соціально значущих дій.

Політичний дискурс реалізується у різних видах комунікації – від офіційно-інституційної до мас медійної, та характеризується високим ступенем інтенціональності, ідеологічною маркованістю і стратегічністю мовленнєвих дій.

Політична промова є одним із ключових жанрів політичного дискурсу, що вирізняється публічністю, орієнтованістю на широку аудиторію та адресованим впливом на неї. Основною її метою є переконання, мобілізація та емоційно-психологічне залучення слухачів до певної суспільно-політичної позиції.

Структура політичної промови є варіативною й залежить від комунікативної ситуації, проте вона завжди передбачає чітку організацію думки, логічність викладу й прагматичну ефективність.

Лінгвальне оформлення політичних промов відзначається поєднанням логічного, емоційного й оцінного компонентів. У їхній структурі активно використовуються різні лексико-стилістичні й граматичні засоби: термінологічна політична лексика, метафори, епітети, оксиморони, антитези, риторичні запитання, повтори, а також варіативні синтаксичні конструкції, від лаконічних фраз до розгорнутих тез. Застосування цих прийомів забезпечує експресивність, переконливість і комунікативну результативність промови, сприяючи ефективному впливу на аудиторію.

Лінгвальні особливості політичних промов включають спеціалізовану лексику (політичну, політико-економічну, політико-правову), а також широкий арсенал стилістичних засобів, що забезпечують експресивність, логічність і ефективність комунікації.

РОЗДІЛ II

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ УКРАЇНИ

2.0 Вступні зауваження

Розділ присвячено розгляду основних принципів та особливостей вивчення лінгвальних засобів формування образу України.

2.1 Підходи до вивчення лінгвальних засобів формування образу

Політична промова репрезентує лексично різноманітний діапазон слів, що охоплюють політичну, військову, економічну, соціальну термінологію, мовні шаблони, нейтральну та емоційно-забарвлену лексику, а також повний спектр стилістичних прийомів, які допомагають досягнути бажаного ефекту та здійснити необхідний та виважений вплив на аудиторію.

Політична промова спрямована на те, щоб донести важливість повідомлення, сформувані певні позитивні або негативні образи чи асоціації, переконати слухачів в чомусь або спонукати до швидкого реагування та рішучих дій.

Як зазначає В. Б. Великорода, «у політичному дискурсі на лексичному рівні використовується і нейтральна лексика, і книжкова, численні терміни, може бути певна номенклатурна лексика; особливе місце у політичному дискурсі займає розмовна лексика, сленг, жаргон, неологізми тощо. Інколи оратор може свідомо використовувати розмовний варіант літературної норми задля того, щоб привернути увагу слухача, коли оратор раптово змінить вектор своєї промови і почне використовувати лише літературно нормативні одиниці. Цей метод є контрастним, а, загалом, оратор свідомо пристосовується до стилю усної розмовної мови, тому що розмовні елементи впливають на адресата й іноді викликають таку реакцію, яка неможлива при вживанні лише літературної норми» [7, с. 212–217].

Як результат, таким способом політична промова втілює ознаки розмови, де використання сленгізмів, розмовного варіанту лексики слугує формуванню потрібних оцінок, кращому оформленню змісту повідомлення, передачі сильних емоцій, як позитивних, так і негативних, а саме схвалення/несхвалення, захоплення/гніву, іронії, співчуття, роздратування, тощо.

У межах політичної лінгвістики образ трактується «як ментальне сприйняття і відображення наявних у світі явищ і фактів, що включає індивідуальне ставлення до цих явищ. Найважливіша властивість образу, що виділяється більшістю авторів, полягає у відображенні світу у процесі практичного його творення, тобто образ – це деяка модель дійсності, що відновлює отриману з реальності інформацію у новій сутності» [26, с. 136–149].

О. В. Голік в свою чергу стверджує, що «образ країни є системою уявлень раціонального та емоційного характеру, заснованих на співставленні широкого спектру показників розвитку держави, інформації та оцінок, визначених за власним досвідом, на підставі відомостей, чуток, визначених в інформаційному просторі. Це система уявлень про ту чи іншу державу може бути сформований як у свідомості громадян цієї держави, так і іноземців, часто маючи певні розбіжності» [9, с. 155].

Дослідники О.А. Бутирський, Н.В. Кондратенко, Н.О. Качинська вважають, що «для створення образу держави політики використовують різноманітні прийоми. Одним з таких прийомів є використання лінгвальних засобів, а саме лексичних та синтаксичних стилістичних прийомів, для пробудження та створення образів і асоціативних зв'язків, адже достатньо одного влучного образу, щоб сконструювати та поширити позитивний чи негативний образ країни. Лінгвальні засоби, які використовуються для створення образу держави, аналізуються з погляду того, як вони впливають на аудиторію» [13, с.72].

Дослідження образу країни в контексті функціонування політичної промови аналізують, як політичний дискурс впливає на сприйняття певної держави. Образ країни, що формується в політичному дискурсі, націлений на те,

щоб впливати на аудиторію з метою зміни її уявлень про цю країну. Таким чином, створення образу країни через політичний дискурс зумовлене взаємодією різних суб'єктивних чинників. Цей процес сприйняття модернізується такими характеристиками, як ціннісні орієнтири, архетипи, політичні та особистісні переконання, окрім того важливу роль відіграють такі фактори, як особиста позиція політичного діяча та його політична орієнтація, що транслює вплив на реципієнтів.

«Образ країни» в політичних промовах яскраво виражений та продукований саме завдяки набору лінгвальних засобів, якими оперують політики, розповідаючи про певну подію для констатації підтримки або протидії державній політиці конкретної країни в контексті різноманітних внутрішніх та міжнародних питань.

Так, Г.І. Сташко під лінгвальними засобами трактує «засоби стилістичної фонетики, стилістичного синтаксису та стилістичної семасіології, які здатні оцінно формувати певні образи та відповідну почуттєву базу в реципієнта.» [27, с. 81–86.].

Лінгвальний образ країни тлумачиться М.М. Бриком як «індивідуальне ментально-культурне утворення, що передає уявлення людей про певну країну, її культуру, традиції, уміщує як загальнолюдські, так і індивідуальні особливості автора, репрезентується лінгвальними засобами, може супроводжуватись авторською оцінкою, має емоційний вплив на адресата. Процес рецепції та оцінки іншої культури характеризує і сам суб'єкт, що сприймає, віддзеркалюючи його національну свідомість та систему загальнолюдських цінностей [5, с. 10].

Як бачимо, у науковій літературі немає єдиного уніфікованого визначення, але можна виділити кілька ключових підходів:

Системно-структурний підхід: за цим підходом, лінгвальні засоби розглядаються як елементи мовної системи, що функціонують на різних рівнях: **фонетичний рівень** (звуки, інтонація, наголос); **лексичний рівень** (слова, фразеологізми, стійкі словосполучення); **морфологічний рівень** (морфеми

(префікси, суфікси, закінчення), частини мови; **синтаксичний рівень** (словосполучення, речення, їх типи (прості, складні)).

Функціональний підхід акцентує увагу на функціях, які виконують лінгвальні засоби (комунікативну, естетичну, пізнавальну) в процесі мовлення. Наприклад, вживання метафор та епітетів є засобом створення образності, а використання питальних речень слугує засобом вираження запиту.

Стилістичний підхід: Цей підхід фокусується на виборі та використанні лінгвальних засобів для створення певного стилю (художнього, наукового, розмовного, публіцистичного). Різні стилі мови мають свій набір характерних засобів. Наприклад, у науковому стилі переважають терміни, а в художньому – тропи та фігури.

Наукова розвідка висвітлює лінгвальні засоби як широке і багатогранне поняття у лінгвістиці, що охоплює всі елементи мови, які використовуються для передачі інформації. Це своєрідний "інструментарій" мови, що дозволяє нам будувати висловлювання, виражати думки, почуття та емоції. Це поняття тісно пов'язане з іншими важливими термінами, такими як "мовні одиниці" та "засоби виразності", проте, якщо мовні одиниці (фонема, морфема, лексема) – це базові, абстрактні елементи мови, то лінгвальні засоби – це одиниці, що використовуються в реальному процесі мовлення для досягнення певної мети. Засоби виразності виступають вужчим поняттям, що стосується лише тих мовних засобів, які роблять мовлення більш емоційним, образним та естетично значущим (метафори, епітети, порівняння, тощо), в той час як лінгвальні засоби включають не тільки їх, а й усі інші елементи мови.

Узагальнюючи, можна сказати, що лінгвальні засоби – це вся сукупність елементів мови, які використовуються в мовленні. Їх вибір та комбінація визначаються метою висловлювання, стилем спілкування та комунікативною ситуацією.

Наше дослідження присвячено лінгвальним засобам формування образу України (ми розглядаємо саме стилістичні та лексичні засоби), що виконують

функцію посилення експресивності та емоційного забарвлення та використовуються для досягнення образності та виразності політичної промови.

Лінгвальні особливості образу України формуються за допомогою низки засобів, які впливають на сприйняття країни та її ролі у світі. Ці засоби включають метафори, епітети, порівняння та інші риторичні прийоми, що використовуються в політичних промовах. Наведемо приклади декількох метафор та епітетів, адже детально ми будемо аналізувати їх у розділі 3 нашої роботи.

Образ України репрезентують **метафори**, які переносять властивості одних об'єктів на інші, формуючи асоціації:

Ріші Сунак: *“Ukraine stands as **a beacon of hope**”* [53]. В даному прикладі Україна представлена як “маяк надії”, що підкреслює її роль у боротьбі за демократію та свободу та акцентує увагу на її захисній функції від агресії, представляючи Україну як маяк, що стоїть на сторожі західних цінностей і демократії.

Ліз Трасс: *“Ukraine is on the front lines of freedom”* [45], Україна порівнюється з “передовою свободи”, що підкреслює її важливість у глобальній боротьбі за демократичні цінності.

Борис Джонсон: *“Ukraine is a fortress of democracy”* [40]. Метафора “фортеця демократії” створює образ України, що стоїть на сторожі, як захисниця демократичних цінностей.

Наведені приклади демонструють, як політики використовують метафори для створення образу України як країни, що бореться за свободу і демократію, підкреслюють солідарність та підтримку з боку міжнародної спільноти.

Використання **епітетів** відіграє ключову роль у формуванні емоційного ставлення до України, адже вони структурують Україну як невід’ємну складову Європи, а саме, серце Європи – *unbending spirit is the beating heart of Europe, your unwavering commitment is the lifeblood of democracy* (непохитна відданість є джерелом життя демократії).

Україна часто порівнюється з іншими країнами або подіями, які пережили схожі випробування. Наприклад, порівняння з Фінляндією під час “Зимової війни” 1939-1940 років або з боротьбою Ізраїлю за незалежність.

У риторичі британських прем’єр міністрів про Україну часто використовуються слова-маркери, які апелюють до базових західних цінностей: “*freedom*”, “*democracy*”, “*justice*”. Це допомагає створити образ України як частини цивілізованого світу, яка поділяє ті самі ідеали.

Ці лінгвальні особливості в сукупності створюють складний і динамічний образ України, який еволюціонує залежно від контексту й цілей комунікації. Використання лінгвальних засобів створює оригінальне поєднання слів із переносним значенням, наповнює мову прем’єр міністрів відтінками сенсу та стилістичної значущості виразів, акцентуючи увагу на морально-етичних цінностях з метою додаткового емоційно-сміслового увиразнення політичної промови.

Таким чином, образ країни – це не лише індивідуальне ментально-культурне утворення, що репрезентує уявлення людей про певну країну, а ще й комплексне явище, утворюване цілим спектром лінгвальних засобів, що репрезентують цей образ на світовій арені.

2.2 Становлення образу України як об’єкту наукових розвідок

Наукове осмислення поняття “образу” відноситься до 50-х років ХХ століття, першим хто наголосив на важливості дослідження образу країни та його впливу на відносини з іншими країнами та міжнародну політику у своїй праці “Національні образи та міжнародні системи”, був американський економіст та науковець К. Боулдінг. Він репрезентував у лінгвістичний обіг концепцію образності та акцентував увагу на тому, що «важливою складовою образу є його ліквідність або високоефективне перетворення у відповідну реакцію (сприйняття, відношення, соціальну поведінку та дії) аудиторії. Образ динамічний та швидко реагує на мінливі економічні, політичні та соціальні ситуації, які позначають психологічний вплив на споживачів, слухачів чи

читачів, спрямований на підтримку їх лояльності до певного суб'єкта/об'єкта (людини, бренду, країни тощо)» [3, с. 291–307].

Аналіз образу України в політичному дискурсі є предметом досліджень як українських, так і зарубіжних науковців. Ці дослідження охоплюють різні аспекти, від формування національної ідентичності до впливу на міжнародні відносини.

Першою дослідницею, що вивчала образ України була дослідниця Н. Грабар, що описала уявлення американців про Україну після розпаду СРСР у своєму дослідженні “Політичний портрет Української держави на сторінках “ в The New York Times”, вона вважає, що широко про Україну заговорили після Чорнобильської трагедії у травні 1986, до того теж були згадки, але рідкісні і носили нейтральний тон.

О. Бойко провела контент-аналіз України у своїй праці “Зовнішній імідж України в світлі англomовної преси” на матеріалі американських та британських ЗМІ, наприклад, “The Financial Times”, “The Daily Telegraph”, “The Independent”, etc.). Дослідниця, на основі 534 публікацій, стверджує, що статті присвячені внутрішньому устрою країни та міжнародній політиці.

Науковець С. Шпан аргументує, що «Україна в концепції видань – це країна, яка відстоює свою свободу та незалежність, як країна, територія якої має дуже вигідне та важливе економічне та геополітичне положення. Саме тому українські події тут досить часто потрапляють у коло інтересів та проходять через ряд інтерпретацій. їх висвітлення набуває певного відтінку, тобто особливої специфіки, створеної регіональними, політичними та культурно-інформаційними чинниками. Так поступово формується уявлення про Україну, виникає її образ. Останній своєю чергою сприяє вирішенню питання інтеграції у транснаціональний симбіоз: економічний та науковий розвиток, державна безпека і здійснення демократичних перетворень» [38, с. 115].

Дослідники Я. С. Калакура та О. О. Рафальський прослідковують, що «ментальний образ української цивілізації формувалося історично від Княжої доби, коли давньоукраїнська держава творила владно-політичний менталітет під

впливом християнства й основ етнічної самосвідомості, до Галицько-Волинського князівства, де ці риси утверджувалися. У козацько-гетьманські часи українці започаткували глибинні зв'язки й усвідомили себе наступниками Київської Русі, створили образ нації, що прагне свободи, демократичності, толерантності і незалежності» [29].

М. Ю. Юрій наголошує, що «збереження своєї ідентичності та культурних особливостей країни, певних національних традицій, історичної пам'яті народу, ідеології та світогляду створюють цілісний образ, на основі якого ідентифікують певну державу серед усієї світової спільноти» [29].

Т.О. Грачевська досліджує вплив міжнародних медіа на формування іміджу України. Її роботи зосереджуються на тому, як західні та російські ЗМІ зображають Україну, і як це впливає на глобальне сприйняття [11].

В.М. Кулик – відомий дослідник націоналізму та ідентичності в Україні. Його праці допомагають зрозуміти, як політичні еліти та громадянське суспільство формують уявлення про державу, її історію та місце у світі [16].

Сергій Плохій – історик, директор Гарвардського українського наукового інституту (2013–2025), лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, іноземний член Національної Академії Наук України, який через свої дослідження минулого України допомагає сформувати сучасний образ країни в міжнародному академічному та політичному дискурсі. Його роботи, зокрема “Брама Європи” та “Остання імперія”, показують Україну як ключового гравця у європейській історії [36].

Г.Л. Рябоконт аналізує політичний дискурс, зокрема мовленнєві акти в українському та британському парламентах. Її дослідження допомагають зрозуміти, як мова використовується для формування політичних наративів та ідентичності [20].

Тарас Возняк – український культуролог і політолог, який вивчає формування політичної ідентичності та символічних образів України. Його роботи часто зосереджені на історичній пам'яті та її використанні в сучасному політичному житті.

Ці науковці є лише частиною широкого кола дослідників, які вивчають складний і динамічний образ України в сучасному світі.

Репрезентація образу України в сучасних наукових дослідженнях та розвідках демонструє його значну еволюцію, особливо після 2014 року та повномасштабного вторгнення росії у 2022 році. Дослідження охоплюють широкий спектр тем, від культурної ідентичності до геополітичного значення.

У дослідженнях, що стосуються **культурного образу України**, виділяється два ключових аспекти:

Національна стійкість та спадщина. Багато робіт зосереджені на вивченні культурної спадщини та ідентичності, підкреслюючи стійкість українського народу перед лицем агресії. Досліджуються способи збереження та просування української культури в умовах війни, зокрема через мистецтво, кіно, музику та діяльність діаспори.

Травма та втрата. Сучасне мистецтво та дослідження часто звертаються до теми травми, пов'язаної з війною. Вивчається, як візуальний матеріал відображає біль, втрати та боротьбу за виживання.

Наприклад, Ріші Сунак часто зосереджується на гуманітарних та економічних втратах війни – *“unimaginable suffering of the Ukrainian people”* (неймовірні страждання українців), *“brutal assault on a sovereign nation”* (нелюдський напад на суверенну націю), *“slaughter of innocent civilians”* (кровопролиття невинного населення). Ці вислови описують жахіття війни та глибоку людську трагедію втрати, переживань і страждань українців.

Ріші Сунак пов'язує втрати України з глобальною економікою, використовуючи фрази *“the disruption to global supply chains”* (порушення глобальних ланцюгів постачання) та *“the cost of this” war* (ціна цієї війни) для Великої Британії та інших країн.

Ліз Трасс розглядала війну як боротьбу за свободу та демократію, вона вихваляла мужність та самопожертву українців *“courage and sacrifice”*, згадувала про їхні втрати, говорячи про *“brave soldiers who have given their lives”* (хоробрих солдатів, які віддали свої життя) та *“families who have been torn apart”* (сім'ї, які

були розірвані). Ліз Трасс підкреслювала, що втрати України –це не лише їхні власні, а ціна, сплачена за спільні європейські цінності. Вона використовувала фрази “*fighting for all of us*” (боротьба за всіх нас) та “*defending our freedoms*”(захист наших свобод).

Розглянуті фрагменти показують, як британські політичні лідери, незалежно від партійної приналежності, єдині в висловленні солідарності з Україною та визнанні величезних людських та матеріальних втрат, яких вона зазнала.

Аналіз **геополітичного образу України** показує, що сприйняття країни значно змінилося: від “пострадянського простору” до “фронту демократії”. Якщо раніше Україна часто сприймалася як “колишня радянська республіка”, то після 2014 року, і особливо після 2022-го, її образ трансформувався, адже тепер Україна висвітлюється як **форпост демократії та європейських цінностей, що протистоїть авторитаризму**.

Інформаційний образ України російська пропаганда намагається спотворити та створити негативний образ України у світі, та українська сторона протидіє цьому. Досліджуються механізми маніпулювання інформацією та важливість формування власної інформаційної політики. Аналіз розвідок репрезентують Україну як **ключового гравця у міжнародній безпеці**. Аналітичні звіти розвідувальних спільнот різних країн (наприклад, США, Великобританії) розглядають зростання військового потенціалу та оцінюють здатність України вести ефективні військові операції в тилу ворога, що суттєво впливає на міжнародну політику, економіку та енергетичну безпеку.

Політичні промови британських прем’єр-міністрів висвітлюють війну, яка вже триває 4 рік та відображають титанічну боротьбу українців за незалежне сьогодення та майбутнє, за відстоювання себе як нації, що вільна говорити рідною мовою. Україна на початку війни постає як:

Жертва агресії: Україна представлена як країна, що зазнала неспровокованої агресії, і їй потрібна підтримка. Для цього використовуються такі слова, як *unprovoked*, *brutal* та *illegal invasion*.

Борис Джонсон (2022): “*This is an **unprovoked and brutal attack on a sovereign country**. We are with the people of Ukraine in their time of greatest peril. We will not look away.*” [40]

Даний фрагмент підкреслює неспровокованість та жорстокість нападу, а також суверенітет України, що відображає образ жертви, яка бореться за свою незалежність.

Символ боротьби за свободу: Україна зображується як країна, що відстоює свої європейські цінності, демократію та суверенітет. Використовуються такі слова, як *brave, courageous, resilience, freedom* та *sovereignty*.

Ліз Трасс (2022): “*The UK stands with **the brave people of Ukraine**. Their resilience and courage are an inspiration to us all. We must continue to support them in their fight for freedom*” [45].

Вищенаведений приклад підкреслює сміливість та стійкість українського народу, формуючи образ України як символу боротьби за свободу.

Важливий партнер: Україна сприймається як надійний партнер Великої Британії та Європи. Підкреслюється спільність цінностей та інтересів. Це виражається в таких словах, як *our shared values, our partnership* та *friendship*.

Ріші Сунак (2023): “*The UK will continue to provide **unwavering support to our Ukrainian friends**. Our partnership is based on shared values and a commitment to democracy and the rule of law. We will stand with Ukraine for as long as it takes*” [54].

Тут Україна представлена як надійний партнер, з яким Велика Британія має спільні цінності, що підкреслює важливість їх співпраці.

Як бачимо з вищезазначеного, повномасштабна війна 2022 року ознаменувало повну трансформацію образу України. Промови Бориса Джонсона, зокрема його звернення до Верховної Ради, пронизані історичною та моралізуючою мовою. Він відомо заявив: «Це зіркова година України», безпосередньо посилаючись на промову Вінстона Черчилля 1940 року і надаючи українському народу героїчного статусу:

*“This is **Ukraine’s finest hour**, an epic chapter in your national story that will be remembered and recounted for generations to come”* [40]. Ця метафора позиціонує конфлікт як екзистенційну боротьбу за свободу та демократію, що віддзеркалює боротьбу Великої Британії проти нацизму.

Борис Джонсон вихваляє український народ: *“Ukrainians taught the world that **the brute force of an aggressor** counts for nothing against the **moral force of a people determined to be free**”* [41].

Він згадує фермерів з тракторами, пенсіонерів і солдатів, які *“fought with the energy and courage of lions”* [40] (билися з енергією та хоробрістю левів). Він також визнає минулі помилки Заходу, визнаючи, що вони були «надто повільними, щоб зрозуміти, що насправді відбувається» в 2014 році, і тоді мали б запровадити жорсткіші санкції. Ця щиросерда заява служить виправданням негайного та всебічного характеру нинішньої підтримки.

Коротке прем'єрство Ліз Трасс продовжило та посилює агресивний, моралізуючий тон. Ліз Трасс зосередилася на ідеологічних та геополітичних аспектах, позиціонуючи Україну як країну, чия боротьба викриває слабкості демократичного світу та необхідність протистояти авторитаризму. Вона наголошувала на необхідності стратегічної перемоги та наданні більшої військової допомоги:

- *“We need to **learn the lessons from Ukraine**”* [50].
- *“We were complacent about freedom and democracy after the cold war... We know now that that argument is never finally won. **Every extra day means lives lost... We need to do all we can, as fast as we can**”* [46].

Вона заявила, що «геополітика повернулася» і представила війну як «стратегічний імператив для всіх нас». Вона також запровадила суперечливу ідею про досягнення «стратегічної поразки» росії, що було розкритиковано деякими як надмірно войовниче та контр продуктивне для дипломатії. Вона пообіцяла «підтримувати або збільшувати нашу військову підтримку... скільки б це не тривало», що закріпило довгострокові зобов'язання. У своїй промові в ООН вона використовувала жорсткі моральні формулювання, згадуючи *“use of rape*

and sexual violence ma rape as a use of weapon in war” [47] (гвалтування як інструмент війни) особливо після подій у Бучі.

Риторика Ріші Сунака змістила фокус з безпосереднього героїзму на більш тверезі, довгострокові стратегічні зобов’язання, що є політикою «миру через силу». Його звернення до Верховної Ради в січні 2024 року є видатним прикладом такого підходу. Він віддає данину *“the bravest parliament in the world”* (найсмівлівішому парламенту у світі) та *“unbreakable Ukrainian spirit”* (незламному українському духу), але його головне послання – про витривалість. Він порівнює нинішній момент з 1942 роком, а не 1940, припускаючи, що хоча ситуація змінюється, війна буде довгою та важкою.

Ріші Сунак прямо заперечує віру росії в те, що Захід «відступиться». Ключовою подією, про яку він оголосив, було нове «столітнє» партнерство, «правова база», яка формалізує довгострокові стратегічні зобов’язання поза формальною гарантією статті 5 НАТО. Це перетворює образ України з «проблеми» на постійного, непохитного союзника.

- *“The UK is with you. **Today and every day**”* [53].
- *“Securing a lasting peace in Ukraine that safeguards its sovereignty for the long term is **essential if we are to deter Putin from further aggression in the future**”* [53].
- *“**Peace comes through strength. But the reverse is also true. Weakness leads to war**”* [54].

Таким чином, можемо стверджувати що образ України – це багатоаспектний та складний феномен, символічна структура, що апелює до людських цінностей та поглядів. Цей образ активно формувався та підтримувався через риторичні прийоми, метафори та алюзії до британської історії. Риторика усіх прем’єр-міністрів є рішучою, послідовною та орієнтованою на дії, підкреслюючи спільні цінності, такі як демократія та свобода.

2.3. Лінгвальні особливості формування образу України в промовах британських прем'єр-міністрів 2022-2024рр.

Британські прем'єр-міністри, попри відмінності, формують образ України як непохитного партнера, взірця мужності та ключового елемента європейської безпеки. Цей образ ефективно мобілізує підтримку як всередині країни, так і на міжнародній арені.

Образ України в політичних промовах британських прем'єр-міністрів, особливо з 2022 року, еволюціонував від образу віддаленої країни до **центрального символу боротьби за європейські цінності та глобальну безпеку**. Їхня риторика послідовно підкреслює мужність українського народу, перетворюючи його на взірець для всього вільного світу.

Загалом політичні промови британських прем'єр-міністрів відображають **емоційно забарвлену лексику з різко негативною тональністю**, що пов'язана з обстрілами мирних людей (*drone attacks, bloody violence, massively attacked Ukrainian cities with missiles, the largest shelling, killed and injured, serious destruction of civilian infrastructure.*), з **нейтральною лексикою**, що описує перебіг подій (*Ukraine is running dangerously low on munitions as efforts to get fresh funds for weapons have stalled amid Republican opposition / White House announces \$300m stopgap military aid package for Ukraine*) та **позитивною тональністю, що є дескриптором успіхів ЗСУ** (*Ukrainian president tells French TV that status of the frontline is at its best in three months / Ukraine has targeted Russian energy facilities in one of its largest cross-border drone and rocket attacks of the war, disrupting production at a major oil refinery / Ukrainian defender in an M113 armoured personnel carrier after an assault on the Russian army in the Sinkiv forest, Kupiansk, Ukraine*) та **описом України, як незламної та сильної**.

Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британських прем'єр-міністрів ми розглядали на синтаксичному, лексичному та стилістичному рівні, проте фокус нашої уваги базувався саме на стилістичних засобах, які ми розглянемо у 3 розділі.

Лінгвальні особливості відображають використання:

- власних імен (*Zelensky, Biden, Johnson*);
- якісних прикметників (*devastating, the most devastating, ruthless, the most ruthless, severe, war-torn, provocative, stern, unfounded, awful, violent, panic-stricken, fearless, bold, invincible*);
- іменників (*defenders, allies, corruption, bloodshed, attacks, drones, missiles, suffering, death, volunteers, crackdown, partners, freedom, tumult, massacre, corruption, fear, tragedy, panic, etc.*);
- дієслів (*defend, unite, strike, accuse, hit, displace, mourn, democratize, blame, cry, struggle, accuse*);
- прислівників: (*accurately, fast, wearily, carefully, seriously, free, bold, recently, ahead, scarcely, obviously*). – “Our brave men. Each one of them is working flat out,” he said. “We will definitely hold out! We will definitely win.”

На лексичному рівні відзначається велика кількість **топонімів** (*Azovstal, Mariupol, Avdiivka, Khatrikiv, Kramatorsk, Bahmut*), **антропонімів** (*Volodymyr, Valeriy, Dmytro*) і **ергонімів** (*Diya, Metro, Roshen*), а також числівників (*Ukraine wins its first-ever Oscar award for best documentary feature “20 Days in Mariupol” / Russia Reports Downing 15 Ukrainian Drones Near Border / Russian Missile Strike on Residential Building Kills 3 in Kryvyi Rih / The United States is providing a new round of military aid for Ukraine valued at up to \$300 million, the first such announcement since late December*) і точних дат (*Russia has relaunched its spy operations against the West since February 2022 invasion of Ukraine, according to analysts*).

Топоніми, або назви місць, є потужним риторичним інструментом. Вони допомагають конкретизувати події, викликати емоції та географічно локалізувати конфлікт.

- **Kyiv** (Київ) – згадка про столицю України є символом її державності, стійкості та опору.
- **Bucha** (Буча) – назва міста, що стала символом військових злочинів. Використання цього топоніму допомагає прем'єр-міністрам нагадати про

звірства, вчинені російськими військами, і підкреслити моральну необхідність підтримки України.

- **Donbas** (Донбас) – регіон, який є епіцентром військових дій. Його згадка підкреслює глибину та тривалість конфлікту.

Неологізми виникають у відповідь на нові явища чи концепції.

Неологізми рідко використовуються в офіційних політичних промовах, особливо на чутливі міжнародні теми. Політики зазвичай прагнуть до ясності і уникають двозначності. Використання нового слова може:

- Спричинити плутанину: аудиторія може не зрозуміти бажаного значення.
- Відволікти увагу від повідомлення: нове слово може привернути увагу до себе, а не до політики чи питання, що обговорюється.
- Виглядати несерйозно: це може зробити оратора менш офіційним або професійним.

З цих причин такі лідери, як Ріші Сунак (*“unwavering support”, “international coalition”, “Russian aggression”, “global stability”, “sovereignty and territorial integrity”*) воліють використовувати добре зрозумілі, усталені фрази, які підкріплюють їхню позицію без мовних ризиків.

Борис Джонсон, як і інші політичні лідери, у своїх офіційних промовах уникав використання новостворених слів (неологізмів), оскільки політичний дискурс вимагає чіткості та серйозності, але його політичні дії та висловлювання сприяли поширенню певних неологізмів, що виникли в контексті війни:

“Ukrainified”: це слово не є прямим неологізмом, воно набуло нового значення під час війни. Б. Джонсон часто говорив про *“Ukrainified world”* або *“Ukrainified Europe”*, маючи на увазі світ, об’єднаний у підтримці України та спротиві російській агресії. Це слово передає ідею, що солідарність з Україною стала ключовою ознакою сучасної міжнародної політики.

“Putin-flation”: цей термін, що поєднує “путін” та “інфляція”, став популярним у медіа для опису зростання цін на енергоносії та продукти харчування, спричиненого російською війною. Хоча Джонсон сам не вигадав це

слово, його уряд активно використовував подібну риторичку, перекладаючи відповідальність за економічні проблеми на дії Росії.

“Zelensky-washing”: дане слово, за аналогією до “greenwashing”, використовується для опису політиків, які намагаються покращити свій імідж, публічно висловлюючи підтримку Україні, не надаючи при цьому суттєвої допомоги. Хоча це слово є критичним і не було б використано самим Джонсоном, воно з’явилося в медіа як реакція на його тісні зв’язки з Президентом Зеленським та публічну демонстрацію підтримки.

Борис Джонсон відомий своїм особливим стилем, що включає використання іронії, цитат, метафор та алюзій, а не створення нових слів. Його промови були більш схильні до емоційної риторички, що підкреслювала “непорушний опір” українців та “моральну силу” проти “варварства” росії.

У випадку ситуації в Україні, **Ліз Трас** використовувала терміни, які відображають нові реалії міжнародних відносин та безпеки.

Hybrid warfare: термін, що описує комбінацію традиційних і нетрадиційних методів ведення війни, таких як інформаційні кампанії, кібератаки і військові дії: “*We must prepare for the challenges of **hybrid warfare** that are being used against Ukraine*” [47].

Однією з найвизначніших лінгвістичних інновацій у промові Ріші Сунака є вираз “*Ours is the unbreakable alliance: The nezlamni allianz*” [54]. Ця фраза є гібридним неологізмом, що поєднує українське слово “незламні” та латинський корінь “allianz”, що означає “альянс”. Такий вибір мови є не випадковим, а є глибоко продуманим риторичним кроком, який виходить за межі звичайного перекладу.

Слово “незламні” має глибоке культурне та емоційне значення в Україні, асоціюючись з національним духом стійкості та опору. Використовуючи саме український термін, Сунак здійснює перформативний акт солідарності, показуючи, що відносини між Великою Британією та Україною засновані на повазі та глибокому розумінні української ідентичності. Це символічне визнання не лише військових, а й культурних зусиль України. Такий вибір є значним

відступом від його типової, обережної манери спілкування. Замість того, щоб просто оголосити про непорушний альянс, він символічно створює його разом з українською стороною, використовуючи їхню мову, що робить його заяву більш автентичною та потужною. Цей гібридний вираз стає не просто фразою, а новим символом, який уособлює весь пакт про безпеку, укладений між країнами, перетворюючи його на щось більше, ніж формальну угоду.

Ці лексичні одиниці демонструють, як політичні лідери використовували мову для формування чіткого, переконливого та емоційно насиченого наративу на підтримку України, поєднуючи офіційну термінологію з конкретними, значущими географічними назвами.

Для репрезентації образу України також використовується:

- **абстрактна лексика** (*mercy, kindness, courage*) – “We salute the courage of Ukrainians in this barbaric onslaught. The international community will never give up support for Ukraine”[40];
- **суспільно-політична лексика** (*confederation, NATO alliance, foreign minister, navies, international attention, unification, negotiations, checkpoint, advocate, to reopen negotiations*) – “It is time for the Nato alliance to “stop making excuses” and accept Ukraine as a member, as the country has demonstrated its readiness and has much to offer”; Rishi Sunak and Keir Starmer both reaffirmed their support for Ukraine in the UK’s House of Commons this afternoon;
- **військова лексика** (*Armed Forces of Ukraine, infantry, artillery, martial law, defense, casualties, mercenaries, utter defeat, troops, elimination, territorial defence, full-scale invasion, curfew, shelling, bomb shelter, strategic assets, conscript, air raid siren, firing squad, mass graves, occupation, invaders, captive*) – “The Institute for the Study of War says Ukrainian forces appear to have broken through “certain pre-prepared Russian defensive positions; “New Ukraine positions near Kherson could speak spring offensive”; “This is how the war ends: Ukraine’s long-awaited spring counter-offensive succeeds in recapturing some or even lots of occupied territory.

На **синтаксичному рівні** переважають **розповідні речення**, оскільки вони використовуються для викладу фактів, заяв, висловлення позицій та намірів. Прем'єр-міністри використовують їх, щоб чітко сформулювати підтримку Україні та засудити агресію.

Ріші Сунак: *“The United Kingdom will stand with Ukraine for as long as it takes.”* [54] (Велика Британія буде з Україною стільки, скільки буде потрібно.)

Борис Джонсон: *“Ukraine is a sovereign and independent country and has every right to defend itself.”* [43] (Україна — суверенна та незалежна країна, яка має повне право на самозахист.)

Ліз Трасс: *“We will continue to provide more military aid, including more lethal weapons.”* [55] (Ми будемо продовжувати надавати більше військової допомоги, включно з більш летальною зброєю.)

Складнопідрядні та складносурядні речення використовуються для пояснення причинно-наслідкових зв'язків, аргументації, надання додаткової інформації та обґрунтування рішень. Це дозволяє промовцям будувати більш переконливі аргументи:

Ріші Сунак: *“Because we are witnessing a return of the most naked form of aggression, we must not let our resolve waver”* [54] (Оскільки ми є свідками повернення найбільш відвертої форми агресії, ми не повинні дозволити нашій рішучості похитнутися.) – складнопідрядне речення з підрядним причини.

Борис Джонсон: *“We must support Ukraine, and we must also send a clear signal to Moscow that this aggression will not stand.”* [41] (Ми повинні підтримувати Україну, і ми також повинні надіслати чіткий сигнал Москві, що ця агресія не залишиться безкарною.) – складносурядне речення.

Імперативні речення використовуються рідше та з'являються у закликах до дій.

Приклади: *“Let’s be clear about what is at stake here.”* (Давайте чітко усвідомимо, що тут стоїть на кону.). Часто виражаються через модальні дієслова (must, should), що мають характер заклику: *“We must continue to sanction Russia.”* [42] (Ми повинні продовжувати накладати санкції на Росію.)

"We must ensure that Russia fails in this act of aggression." [43] (Ми повинні забезпечити, щоб Росія зазнала поразки в цьому акті агресії.)

Питальні та окличні речення вживаються дуже рідко, переважно для риторичних запитань або емоційного акценту та для підкреслення певної ідеї: "How can we stand by while a sovereign nation is invaded?" [45] (Як ми можемо стояти осторонь, поки суверенна нація зазнає вторгнення?) – риторичне запитання.

Тож, синтаксис промов британських прем'єр-міністрів про Україну є прямим, логічним та переконливим. Він орієнтований на чітке інформування, формування твердої позиції та мобілізацію підтримки як усередині країни, так і на міжнародній арені.

Стилістичний рівень мови охоплює широкий спектр засобів, що використовуються в промовах, розглянемо їх:

Вживання **метонімії** слугує для формування суспільного сприйняття образу України та її стійкого і незламного народу, як бачимо з прикладів, Україну репрезентують як націю, що виборює та відстоює незалежність, суверенітет, територіальну цілісність та свободу, це рішуче протистояння агресії, тиранії та брехні. Дані описи подій відіграють вирішальну роль у підсиленні підтримки України: "**The West must unite against Putin's aggression; ... and those who continue still to root out *Kremlin's efforts* to corrupt, coerce, and control**" [44].

Використання **епітетів** має яскраве позитивне емоційне забарвлення, де Україна постає незламною, непідкореною, хороброю: "**The *unconquerable spirit* of the Ukrainian people will prevail...**"; "**The *unbreakable will* of the Ukrainian people...**", "Even in the parts of Ukraine that were temporarily captured, your populations, your **indomitable populations** turned out to protest, day after day..."; "**Your unbending spirit is the beating heart of Europe, your unwavering commitment is the lifeblood of democracy, and your courageous fight for freedom will echo throughout the ages**"; "**The *inspiring bravery* of the Ukrainian people in the face of *unimaginable suffering* is a testament to the human spirit. We must continue to provide them with all necessary support**" [43; 53; 55].

Аналізуючи промови маємо зазначити, що використання **гіперболи** було пов'язано з сміливістю українців та захопленням ними, викраданням дітей та ситуацією з зерном, це в свою чергу продовжувало створювати позитивний образ незламної України та її людей, що неперестанно виступають проти навали нелюдів та наслідків їх вчинків, наприклад: *“Putin thought he could break you. He had underestimated the consequence of taking on Ukrainian people. **From your children to your grandparents, I’ve never seen so much courage exhibited by civilians**”*; *“The Ukrainian people have shown **more courage in the last 575 days than most of us will ever see in our lifetimes**”*; *“This is what I can’t get over – **kidnapping thousands of Ukrainian children**. This is not the behavior of a civilized nation Russia is so desperate, they’re even resorting to kidnapping children and separating families. This is not war, **it’s state-sponsored child trafficking!**”*; *“Russia is bombing grain silos, stealing Ukrainian wheat, and **putting the world on the brink of famine**”* [43; 44; 52].

Слід відзначити, що використання **повтору** зазвичай відноситься до висловлювань політичних лідерів, які хочуть сфокусувати увагу на певному факту або явищі та продемонструвати згуртованість та одностайність в питаннях різнопланової підтримки України, як от наприклад:

Ріші Сунак: *“**We welcome** the continued determination and efforts of the Ukrainian government and people to combat corruption, **we welcome** the continued implementation of an effective reform agenda that will support good governance and improve investor confidence”* [57].

Борис Джонсон: *“And **I salute** the heroic dead, I salute the families of the bereaved and the injured, the emergency services who have been called time after time to the scenes of Putin’s atrocities. **I salute** the bravery of the ordinary people of Ukraine who have just got on with their lives”* [41].

Борис Джонсон: *“**The Ukrainian people have shown** the world that they will not be cowed by threats or intimidation. **They have shown** that they are prepared to fight for their freedom. And **they have shown** that they have the courage and determination to win”* [42].

Антитеза слугує для створення яскравого контрасту, де Україна протиставляється росії, як сильна до прикладу: *“In times of crisis, Ukraine extends a hand of compassion, valuing the sanctity of human life. Russia, however, exhibits a callous disregard for humanity”; “Ukraine’s strength lies in its unity, while Russia’s strategy thrives on sowing internal strife”; “As Ukraine fortifies its borders, Russia continues its aggressive encroachment”; “In Ukraine, the voice of the people prevails; in Russia, it’s stifled”; “Ukraine actively engages with the international community, seeking cooperation and partnerships. Russia, on the other hand, isolates itself through aggressive actions”* [40; 43; 52; 57].

Порівняння, в свою чергу, допомагають створити певний емоційний ефект, підкреслити значення та важливість ідеї порівняння: *“Ukraine is like a brave tiger”; “Ukraine is like a Vietnam”; “The Ukrainian people are like lions in the path of tyranny” ; “Against all odds, the Ukrainian people have emerged as titans of courage and resilience”* [41; 53].

В політичних промовах, що формують образ України, є поширеною **іронія**, а саме різкий контраст між експліцитно вираженим позитивним повідомленням і імпліцитно закладеним в ньому негативним підтекстом. Наприклад: *“We sanction Russia’s oligarchs who enjoy their luxury yachts in London while Ukrainian civilians face the horrors of war”; “We celebrate Ukrainian artists performing for the world, while their galleries and theaters lie in ruins”* [42].

Дані приклади ілюструють розкішне життя російських олігархів на противагу жахам війни, з якими кожного дня стикаються українці та захоплення виступами українських митців на весь світ, в той час коли театри та галереї українців в руїнах.

Риторичні вигуки і риторичні питання (*“More than 1.5 million supporters, from 180 countries, now power us financially – keeping us open to all, and fiercely independent. Will you make a difference and support Ukraine, too?”* []); **гипербола** (*“The question for us today is what can we do to support this – to fast-track recovery and help Ukraine unleash its potential?”*); **гипербола** (*“Fierce fighting is raging for control of the centre of Bakhmut in eastern Ukraine, forces from both sides of the conflict have said, as*

casualties continue to mount in the longest and bloodiest battle of Russia's war”), **інверсію** (*Never has Ukraine known such a terror*), **синтаксичний паралелізм** (*“A man whom all Ukrainians will know. A man who will be remembered for ever. For his bravery, for his confidence in Ukraine and for his ‘Glory to Ukraine!’”*; *“Our unity at home, our unity with our Allies and partners, and our unity with the Ukrainian people”* [42; 45; 53; 59]).

Розглянемо коротко формування образу в промовах британських прем'єр-міністрів.

Аналіз образу України в промовах Бориса Джонсона відрізняється енергійним, емоційним та особистісним підходом. Джонсон, відомий своїм театральним стилем, часто використовував метафори та прикметники, щоб створити образ України як героїчної нації, що стоїть на захисті свободи та європейських цінностей. Його риторика була спрямована на мобілізацію суспільної підтримки та підкреслення особливих, майже братських, відносин між Великою Британією та Україною.

Емоційно забарвлені прикметники: Б. Джонсон регулярно застосовував сильні, позитивно заряджені прикметники, такі як *heroic* (героїчна), *courageous* (відважна) та *glorious* (славетна), щоб змалювати український народ. Ці слова не просто описували, а й надавали українській боротьбі епічний характер.

*“The **heroic people of Ukraine have shown a courage** that will be remembered for generations.”* [40] (Героїчний народ України продемонстрував мужність, яку пам'ятатимуть покоління.) Тут прикметник *heroic* (героїчний) надає боротьбі надзвичайного, майже міфічного значення.

Негативно заряджені прикметники висвітлювали його відношення до війни (*sense of horror and revulsion at brutality, abomination*), яку розпочав путін, якого Борис Джонсон вважав диктатором і агресором (*aggressor, war machine, dictator*), він наголошував, що путін програє та зазнає неминучої поразки (*Putin will lose in Ukraine, Putin will not succeed, Putin must fail in Ukraine*).

Метафори та аналогії: Він часто використовував метафори, що порівнювали Україну з *“beacon of hope”* (маяком надії), *“torchbearer of freedom”*

(носієм смолоскипа свободи) або “*stronghold*” (цитаделлю). Це допомагало сформувати у свідомості аудиторії образ України як бастіону, що захищає всю Європу.

“*Ukraine is a glorious nation, a beacon of hope in the darkness*” [41] (Україна – славетна нація, маяк надії в темряві.) Метафора “*beacon of hope*” (маяк надії) підкреслює її роль як джерела світла та натхнення.

“*The bravery of the Ukrainian people has become a stronghold against tyranny*” [41] (Хоробрість українського народу стала цитаделлю проти тиранії.) Слово “*stronghold*” (цитадель) підсилює образ України як захисного бастіону.

Особистісні звернення: Б. Джонсон особисто звертався до українського народу, використовуючи такі фрази, як “*our Ukrainian friends*” (наші українські друзі) та “*the Ukrainian people*” (український народ), що створювало відчуття близьких, персональних відносин.

“*We stand with our Ukrainian friends as they fight for freedom, not just for themselves, but for us all*” [40] (Ми стоїмо з нашими українськими друзями, поки вони борються за свободу не лише для себе, а й для всіх нас.) Ця фраза акцентує увагу на спільності долі та особистих відносинах “*our Ukrainian friends*” (наші українські друзі).

Акцент на спільній долі: Він підкреслював, що Україна бореться не лише за себе, а й за всю Європу, використовуючи фрази “*fighting for us all*” (бореться за всіх нас) та “*defending European values*” (захищає європейські цінності). Це формувало у британців відчуття, що підтримка України – це захист власних інтересів.

Усі ці приклади ілюструють, як Борис Джонсон використовував емоційну та піднесену мову, щоб змалювати Україну як безстрашного героя, що відповідає його власному політичному стилю.

Аналіз образу України в промовах Ліз Трасс виявляє кілька ключових особливостей. Вона часто використовувала звернення та описові прикметники, щоб підкреслити стійкість, силу та боротьбу України. Образ України у її промовах – це образ не просто жертви, а активного, рішучого

суб'єкта, який бореться за свої цінності та свободу: “*Ukraine is fighting for freedom, democracy, and for the security of the whole of Europe*” [40] (Україна бореться за свободу, демократію та за безпеку всієї Європи.)

Емоційно-забарвлену лексику Ліз Трасс використовує для вираження співчуття, обурення та солідарності. Ця лексика допомагає створити відчуття терміновості та важливості ситуації.

- **Прикметники:** *brutal* (жорстокий), *senseless* (безглуздий), *unprovoked* (неспровокований)

“*This is a **brutal, senseless and unprovoked** war*” [45].

Вона регулярно застосовувала прикметники, що підкреслювали моральну та фізичну силу України, наприклад, *resilient* (стійка), *sovereign* (суверенна), *courageous* (відважна) та *free* (вільна). Ці слова створювали образ країни, що не здається під тиском.

“*We stand with the **courageous and sovereign people of Ukraine***” [46] (Ми стоїмо з відважним і суверенним народом України.) Прикметники *courageous* (відважний) і *sovereign* (суверенний) підкреслюють самостійність та рішучість країни.

- **Дієслова, що виражають рішучість:** *stand* (стояти), *support* (підтримувати), *defend* (захищати).

“*We will **stand** with Ukraine.*”

- **Іменники, що викликають співчуття та повагу:** *bravery* (хоробрість), *courage* (мужність), *atrocities* (звірства).

“*The people of Ukraine are showing **unbelievable bravery***” [45].

- **Вислови, що підкреслюють єдність:** “*united front*” (єдиний фронт), “*unwavering support*” (непохитна підтримка), “*solidarity*” (солідарність).

“*We must present a **united front** against Russian aggression.*”

Особистісні звернення та метафори: Замість звичайного “Ukraine” (Україна) Трасс нерідко вживала метафори, що наділяли країну людськими рисами, такі як *heroic* (героїчна) та *brave* (хоробрий). Це допомагало емоційно пов'язати аудиторію з українським народом.

“*The **heroic people of Ukraine** are an inspiration to us all*” [47] (Героїчний народ України є натхненням для всіх нас.) Тут використовується прикметник *heroic* (героїчний), що надає Україні статус позитивного, сильного персонажа.

Контраст з образом росії: Ліз Трасс часто використовувала паралелі та контрасти, щоб підкреслити різницю між Україною та росією. Україна зображувалася як “*beacon of hope*” (маяк надії), тоді як росія – як “*aggressor*” (агресор) або “*pariah state*” (державо-ізгой). Це посилювало моральну підтримку України.

“*The **resilience of the Ukrainian nation** is a testament to the fact that freedom will always triumph over tyranny*” [50] (Стійкість української нації є свідченням того, що свобода завжди переможе тиранію.)

Заклики до єдності: Ліз Трасс змогла донести потужний меседж підтримки України та підкреслити важливість солідарності у боротьбі за свободу та демократію:

“*Together, we can ensure a brighter future for Ukraine*” [50].

“*In solidarity, we stand united against aggression*” [51].

Дані фрагменти демонструють, як Ліз Трасс формувала образ України у своїх промовах, надаючи йому моральної ваги та підкреслюючи силу духу, а не лише страждання.

Аналіз образу України в промовах Ріші Сунака щодо України виявляє дещо інший підхід порівняно з Ліз Трасс. Ріші Сунак, як правило, зосереджується на прагматичних, історичних та юридичних аспектах конфлікту. Він формує образ України як ключового союзника, що відстоює принципи міжнародного права та цінності, спільні з Великою Британією.

Акцент на порушенні міжнародного порядку та права: Ріші Сунак часто підкреслює, що війна є “*unprovoked*” (неспровокованою) та “*illegal*” (незаконною), що робить Україну жертвою грубого порушення міжнародного порядку. Це надає українській боротьбі легітимності в очах світової спільноти.

*“Putin’s **barbaric and deplorable full-scale invasion of Ukraine**, Russian **invasion**, fresh waves of Russian **attacks**, devastating **attacks**, **aggression**, Russia’s **unprovoked aggression**, **attack without provocation**”* [53].

“The cause of Ukraine is the cause of international law, and the cause of freedom.” [54] (Справа України – це справа міжнародного права і справа свободи.) Ця фраза ототожнює Україну з фундаментальними принципами, на яких базується західний світ.

*“This **illegal and unprovoked war** must not succeed”* [53] (Ця незаконна і неспровокована війна не повинна мати успіху.) Прикметники *“illegal”* (незаконний) та *“unprovoked”* (неспровокований) надають юридичну оцінку конфлікту.

Термінологія, що підкреслює партнерство: Замість емоційно забарвлених прикметників, він надає перевагу термінам, що підкреслюють стратегічні відносини, такі як *“our ally”* (наш союзник), *“partner”* (партнер) та *“friend”* (друг). Це формує образ України як надійного партнера, а не просто об’єкта допомоги.

*“We **stand unequivocally with Ukraine and its people, our ally and friend.**”* [58] (Ми беззастережно стоїмо з Україною та її народом, нашим союзником і другом.) Тут використовується іменник *ally* (союзник), що підкреслює партнерські відносини.

Згадування історичної спадщини та боротьби за цінності: Ріші Сунак часто використовує такі слова, як *“freedom”* (свобода), *“sovereignty”* (суверенітет) та *“democracy”* (демократія), щоб підкреслити, що боротьба України – це боротьба за універсальні цінності, які близькі Заходу.

Фокусація на довгостроковій підтримці: Він використовує такі дієслова та іменники, як *“commit”* (зобов’язатися), *“support”* (підтримка) та *“stand with”* (стояти разом), щоб запевнити Україну та світову спільноту в незмінності позиції Великої Британії.

*“Britain will continue to provide **unwavering support** to Ukraine as they defend their freedom and sovereignty”* [53] (Британія продовжить надавати непохитну

підтримку Україні, поки вони захищають свою свободу і суверенітет.) Слово *unwavering* (непохитний) та дієслово *defend* (захищати) підкреслюють довгостроковість та активну роль України.

Як бачимо, Ріші Сунак формує образ України, акцентуючи увагу на стратегічній важливості, легітимності боротьби та спільних цінностях, що відрізняє його стиль від більш емоційного та особистісного підходу його попередниці Ліз Трасс.

Таким чином, політичні промови британських прем'єр-міністрів характеризуються великою різноманітністю лінгвальних особливостей, які допомагають доповнювати об'єктивну інформацію емоційністю та особистою оцінкою з метою успішного впливу на реципієнтів та формуючи уявлення про країну та її образ.

Висновки до розділу 2

На основі аналізу наукових джерел встановлено, що образ – одне з центральних понять у лінгвістиці, оскільки він визначає національно-мовну та індивідуально-авторську картину світу. Образ країни як складний, наочний феномен містить дані про різні аспекти та характеристики певної держави, як наприклад: політичний, когнітивний, етнічний, економічний, культурний, мистецький, психологічний образ, репрезентований у свідомості людини. Він визначається її історичним минулим, подіями сьогодення, що закладають фундамент майбутнього.

Лінгвальний образ країни розглядається як індивідуальне ментальне утворення, що відображає сприйняття країни на міжнародній арені, її культуру, традиції та цінності та особисте бачення оратора. Для створення цього образу використовуються численні лінгвальні та стилістичні засоби, зокрема: епітети, метафори, порівняння, гіперболи, іронія, алегорія, антитеза, інверсія, риторичні запитання тощо.

Образ України в промовах британських прем'єр-міністрів зазнав трансформаційного шляху. Він еволюціонував від неактуальної абстракції до

символу порушеного суверенітету і, нарешті, до героїчного та стратегічно важливого партнера. Цей останній, потужний образ України слугує наріжним каменем сучасної зовнішньої політики Великої Британії.

Прихильність Великої Британії до України, формалізована в «столітньому» партнерстві, розглядається як моральний імператив і фундаментальний національний інтерес, що позиціонує Велику Британію як рішучого та непохитного союзника в довгостроковій геополітичній боротьбі.

У промовах британських прем'єр-міністрів про Україну переважають політична лексика, що містить емоційно-забарвлений компонент, декларативні (розповідні) речення, що служать для викладу офіційної позиції, заяв про підтримку та інформування про дії. Крім того, широко використовуються складні речення для деталізації та обґрунтування політики.

Розділ III

ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ УКРАЇНИ У ПРОМОВАХ БРИТАНСЬКИХ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРІВ ЗА 2022–2024 рр.

3.0 Вступні зауваження

Розділ присвячено висвітленню огляду наукових публікацій з даної розвідки, виокремленню лінгвальних особливостей в англомовних політичних промовах. Здійснено дослідження стилістичних засобів та проведено їх порівняльний аналіз.

3.1 Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британського прем'єр міністра Бориса Джонсона

На тлі повномасштабного вторгнення росії в Україну риторика західних політичних лідерів набула вирішального значення, слугуючи інструментом для мобілізації міжнародної підтримки та формування суспільної думки. У цьому контексті промови Бориса Джонсона як прем'єр-міністра Великої Британії були особливо помітними завдяки його унікальному стилю спілкування. Цей стиль характеризується свідомим використанням яскравих образів України. Борис Джонсон обіймав посаду прем'єр-міністра з 24 липня 2019 року по 7 липня 2022 року. На основі офіційних джерел та новинних архівів, можна виділити 7 ключових офіційних промов та звернень, які присвячені Україні, у період з лютого 2022 року до його відставки у вересні 2022 року.

Аналіз образу України в промовах Бориса Джонсона відрізняється енергійним, емоційним та особистісним підходом. Борис Джонсон, відомий своїм театральним стилем, часто використовував метафори та прикметники, щоб створити образ України як **героїчної нації, що стоїть на захисті свободи та європейських цінностей**. Його риторика була спрямована на мобілізацію суспільної підтримки та підкреслення особливих, майже братських, відносин між Великою Британією та Україною. Він підкреслював, що Україна бореться не

лише за себе, а й за всю Європу, використовуючи фрази **“fighting for us all”** (бореться за всіх нас) та **“defending European values”** (захищає європейські цінності). Це формувало у британців відчуття, що підтримка України – це захист власних інтересів. Борис Джонсон особисто звертався до українського народу, використовуючи такі фрази, як **“our Ukrainian friends”** (наші українські друзі) та **“the Ukrainian people”** (український народ), що створювало відчуття близьких, персональних відносин.

“We stand with our Ukrainian friends as they fight for freedom, not just for themselves, but for us all” [40] (Ми стоїмо з нашими українськими друзями, поки вони борються за свободу не лише для себе, а й для всіх нас.) Ця фраза акцентує увагу на спорідненій долі та особистих, надійних відносинах – наші українські друзі.

Стиль Бориса Джонсона відомий своєю ексцентричністю, що проявляється у поєднанні формальної лексики з розмовними та гумористичними вставками. Ця суміш дозволяє йому звертатися до різноманітних аудиторій. З одного боку, використання емоційно зарядженої, оцінної лексики, такої як *“barbaric onslaught”, “atrocities”, “gigantic error”* та *“deranged imperialist revanchism”*. Ця лексика є ключовою для формування однозначного, “чорно-білого” наративу та не залишає місця для сумнівів щодо моральної позиції промовця, що дозволяє ефективно мобілізувати громадську думку та заручитися підтримкою, оскільки аудиторія чітко розуміє, хто є героєм, а хто – лиходієм. Він прямо заявляв, що це *“a conflict that has no moral ambiguities or no grey areas”* (конфлікт, який не має моральної двозначності чи сірих зон). З іншого боку, використання невимушеного, розмовного мовлення, що особливо помітно у фразах на кшталт: *“Your farmers kidnapped Russian tanks with their tractors. Your pensioners told Russian soldiers to hop as we say, although they may have used more colourful language”* [43]. Це навмисний стилістичний вибір. Вплітаючи в промову такі анекдотичні, народні приклади, Борис Джонсон руйнує бар’єри між політиком і звичайною людиною. Він переносить фокус з армійської сили на незламність духу народу, що робить опір більш особистим і героїчним. Це дозволяє йому

резонувати з аудиторією на емоційному рівні, показуючи, що він захоплюється саме народом, а не лише державою.

Промови Бориса Джонсона про Україну є яскравим прикладом того, як політик може досягти потужного емоційного та переконливого ефекту, спираючись на існуючі мовні ресурси. Вибір конкретних слів та побудова речень у його виступах не були випадковими, вони слугували для створення потужного, мобілізуючого впливу на слухачів.

Розглянемо **лексичні стилістичні засоби** формування образу України. Вони представлені у 51,6% (129) фрагментах (див. рис.А), виокремлених з політичних промов Бориса Джонсона.

Концептуальні метафори (28/11,2%) є центральним елементом цього підходу, оскільки вони не є простими стилістичними прикрасами, а стратегічними інструментами, що дозволяють спростити складні геополітичні питання та створити переконливий наратив. Наприклад, для зображення образу України, яка переживає досвід жорстокої війни, вжита метафора СВОБОДА–ВОГОНЬ: *“Ukrainian freedom is a fire that must be kept burning”* [40]. Борис Джонсон акцентував увагу на необхідності довготривалої підтримки України.

“Ukraine is a glorious nation, a beacon of hope in the darkness.” [41]. (Україна — славетна нація, маяк надії в темряві.) Метафора **“beacon of hope”** (МАЯК НАДІЇ) підкреслює її роль як джерела світла та натхнення.

“The bravery of the Ukrainian people has become a stronghold against tyranny.” [42]. (Хоробрість українського народу стала цитаделлю проти тиранії.) Слово **“stronghold”** (ЦИТАДЕЛЬ) підсилює **образ України як захисного бастіону**.

Дані метафори ілюструють, як Борис Джонсон використовував емоційну та піднесену мову, щоб змалювати **Україну як безстрашного героя**, що відповідає його власному політичному стилю.

Потужним прикладом є фраза, використана у лютому 2022 року для опису умов для запровадження санкцій: *“the first Russian toe-cap crosses further into Ukrainian territory”* [41]. Цей вислів є не просто **метафорою акту вторгнення**,

він також є прикладом **метонімії** (заміна цілого частиною, де “*toe-cap*” представляє солдата) та **синеكدохи** (де мала частина представляє велике ціле, тобто все вторгнення). Вибір “*toe-cap*” (носки черевика) замість “*boot*” (черевика) або “*soldier*” (солдата) є навмисним. Він створює драматичний контраст між, здавалося б, незначним фізичним рухом та його колосальними, катастрофічними наслідками. Це підкреслює серйозність ситуації та незворотність агресивного акту, роблячи його надзвичайно ефективним для переконання аудиторії в необхідності рішучої відповіді.

У своїх промовах Борис Джонсон послідовно використовує метафори, що зображують вторгнення як жорстокий фізичний напад, звертаючись до базових інстинктів та морального обурення. Він називав спершу вторгнення (а вже потім війна) “*barbaric onslaught on your freedoms*” (варварський наступ на ваші свободи), а також згадує, як “*the first missiles struck beautiful and innocent country*” (перші ракети вдарили по прекрасній та невинній країні). Використання слова “*struck*” (вдарили) надало вторгненню неминучої, майже природної, але при цьому жорстокої і безглуздої сили. Це формулювання ефективно встановило чітку моральну бінарність між невинною жертвою та варварським агресором, обходячи складні геополітичні суперечки та історичні передумови. Цей вибір слів є навмисною стратегією для спрощення ситуації та апеляції до універсального морального обурення, що є потужною сполучною силою для міжнародної коаліції.

Аналіз метафор розкриває, як Борис Джонсон формував **образ України як незламного бійця**. Він зазначав, що українські солдати “*fought with the energy and courage of lions*” (боролися з енергією та сміливістю левів). Цей образ створює образ **левової мужності**, який зрозумілий у всіх культурах і піднімає українських воїнів до рівня міфологічних героїв та перетворює трагічну війну на змагання, де сила духу переважає над фізичною силою. Тож, метафора підкреслює ідею, що відвага та рішучість є ключовими для перемоги.

Борис Джонсон підсилює цей образ, цитуючи вислів Марка Твена: *“it’s not the size of the dog in the fight, it’s the size of the fight in the dog”* [42] (важливий не розмір собаки в бійці, а розмір бійки в собаці).

Окрім того, Борис Джонсон також перефразовував біблійний вислів, надаючи релігійної цінності перемоги добра над злом, а саме, України над росією: *“Whoever has ears will hear, whoever has eyes will see that Ukraine will fight and defend itself”* [43]. Також політик посилається на Геракліта, давньогрецького філософа-досократика, що міркував про сутність війни: *“Heraclitus said, that war is the father of all things – that was an exaggeration, war isn’t the father of everything – but what this war is certainly producing is a clarity about the vision of a future for Ukraine”* [44], де він вплітає своє бачення війни в Україні. У прощальній промові до Парламенту, Борис Джонсон закликав свого наступника заступатися за українців і завершив відомою фразою з фільму Термінатор *“Hasta la vista, baby”* [40].

Наступні приклади містять ще зооморфні метафори:

“How can you negotiate with a crocodile when it has your leg in its jaws, that is the difficulty that Ukrainians face”[40]. Борис Джонсон репрезентує путіна як крокодила, наголошуючи на небезпеці переговорів, бо крокодил, що тримає ногу у щелепах, символізує безуспішність спроб домовитися з агресором, бо складно домовлятися з тим, хто прагне лише знищення.

“President Zelenskyy has given the roar of that lion” [41]. Зоометафора *“roar of that lion”* мала на меті акцентуацію сили та витримки президента Володимира Зеленського, як лідера непохитної нації у світовій спільноті.

У політичному дискурсі метафори відіграють ключову роль у формуванні суспільної думки та впливі на політичні рішення. Завдяки їх використанню політики можуть свідомо обирати певні аспекти реальності для висвітлення, приховуючи інші, та формувати певні оціночні судження. *“Ukraine’s heroic resistance”* – зображення України як активного героя, а не пасивної жертви.

Також Борис Джонсон зазначав, що *“Innumerable missiles and bombs have been raining down on an entirely innocent population”* та *“missiles and bombs*

*continue to **rain on** the innocent people of Ukraine*” [41] (ракети та бомби продовжують дощем падати на невинних людей України), де метафора ВІЙНА–ПРИРОДНА СТИХІЯ–ДОЩ зображує невибірковість та жорстокість бомбардувань, що підкреслює **інтенсивність, безперервність** обстрілів, акцентуючи увагу на стражданнях цивільного населення.

“*The **ukrainian phoenix** rising from the ashes*” [43] – Потужна метафора УКРАЇНА–ФЕНІКС, символ відродження та незламності, перетворює трагічну боротьбу на героїчний епос про відважних воїнів.

“*And if the months ahead are grim, and the **flame of freedom** burns low I know that it will blaze bright again in Ukraine*” [40]. Метафора УКРАЇНА – ВОГОНЬ СВОБОДИ, що розгориться яскраво знову, висвітлює перемогу України можливою та виправданою, попри перевагу ворога.

“*The **march of freedom** is unstoppable*” [44] – Метафора-персоніфікація, що зображує СВОБОДУ УКРАЇНИ як ЛЮДИНУ, що марширує та яку не зупинити та водночас представляє війну як жорстоку, неспровоковану дію, що порушує універсальні цінності.

Борис Джонсон також використовує метафори, щоб висвітлити росію як АГРЕСОРА–РУЙНІВНИКА:

“*Russia isn’t just **targeting buildings** – it’s trying to erase Ukrainians and their culture. But even when a city falls, the voices of its artists keep rising*” [40].

“*Russia grinds Ukrainian towns and cities into dust*” [41].

Наступний фрагмент з промови містить метафору ДІЇ путіна – СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС: “*He is **sowing the seeds of catastrophe**, for himself and for his country*” (він сіє насіння катастрофи для себе і для своєї країни). Ця метафора представляє поразку росії як неминучий результат її власних дій, а не як наслідок успіху України, що надає відчуття незворотності кінцевого результату.

Метафора ВІЙНА–ПРИРОДНА СТИХІЯ – ПРИЛИВНА ХВИЛЯ ЖОРСТОКОСТІ підкреслює агресію війни в Україні: “*And so I say to the people*

of Russia, whose president has just authorised **a tidal wave of violence** against a fellow Slavic people.” [40].

Метафора ВІЙНА–ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ–МАШИНА, що спіткнулася об український патріотизм, перечепилася та розбилася: “**Putin’s war machine has stumbled on Ukrainian patriotism, tripped and smashed**” [42]. Дана метафора представляє агресора як невдачу, а український патріотизм, як невидиму, але нездоланну силу, яка фізично зупиняє військовий наступ.

Використання метафор допомагало створити Борису Джонсону переконливу картину із чітким протагоністом, антагоністом та моральним імперативом.

У своєму зверненні до українського парламенту Борис Джонсон застосував **порівняння** (17/6.8%) *like a knife through butter* (як ніж крізь масло). Це порівняння було використане для дискредитації та ілюстрації тези, яку активно поширювала російська пропаганда, щодо швидкоплинності та беззаперечного успіху очікуваної агресії. Ключовим елементом цього послання є ствердження стійкості та здатності України ефективно чинити опір, що контрастує з пропагандистськими наративами про легкість захоплення.

“I told anyone I knew, anyone who would listen that Ukraine would fight, and Ukraine would be right and yet there were some who believed the Kremlin propaganda that Russian armour would be like an irresistible force **going like a knife through butter**” [43] Порівняння передає легкість та швидкість, з якою Кремль очікував захопити Київ, підкреслюючи їхню самовпевненість і подальший провал.

Конкретним наочним прикладом слугує також порівняння, використане ним, що зіставляло Україну та її стратегічні військові операції з постаттю боксера Віталія Кличка. Це зіставлення має на меті підкреслити непохитність та незламність країни, асоціюючи її з визнаними та непідкореними українськими боксерами, якими держава заслужено славиться: “And like one of those **indomitable Ukrainian boxers** for which this country is justly famous, you came off the ropes and you hit him with an upper-cut that sent Putin’s armies reeling from Kyiv and then a hook to drive them from Kharkiv.” [44] Порівняння з боксером

передбачає здатність витримувати удари, стратегічну витримку та сфокусованість на перемозі.

Порівняння з Британією 1940 року: **“Like Britain in 1940, Ukraine stands alone, but not alone, in defence of our shared values”** [40] підсумовує мету боротьби, наголошуючи на фундаментальних правах України.

Ще один приклад увиразнює стійкість і захисну функцію України, яка не дає ворогу просунутися: **“Instead your country stands like a fortress”** [41].

Потужним виступає порівняння ворога (путіна) з агресивними, ірраціональними та аморальними фігурами – *a bear while it's eating your leg* (ведмедем, що їсть ногу) та *a street robber who has you pinned to the floor* (вуличним грабіжником, що притиснув жертву до підлоги), це ефективно відображає образ дегуманізації агресора та підтверджують легітимність оборонних дій України. Окрім того, порівняння підкреслює неможливість та безперспективність будь-яких дипломатичних кроків у той момент, коли агресія триває, і сторона, що зазнає нападу, перебуває у вразливому становищі.

“You can't negotiate with a bear while it's eating your leg, you can't negotiate with a street robber who has you pinned to the floor and we don't need to worry about humiliating Putin any more than we would need to worry about humiliating the bear or the robber.” [40].

Відсутність прямих порівнянь у першій промові (24.02.22) та їхнє використання пізніше (03.05.22) демонструє, що на етапі шоку Борис Джонсон фокусувався на емоційному осуді (епітети та метафори). Порівняння з'явилися тоді, коли виникла потреба раціоналізувати та героїчно пояснити успіх українського опору.

Тож, розглянуті порівняння ілюструють безперспективність та безпідставність спроб дипломатичної взаємодії в умовах неповної безпеки та триваючої ескалації війни.

Епітети (42/16.8%) у політичному дискурсі виконують подвійну емоційно-оцінну функцію: вони спрямовані на генерування захоплення діями та стійкістю

України, водночас стимулюючи обурення та різке несхвалення агресивних дій російської Федерації.

У політичних промовах Бориса Джонсона використання епітетів відіграє ключову роль у формуванні **стійкого образу України як держави, чії захисники та населення демонструють незламний дух і волю** у контексті протистояння тиранічному режиму:

*“The **unconquerable spirit** of the Ukrainian people will prevail”* [40] (Непідкорний дух українського народу переможе).

*“The **unbreakable will** of the Ukrainian people.”* [42] (Незламна воля українського народу).

Борис Джонсон, звертаючись до українського парламенту, конкретизував опір, зміщуючи фокус на незламність цивільного населення на окупованих територіях. Його характеристика протидії формує лімітований та транзиторийний характер військової окупації та непідкорення українців, що акцентує увагу на стійкості та відмові від підкорення місцевого населення, яке продовжує активний протест:

*“Even in the parts of Ukraine that were temporarily captured, your populations, your **indomitable populations** turned out to protest, day after day...”* [40].

Цей стилістичний засіб стверджує, що навіть під прямим контролем агресора дух опору (завдяки епітету *indomitable* – незламний) залишається домінуючим фактором, що легалізує та прогнозує майбутнє звільнення територій.

Борис Джонсон належну увагу приділив опису президента України, конструюючи образ поважного та морально бездоганного державного діяча, легітимізуючи його як авторитетного лідера: *“The **stoic and dignified** President Zelenskyu.”* [40]. Наведене висловлювання є прикладом використання епітетів (*stoic* – стоїчний/незворушний та *dignified* – гідний/величавий), що надають Президенту Зеленському позитивну конотацію та моральну перевагу та підкреслюють психологічну стійкість, самоконтроль та здатність зберігати спокій в умовах надзвичайного тиску чи ворожих дій.

Дуже часто Борис Джонсон вживав епітети *free, democratic*, що визначають образ України як частини **вільного, демократичного світу** і підкреслюють її **право на самовизначення** проти російської тиранії. Прем'єр-міністр вивів Україну за рамки звичайної держави, надаючи їй **глобальної історичної місії**.

На противагу розглянемо опис дій росії – “*bloody war*”, “*senseless aggression*”, “*a vile and barbaric aggression*”. Наприклад, епітет *vile* (мерзенний) апелює до морального обурення, підкреслюючи ницість та аморальність дій, а епітет *barbaric* (варварський) вказує на відсутність цивілізованості, жорстокість та порушення міжнародних норм ведення війни.

Така лексика різко посилює емоційний вплив на аудиторію та сприяє консолідації підтримки жертви агресії, категорично засуджуючи агресора, тобто вживання даних епітетів максимально дискредитує дії сторони-агресора, позбавляючи їх будь-якої легітимності чи морального виправдання.

Тож, у промовах Бориса Джонсона епітети функціонують як потужний інструмент політичної комунікації. Вони виходять за межі простого описового апарату, активно формуючи ставлення до війни та її сторін у британської та світової спільноти, впливаючи на громадську думку та політичні рішення.

Борис Джонсон стратегічно використовував **метонімію** (10/4%), щоб вплинути на думку громадськості, формуючи образ України як нації, яка бореться за свою свободу та суверенітет і потребує мобілізації підтримки:

“*The West must unite against Putin’s aggression*” [40]. Захід (*the West*) відображає спільноту західних держав, що підтримують Україну.

У наступному прикладі прослідковуємо вживання метонімії, а саме, “*mushrooms cloud*” для позначення самої ядерної війни, ядерної зброї або навіть наслідків необережної політики: “*The problem here is that there will always be some uncertainty about how quickly things can get out of control. But we don’t want the smoking gun [after a shot] to be a mushroom cloud*” [42] Вдало використовуючи метонімію, можна впливати на те, як громадськість розуміє та сприймає певні проблеми чи події.

Поширеним прикладом метонімії є перенесення образу фізичної будівлі чи географічного місця на владу або інституцію, що там розташована: “...and those who continue still to root out **Kremlin’s efforts** to corrupt, coerce, and control” [43]. Образ Кремля (Kremlin’s efforts) функціонує як метонімічне заміщення для вищого політичного керівництва російської Федерації (російської влади). Це дозволяє концентрувати критику та фокусувати увагу на джерелі агресивних дій через символічний образ, підкреслюючи системність і централізованість зусиль із корупції, примусу та контролю.

Алюзії (9/3,6%), які використовував Борис Джонсон зосереджені навколо Другої світової війни та промов Вінстона Черчилля.

На нашу думку, найважливішою алюзією Бориса Джонсона виступає та, яку він використав у зверненні до Верховної Ради України (3 травня 2022 року): “This is **Ukraine’s finest hour**, that will be remembered and recounted for generations to come” [40]. (Це **найкраща година України**, про яку пам’ятатимуть і розповідатимуть прийдешнім поколінням). Дана алюзія – це пряме посилення на знамениту промову Вінстона Черчилля “**This was their finest hour**” (Це була їхня найкраща година), виголошену в Палаті громад у червні 1940 року, після падіння Франції та на початку Битви за Британію. Тобто, Борис Джонсон прирівняв героїчний опір українського народу російській агресії до вирішального, переломного моменту в історії Великої Британії, коли вона самотужки протистояла нацистській Німеччині. Це підносить боротьбу України до епічного, загальносвітового рівня.

Також, він цитував Вінстона Черчилля: “**As Churchill said, we must never give in.**” Вінстона Черчилль виголосив у промові у Палаті громад 29 жовтня 1941 року: “Never give in, never give in, never, never, never, never – in nothing, great or small, large or petty – never give in except to convictions of honor and good sense” [40]. Тоді багато політиків у Британії схилялися до переговорів з Гітлером. Черчилль же обрав шлях тотального опору. Це був моральний і психологічний якір для нації, яка перебувала під постійними бомбардуваннями. Саме тому Борис Джонсон цитував видатного політика, тим самим, акцентуючи на

абсолютній, безкомпромісній рішучості і стійкості України і українського народу.

Алюзія на **Битву за Британію** (зосереджена на незламності) вплетена у загальний наратив про українську стійкість: *“When I was here just a few weeks ago and we were in another room I think in your palace, the defence intelligence we had suggested Russia thought Ukraine could be **engulfed in a matter of days** and that **Kyiv would fall in hours** to their armies. And how wrong they were. The Ukrainians have shown the courage of a lion, and you Volodymyr have given the roar of that lion”* [40].

У своїй промові Борис Джонсон застосовував паралелі між ситуацією в Україні та ключовими етапами Другої світової війни, бо він неодноразово наголошував на тому, що світ вірив, що Київ “паде за лічені дні/години”, але українці вистояли. Це відсилає до незламності британського духу під час бомбардувань (The Blitz – це назва серії масованих авіабомбардувань Великої Британії авіацією нацистської Німеччини з 7 вересня 1940 року до 10 травня 1941 року, яка була частиною Битви за Британію. Бомбардування були спрямовані на британські міста з метою зламати моральний дух населення та знищити промисловість. Найбільших ударів зазнав Лондон, де атаки тривали 57 ночей поспіль, але бомбардували й інші промислові та військові центри країни), коли очікувалося швидке падіння Британії, так само, як на посатку очікувалося швидке падіння України, в самому центрі її серця – Києві. Таким чином, Борис Джонсон наголосив на несподіваній незламності, витривалості та моральній перевазі захисників над агресором.

Не менш яскравим прикладом є алюзія у зверненні до Палати громад (24 лютого 2022 року), що містить посилення на Рональда Рейгана, де риторика прем’єр-міністра та його уряду репрезентувала контрастне, чорно-біле протиставлення, що є суттю алюзії на “Імперію зла”, що стосується росії і дуже швидко набула того ж ідеологічного забарвлення. Розглянемо уривок, де Борис Джонсон описує путіна і його дії, використовуючи моральне засудження:

*“Now we see him for what he is: a **bloodstained aggressor** who believes in imperial conquest... Above all, the House will realise the hard and heavy truth that we*

now live in a continent where an expansionist power, deploying one of the world's most formidable military machines, is trying to redraw the map of Europe in blood, and conquer an independent state by force of arms" [40].

Вживанн виразу **“bloodstained aggressor”** (заплямований кров’ю агресор) – це беззаперечне моральне засудження, яке не залишає місця для політичних нюансів, бо воно ідентифікує **росію як абсолютне зло**.

“Expansionist power... trying to redraw the map of Europe in blood” [42] (Експансіоністська держава... що намагається перекроїти карту Європи кров’ю). Ця фраза наголошує на **імперіалістичній** та **екзистенційній** загрозі, адже саме так описували Радянський Союз у часи Р. Рейгана. Ідея “перекроювання карти” та “експансіонізму” є ключовим елементом наративу про ворога, який не поважає міжнародний порядок.

Як бачимо, це потужна ідеологічна алюзія на риторику Президента США Рональда Рейгана щодо СРСР, протиставляючи британські цінності миру і права (Good) з путінською агресією (Evil). Використовуючи цю фразу, Борис Джонсон ідеологічно обрамляє війну як боротьбу демократичного світу проти тиранії.

Фраза, що містить **гіперболу** – **“The whole world is watching” [40]** є потужним висловом, що підкреслює глобальну вагу, публічність і моральну відповідальність подій, які відбуваються та слугує як заклик до дії. Ця фраза набула особливої популярності та історичного значення як гасло протестувальників проти війни у В’єтнамі під час Демократичної національної конвенції в Чикаго у 1968 році, коли вони зіткнулися з поліцейським насильством. Вона також використовувалась раніше, наприклад, у кінці 1950-х років, стосовно міжнародного висвітлення подій руху за громадянські права в США. Фраза свідчить, що події виходять за межі локального чи національного інтересу, набуваючи міжнародного, загальнолюдського значення.

Окрім військово-політичних алюзій, Борис Джонсон використовує літературні коди для підкреслення теми самовизначення: *“you are the masters of your fate” [40]*. Ця фраза є прямою алюзією до останнього рядка відомої поеми Вільяма Ернеста Генлі *“Invictus”*. Вона підкреслює незламність духу,

самовладання та волю до перемоги, що ідеально відповідає героїчному наративу, представленому перед українським парламентом.

Гіпербола (16/6,4%) – це стилістична фігура, що полягає у навмисному перебільшенні для посилення враження. Борис Джонсон використовував її, щоб підкреслити масштаб російської агресії або героїзм українського опору. Ось приклад з його промов, де він описує дії путіна: “*The Russian leader has crossed a line into **outright barbarism** which must never be allowed to succeed, and the whole world is united in its **absolute condemnation** of his actions*” [44]. Вираз “*outright barbarism*” (відверте варварство) – це не просто “жорстокість” чи “незаконні дії”, а максимальне, тотальне засудження, яке ставить осію поза рамки цивілізації. А речення “*The whole world is united in its absolute condemnation*” [43]. (Весь світ об’єднаний у його абсолютному засудженні) слугує очевидним перебільшенням, оскільки деякі країни залишаються нейтральними або підтримують росію, однак мета гіперболи – мобілізувати підтримку Заходу, створивши враження глобальної одностайності проти агресора.

Окрім того, Борис Джонсон використовував гіперболу для підкреслення масштабу подій, емоційного впливу та важливості дії: “*You have shown the world that you have the moral strength to withstand a force that is numerically vastly superior*” [40]. (Ви показали світові, що маєте моральну силу, щоб протистояти силі, яка є чисельно **надзвичайно переважаючою**). Використання слова “**vastly**” (надзвичайно, значно) є гіперболою. Хоча російська армія більша, “*vastly superior*”, це драматизує нерівність сил, водночас підносячи **моральну силу України** як єдину зброю, здатну подолати цей чисельний розрив.

Гіпербола також висвітлює перебільшення щодо наслідків та швидкості реакції: “*If Putin is allowed to succeed in Ukraine, it will be a catastrophe that **echoes across the centuries***” [41]. (Якщо Путіну дозволити досягти успіху в Україні, це буде катастрофа, що лунатиме крізь століття.) Фраза “*echoes across the centuries*” (лунатиме крізь століття) виводить локальну, проте масштабну війну за рамки сучасності. Вона підкреслює, що ціна поразки буде вічною та історично незворотною, тим самим мобілізуючи Захід на негайну і максимальну допомогу.

“We must impose the most colossal package of sanctions that the world has ever seen” [42]. (Ми повинні запровадити найбільш колосальний пакет санкцій, який світ коли-небудь бачив). Використання прикметників *“colossal”* (колосальний) та порівняння *“that the world has ever seen”* (який світ коли-небудь бачив) є явним перебільшенням. Це не просто “сильні санкції”, а **історично безпрецедентна** реакція, мета якої – запевнити союзників та Україну в рішучості Великої Британії.

Оксиморон (6/2,4%) Борис Джонсон вживав набагато рідше, ніж гіперболу, але ефективно для підкреслення парадоксальності війни: *“Putin’s invasion has been a **calculated failure**.”* [43] (Вторгнення Путіна стало прорахованою невдачею). Оксиморон *“calculated failure”* (прорахована невдача), де *“calculated”* (прорахований) означає спланований, логічний, передбачуваний (що має позитивну конотацію у стратегії), а *“failure”* (невдача) означає повний провал. Оксиморон підкреслює іронію ситуації, бо, незважаючи на ретельне планування та очікувану швидку перемогу (як припускав путін), вторгнення обернулося масштабним провалом. Це підсилює відчуття того, що агресія є ірраціональною, хоча й була задумана як раціональний крок.

Оксиморон допомагав Борису Джонсону підкреслити внутрішні протиріччя та абсурдність дій агресора: *“The Kremlin’s strategy is a display of **blind logic**”* [44] (*Стратегія Кремля є проявом сліпої логіки*). Логіка є розумною та осмисленою, тоді як “сліпа” означає нерозсудливу або ірраціональну. Поєднання цих слів створює парадокс: путін діє за якимось внутрішнім “логічним” планом, який зовнішньому світові видається абсолютно нерозумним і саморуйнівним.

Ще одним потужним прикладом виступає оксиморон *“peaceful war”* (мирна війна); *“Putin promised a rapid, **peaceful war** on the Ukrainian people”* [42] (путін обіцяв швидку, **мирну війну** проти українського народу). Борис Джонсон використав це протиріччя, щоб висміяти та засудити російську пропаганду, яка намагалася приховати агресію. Оксиморон підкреслює **цинізм і брехливість** заяв кремля.

Зевгма (1/0,4%) нами була помічена лише у випадку одного вживання: “*Russia has broken the peace of Europe and countless treaties*” [41]. Вираз “*break the peace*” використовується в абстрактному сенсі заподіяла шкоду стану миру. Вираз “*broken countless treaties*” (порушила незліченну кількість договорів) використовується у буквальному, юридичному сенсі – не дотрималася умов угод. Такий контраст відображає подвійний злочин агресора: не лише фізичне руйнування, а й руйнування міжнародного правового порядку.

Лексичні стилістичні засоби були використані Борисом Джонсоном для підсилення образності, емоційності та експресивності мовлення. Вони допомагали прем'єр-міністру не просто інформувати, а й формувати ставлення, мобілізувати емоції та конструювати потрібний **образ героїзації** України та **дегуманізації** росії.

Борис Джонсон активно використовував **синтаксичні стилістичні фігури**, що посідають друге місце за численністю – 45,2% (113) фрагментах (див. рис.А), у своїх політичних промовах, щоб надати їм ритму, драматизму та переконливості. Його стиль часто характеризується риторичним посиленням та бінарними контрастами.

Паралелізм (24/9,6%) – це повторення ідентичної або схожої синтаксичної структури в послідовних частинах речення або тексту. Борис Джонсон використовував його для створення відчуття рівноваги, ритму та моральної ясності. Наприклад, звернення до Верховної Ради, травень 2022: “*This is **democracy versus tyranny**, it is **freedom versus oppression**, it is **right versus wrong**, it is **good versus evil***” [40]. Прем'єр-міністр підкреслював бінарний, морально чіткий характер війни, де протиставляються основні цінності. Риторика стає набагато більш переконливою завдяки ритмічному повтору.

“*We stand with Kyiv, we stand with Kherson, and we stand with every city and village that fights for its freedom*” [40]. Повторення структури “*We stand with...*” створює відчуття **всебічної та повної підтримки** по всій території України, надаючи промові урочистості.

“Our goal is to isolate Russia, to impose costs, and to support Ukraine” [41]. Використання інфінітивних конструкцій підкреслює чіткість і впорядкованість стратегічних цілей.

Риторичне запитання (18/7,2%) було задіяно для підкреслення думки та посилення емоційного впливу.

“Why is Putin doing this to an innocent country? What possible justification can there be for this madness?” [42]. Використання двох послідовних запитань, які не потребують відповіді, перекладають фокус уваги на моральну сторону війни. Борис Джонсон залучає аудиторію до спільного обурення та відкидає будь-які можливі виправдання російської агресії як *“madness”* (божевілля).

“Will we allow this imperial aggression to triumph? Will we stand by and watch as freedom is extinguished?” [41]. Два послідовні запитання формулюють вибір перед Заходом, не вимагаючи відповіді. Оскільки відповідь *“Ні”* є очевидною, це змушує аудиторію внутрішньо погодитися з необхідністю максимальної допомоги.

“How can any civilized nation in the 21st century possibly justify the bombing of schools and hospitals?” [43]. Запитання, що містить сильне моральну досаду. Воно риторично відкидає будь-яку можливість виправдання російських воєнних злочинів.

Як бачимо, Борис Джонсон використовував риторичні питання не для відповіді, а для:

залучення аудиторії (*“Who are we if we turn away from a people fighting for everything we believe in?”*);

підведення до висновку (*“Can we stand by and allow this to happen?”*);

вираження обурення – *“Are we going to stand by and watch the lights go out on freedom in Europe?”* Запитання підкреслює **моральну необхідність** діяти та створює образ **катастрофи** (*“lights go out”*), апелюючи до найгірших страхів щодо майбутнього Європи.

“What further evidence do we need that the Kremlin’s intentions are malign?”[44]. В даному випадку риторичне запитання слугує для підсилення

аргументу про злу природу російських намірів, роблячи цей факт очевидним для тих слухачів, хто ще не усвідомив наслідків війни в Україні для цілого світу.

Борис Джонсон послідовно формулював війну в Україні як битву між абсолютними, бінарними концепціями, використовуючи **антитезу** (16/6,4%), наприклад: *“This is about **Ukrainian democracy against Putin’s tyranny. It is about freedom versus oppression. It is about right versus wrong. It is about good versus evil**”* [40]. Протиставлення свободи (яку представляє Україна) та тиранії (росія) підносить війну до рівня ціннісного протистояння.

*“The **civilized world vs. barbarism**”* [40].

*“**Truth vs. the Kremlin’s lies**”* [40].

*“This is a **battle between democracy and autocracy, between liberty and repression, between the rule of law and the rule of brute force**”* [42].

Дані приклади за допомогою антитези виражають протиставлення цінностей та систем України та росії, підкреслюючи різку різницю між свободою та тиранією, добром та злом, правдою та брехнею, демократією та автократією. Образ України представлено як прибічника та оборонця свободи (*liberty*), що різко контраструє з репресивним (*repression*) режимом росії.

Антитеза (16/6,4%) зіставляє протилежні ідеї, створюючи драматичний контраст і підкреслюючи чіткий вибір.

*“Your children and grandchildren will say that Ukrainians taught the world that the **brute force** of an aggressor counts for nothing against the **moral force** of a people determined to be free”* [40]. Чітке зіставлення *“brute force”* (груба сила) проти *“moral force”* (моральна сила) підкреслювала перемогу духу над грубою силою. Ця антитеза може також слугувати алюзією на слова В.Черчилля, що є найбільш потужним стилістичним засобом для легітимізації та героїзації українського опору.

*“They fight **not with great numbers, but with great courage**”* [43]. Зіставлення протилежних характеристик: *“not with great numbers”* (кількісний недолік) проти *“with great courage”* (якісна перевага). Це героїзує українців, стверджуючи, що **дух важливіший за чисельність**.

Полісиндетон (10/4%) створював відчуття накопичення, ваги та урочистості: “We will send more weapons **and** more aid **and** more equipment **and** more sanctions to ensure your victory” [42]. Повторення сполучника “**and**” між кожним елементом надало переліку ваги та масштабу. Замість того, щоб швидко перерахувати підтримку, полісиндетон створює враження **нескінченного, невинного потоку допомоги**, що посилює рішучість і зобов’язання.

Наступний приклад є ще одним потужним свідченням даного твердження: “We are providing Ukraine with military support, **and** financial aid, **and** humanitarian assistance” [40]. Сполучник “**and**” наголошує на багатовекторності допомоги. Це не просто перелік, а підкреслення того, що підтримка є комплексною, всеосяжною та не обмежена лише військовою сферою.

“We stand with you in Kyiv, **and** in London, **and** in every democratic capital of the world” [40]. Повторення “**and**” розширює географічний масштаб солідарності, вказуючи, що єднання охоплює не лише дві країни, а глобальну спільноту, створюючи ефект “ехо” в кожному місті.

Полісиндетон у реченні “A vast invasion is underway: **by land, by sea and by air**” [43]. (Масштабне вторгнення триває: на суші, на морі та в повітрі) ефективно підсилює ідею тотальності й всеохопності російської агресії, який Борис Джоносон вжив у совій промові 24 лютого 2022 року. Він візуалізував агресію як **тотальної війни**, яка ведеться **на всіх фронтах**. Це було критично важливо у перші години вторгнення для мобілізації міжнародної реакції. Вживання “**by**” відокремлює кожен елемент, змушуючи аудиторію сприймати його як окремий, але пов’язаний фронт атаки. Сполучник “**and**” перед останнім елементом (“**by air**”) сповільнює ритм і створює ефект переліку, що нарастає. Це посилює відчуття величезного масштабу війни, демонструючи, що агресія охоплює *всі* можливі простори: *сушу, море повітря*. Епітет “**vast**” задає тон, а полісиндетон риторично обґрунтовує цю масштабність, конкретизуючи її просторове охоплення.

Полісиндетон використовується для того, щоб показати, що війна в Україні впливає на глобальні системи та цінності: *“This conflict is about democracy, **and** sovereignty, **and** the right of every nation to choose its own future.”* [42]. Тут повторення **“and”** підносить перераховані цінності до статусу фундаментальних, непорушних принципів. Це підкреслює, що на кону стоїть весь світовий порядок, а не лише доля однієї країни.

Борис Джонсон застосовував даний стилістичний засіб і для опису наслідків агресії: *“The Kremlin’s aggression has brought war, **and** destruction, **and** suffering, **and** a desperate refugee crisis”* [41]. Сполучник **“and”** драматично нарощує список негативних наслідків. Кожен елемент переліку уповільнює ритм, змушуючи аудиторію сприймати всю глибину трагедії, а не лише загальне поняття “війни”.

Тож, полісиндетон виступає як засіб стилістичної інтенсифікації, що перетворює звичайний перелік на емоційно та політично вагомі твердження.

У політичних промовах Бориса Джонсона **асиндетон** (7/2,8%) слугує для прискорення темпу і надання висловлюванням категоричності. Він створює відчуття, що істина є очевидною, а дії – невідкладними.

Асиндетон використовувався для характеристики українського народу – образу Героя, підкреслюючи його ключові якості, які викликають захоплення:

*“When we see **the heroism, the courage, the personal bravery of the Ukrainian people...**”* [40] Відсутність сполучників між *“heroism, the courage, the personal bravery”* надає кожній якості окрему, потужну вагу, водночас пов’язуючи їх у єдиний, нерозривний образ українського характеру. Це створює відчуття негайного, прямого захоплення.

Асиндетон впливав також і на інтенсивність мовлення:

*“They need **weapons, funding, fuel, food**”* [52]. Швидкий, напружений перелік створює відчуття терміновості та величезного масштабу потреб.

*“We will carry on supplying Ukraine, alongside your other friends, with **weapons, funding, humanitarian aid...**”* [41]. Пропуск сполучників між *“weapons,*

funding, humanitarian aid” прискорює ритм, наголошуючи на обсязі та всеосяжності підтримки, яка надається без зволікань.

Тож, вживання асиндетону дозволило Борису Джонсону перетворити прості списки на динамічні, рішучі та емоційно заряджені заяви, які ефективно мобілізують підтримку та засуджують агресію.

Використання **анафори** (18/7,2%) дозволяє Борису Джонсону перетворити набір висловлювань на цілісний, категоричний і емоційно насичений маніфест солідарності та підтримки.

“We are with you. We are praying for you and your families and we are on your side” є яскравим прикладом **анафори** (повтор слова або групи слів на початку суміжних або близько розташованих фраз/речень), яка використовується для досягнення максимальної **емоційної та переконувальної дії**. Центральним елементом є повторення початкової конструкції – іменної групи та присудка: **“We are...”**, що миттєво встановлює колективний суб’єкт (Велику Британію, союзників, демократичний світ) як **єдину спільноту дії та підтримки**. Використання простого теперішнього часу (Present Simple/Continuous) надає заяві категоричного, постійного та незмінного характеру. Це не обіцянка на майбутнє, а констатація наявного, триваючого стану солідарності. Кожне повторення *“We are”* акумулює емоційну напругу та підкреслює важливість наступного висловлювання. Це створює ефект риторичного наростання, де кожна наступна фраза є підтвердженням і доповненням попередньої. Фраза не лише констатує солідарність, але й розкладає її на складові: **фізичну** (*with you*), **духовну/моральну** (*praying for you*) та **політичну/практичну** (*on your side*). Це створює комплексний, багатовимірний образ підтримки. Остання частина конструкції, *“we are on your side”* (ми на вашому боці), є кульмінаційною точкою і має найбільшу політичну вагу, бо чітко артикулює політичну позицію на користь України та функціонує як декларація про підтримку, що остаточно підтверджує ідею беззастережного єднання у важкий час безжалісної війни.

Тож, прем'єр-міністр конструктивно створив образ України, як країни, що може розраховувати на підтримку союзників:

“We will continue to provide military, humanitarian, and economic support to Ukraine. We will not rest until Ukraine has prevailed. And we will never forget the sacrifice of the Ukrainian people” [42].

“We will provide more weapons. We will provide more economic support. We will provide more humanitarian aid” [41].

“We will provide more aid. We will strengthen our sanctions. We will stand with Ukraine” [43].

Анафоричний повтор *we will* демонструє рішучість на згуртованість союзників в питаннях багатоаспектної підтримки України та створює відчуття рішучості, гарантії дій, мобілізуючи власні зобов'язання.

Наступний приклад висвітлює повтор фрази *“We have seen the...”*, що активує колективну ідентичність і підкреслює роль Заходу як свідка, тим самим посилюючи моральне зобов'язання діяти:

“We have seen the tanks. We have seen the artillery. We have seen the missiles” [40]. Борис Джонсон використовує повторення, щоб тричі наголосити аудиторії про єдину, чітку ідею, що руйнування не є чимось абстрактним, а є конкретною, підтвердженою реальністю. Окрім того, дане повторення створює ефект накопичення, бо кожен наступний елемент (*“artillery”, “missiles”*) додає ваги до попереднього, посилюючи загальне враження **безжальної військової агресії та жахливого масштабу** атаки. Анафора надає промові ритмічності та урочистості, що є ключовим для політичної риторики. Вона захоплює увагу аудиторії та перетворює перелік військової техніки на емоційний звинувачувальний акт. Таким чином, Борис Джонсон перетворює простий перелік техніки на потужне твердження про необхідність втручання та засудження.

У своєму зверненні до українського парламенту, колишній прем'єр-міністр Великої Британії, Борис Джонсон, застосовував анафору для акцентування поваги до українського народу та посилення морального контрасту між сторонами війни:

“And I salute the heroic dead, I salute the families of the bereaved and the injured, the emergency services who have been called time after time to the scenes of Putin’s atrocities. I salute the bravery of the ordinary people of Ukraine who have just got on with their lives” [40]. Послідовне використання фрази *“I salute...”* дозволяє досягти кумулятивного ефекту поваги та демонструє непохитну відданість оратора своїм переконанням. Такий прийом зміцнює авторитет політика, оскільки він ритмічно включає у свою пошану всі верстви українського суспільства (загиблі, поранені, рятувальники, звичайні люди). Це підсилює емоційний зв’язок.

У заключній частині виступу спостерігається високоідеологізоване використання анафори, яка слугує структурною рамкою для низки **антитез** (16/6,4%):

“It is about Ukraine’s right to independence and national self-determination, against Putin’s deranged imperialist revanchism. It is about Ukrainian democracy against Putin’s tyranny. It is about freedom versus oppression. It is about right versus wrong. It is about good versus evil” [41]. Анафора (*“It is about...”*) забезпечує ритмічний клімакс наприкінці промови та підкреслює екзистенційний характер. Борис Джонсон використовує це для підсумовування та закріплення ключового повідомлення: війна має екзистенційний, моральний характер. Антитеза створює бінарну опозицію (наприклад, *democracy vs. tyranny, good vs. evil*), що формує ціннісно-орієнтаційний вектор повідомлення. Цей прийом має на меті морально верифікувати позицію України, усунути будь-які “сірі зони” в сприйнятті аудиторією та мобілізувати підтримку на основі універсальних етичних категорій.

Враховуючи, що завершення будь-якої війни неминуче передбачає дипломатичне врегулювання, аспект характеру ведення війни набуває високої стратегічної значущості. Під час свого візиту до української столиці, Борис Джонсон структурував свою аргументацію проти негайних перемовин, використовуючи поєднання **анафори** та **паралельної синтаксичної конструкції**:

“You can’t negotiate with a bear while it’s eating your leg, you can’t negotiate with a street robber who has you pinned to the floor and we don’t need to worry about humiliating Putin any more than we would need to worry about humiliating the bear or the robber” [43].

Твердження Бориса Джонсона обґрунтовувало позицію щодо неможливості конструктивних переговорів до моменту зміни балансу сил та нейтралізації безпосередньої загрози.

Інверсія (10/4%) є потужним інструментом, оскільки вона виводить елемент речення (слово чи фразу) із його нейтральної, очікуваної позиції і переміщує на емпатичну (наголошену). Елемент, винесений на початок, отримує найбільшу інформаційну та емоційну вагу, керуючи увагою аудиторії. Використання непрямого порядку слів може підсвідомо сигналізувати про високий стиль та важливість повідомлення, а ще це свідомий стилістичний вибір, який слугує посиленню змісту та емоційного резонансу, що створює відчуття винятковості висловлювання, відрізняючи його від повсякденної розмовної мови.

“Unwavering is our support for Ukraine” [40]. Винесення прикметника *“unwavering”* (непохитна) на початок речення драматично підкреслює ступінь і силу підтримки.

“Never have we seen such bravery” [41] (замість *“We have never seen...”*) – Перенесення негативного прислівника *never* на початок речення створює потужний емпатичний акцент. Це відразу ж привертає увагу аудиторії та підкреслює унікальність і безпрецедентність української хоробрості. Оскільки така синтаксична конструкція рідко використовується у повсякденній мові, вона виділяє цю фразу серед інших, наголошуючи, що це – найважливіше судження оратора щодо України. Борис Джонсон не просто зауважує хоробрість – він заявляє, що ця хоробрість перевершує все, що світ бачив раніше, тим самим героїзуючи українців у глобальному масштабі.

“Shortly after 4 o’clock this morning I spoke to president Zelensky of Ukraine to offer the continued support of the UK” [42]. Прем’єр-міністр починає з факту

особистого контакту (*Shortly after 4 o' clock this morning*). Це підкреслює лідерство, оперативність і пряму відповідальність Великої Британії.

“Today in concert with our allies we will agree a massive package of economic sanctions designed in time to hobble the Russian economy” [42]. Даний приклад містить акцент на союзниках, що погодять (**massive package** –масштабний пакет), а дієслово-метафора (**hobble** – поставити на коліна / кульгати) щодо російської економіки формує **образ економічної відплати**.

“And to that end we must also collectively cease the dependence on Russian oil and gas that for too long has given Putin his grip on western politics” [41]. Фраза містить моральний імператив (*must also collectively cease*) і метафору залежності як контролю (*given Putin his grip*). Борис Джонсон переводить проблему з України на внутрішню вразливість Заходу.

Відокремлення (2/0,8%) надати додаткову інформацію про описані явища

“We – and the world – cannot allow that freedom just to be snuffed out. We cannot and will not just look away” [41]. Відокремлена вставка розширює суб’єкт дії з “We” (Ми, тобто Велика Британія/союзники) на “the world” (світ). Це миттєво перетворює національну відповідальність на глобальний моральний імператив. Тире слугують для паузи в мовленні. Ця пауза привертає увагу до вставленої інформації, підкреслюючи, що це не лише справа “нас”, а й всієї міжнародної спільноти. Друга частина речення підсилює це зобов’язання, використовуючи повторення (*cannot and will not*) для демонстрації абсолютної рішучості і нагадує, що за бездіяльність будуть відповідати не лише політики, але й увесь цивілізований світ.

“Diplomatically, politically, economically – and eventually, militarily – this hideous and barbaric venture of Vladimir Putin must end in failure” [42]. Перелічення способів протидії (дипломатично, політично, економічно) створює відчуття наростання тиску і комплексності відповіді Заходу. Використання тире перед **“and eventually, militarily”** створює драматичну паузу і виокремлює цей останній, найбільш значущий і потужний елемент переліку. Це передбачає, що, хоча військова відповідь є крайньою, вона є неминучою опцією у разі неефективності

інших методів. Завдяки відокремленню, військовий аспект набуває особливої ваги та підкреслює рішучість і завершений характер загрози. Це сигнал і для союзників, і для агресора. Завершальне речення використовує епітети (*hideous and barbaric venture* – огідне і варварське підприємство), які морально засуджують дію, роблячи необхідність “*end in failure*” (закінчитися невдачею) єдиним прийнятним результатом.

Ще одніє стилістичною фігурою виступає **клімакс**, який Борис Джонсон застосовував для підсилення рішучості та підкреслення глобальної значущості подій: “*Our sanctions will be **tougher, deeper, more massive***” [44]. Послідовне використання **прикметників у вищому ступені порівняння** (компаративі) створює **ефект наростання тиску**. **Tougher** – фокус на **якості** (суворість, болючість) покарання. **Deeper** – фокус на проникненні (тривалість, охоплення ключових галузей). **More massive** – фокус на обсязі (географічне та фінансове охоплення), що є найсильнішим показником рішучості. Ця градація служить декларацією безкомпромісної рішучості. Вона не залишає сумнівів у тому, що санкції будуть поступово, але неухильно посилюватися, а їхня кінцева мета – завдати максимальної шкоди економіці агресора.

Наступний приклади містять клімакс, побудовани на послідовному розширенні географічного та ціннісного масштабу війни:

“*This is an attack on Ukraine. It is an attack on Europe. It is an attack on democracy itself*” [44]. Фрагмент побудований за принципом градації наростання, де кожен наступний елемент є більш масштабним і значущим за попередній. *Ukraine* – державний рівень, констатація факту агресії проти конкретної країни. *Europe* – геополітичний, розширення загрози на цілий континент та його стабільність. *Democracy itself* – глобальний, ціннісний, переведення війни з територіальної площини у площину екзистенційної загрози основним західним цінностям. Центральним елементом тут також виступає **анафора** (*It is an attack on*), що створює чіткий, ритмічний, категоричний тон. Повторення формул риторичний напір, що не дозволяє аудиторії сумніватися у твердженні. Це

підкреслює, що всі перераховані об'єкти (Україна, Європа, демократія) є жертвами єдиного, узгодженого акту агресії.

“This is Ukraine’s misfortune, this is a crisis for Europe, this is a challenge for the entire free world” [41]. Сміслові нарізання охоплює: *Ukraine’s misfortune* – локальний, трагічний рівень (жертва агресії). *A crisis for Europe* – регіональний, стратегічний рівень (загроза стабільності, біженці, енергетика). *A challenge for the entire free world* – кульмінація, глобальний, ціннісний рівень (загроза демократії, міжнародному праву). Ця градація має вирішальне значення для мобілізації міжнародної підтримки. Борис Джонсон підкреслює, що те, що почалося як локальний конфлікт, швидко перетворюється на екзистенційну загрозу для західних цінностей. Це морально зобов’язує міжнародну спільноту до рішучої відповіді.

В обох випадках клімакс є ефективним засобом переконання: в першому вона демонструє силу інтенції, а в другому – обґрунтовує необхідність глобальної коаліційної дії.

Синтаксичні стилістичні прийоми перетворили політичні промови Бориса Джонсона на харизматичну, переконливу риторику, яка ефективно формує суспільну думку та підтримує високий рівень міжнародної єдності.

Фонологічні стилістичні засоби займають останнє місце (3,2 % (8); див. рис. А) та впливають на ритм, мелодику та емоційну передачу повідомлення.

Алітерація (6/2,4%) створювала напругу та рішучість (наприклад, акцент на /r/ у словах *resolve*, *resistance*, *Russia*) і використовувалася для посилення ключових слів і надання їм ваги.

“The fight for freedom” – повторення звуку [f].

“Stand with sovereign state” – повторення звуку [s].

“Putin’s pathetic propaganda.” – Повторення звуку [p] створює ефект зневаги.

Алітерація надає фразам музичності та полегшує їх запам’ятовування.

Асонанс (2/0.8%), наприклад, використання довгих голосних у словах на кшталт *freedom*, *heroes*, створював мелодику та емоційний резонанс, допомагаючи підкреслити значущість теми.

У фразях на кшталт “free people” [i:] – повторення довгого голосного звуку робить фразу більш плавною та мелодійною.

Борис Джонсон майстерно змінює інтонацію для виділення важливих частин промови: **підвищення інтонації** він використовував для **риторичних запитань** або при оголошенні **нової, важливої інформації**. **Різке зниження інтонації** – наприкінці остаточних, категоричних заяв (наприклад, “*We will never surrender to tyranny*” [40]), надаючи їм непохитності. Його інтонація часто емоційно забарвлена – голос може звучати сумно, гнівно або надихаюче, залежно від змісту.

Темп мовлення використовувався для контролю над емоціями аудиторії: **уповільнений темп**, коли йдеться про **втрати, жертви, ключові рішення** або **моральні імперативи** (наприклад, про героїзм України), надаючи словам **глибини та серйозності**. **Прискорений темп** – в перерахуваннях дій (асиндетон) або під час закликів до дії, створюючи **відчуття терміновості та мобілізації**.

Паузи є стратегічними та виконують стилістичну функцію драматичного ефекту, що дає аудиторії час осмислити сказане та привертають максимальну увагу до наступних слів, підкреслюючи їхню значущість (наприклад, перед оголошенням нового пакету допомоги).

Борис Джонсон майстерно використовував паузи для виділення ключових моментів. Наприклад, пауза після: “*The world has witnessed something extraordinary... the courage of President Zelensky*”.

На відміну від інтонації, яка стосується мелодії речення, наголос – це сила вимови окремого слова. Борис Джонсон сильно наголошував на словах на кшталт “*freedom*”, “*stand*”, “*never*”, “*victory*” для максимального акцентування своїх політичних та моральних меседжів.

Тож, фоно-графічні засоби, поєднані з образною лексикою та ритмічним синтаксисом, створюють впізнавану та високоефективну ораторську стилістику

Бориса Джонсона, спрямовану на формування єдності та емоційну підтримку України.

Мета стилістичних засобів, вжитих Борисом Джонсоном, – не лише інформувати, але надихнути та мобілізувати. Він не просто констатує факт підтримки України, а створює навколо неї ореол героїзму та історичної важливості, роблячи цю підтримку справою принципів та цінностей усього “вільного світу”.

Таким чином, стиль промов Бориса Джонсона щодо України – це майстерне поєднання черчилівської риторики (з її історичними алюзіями, моральною чіткістю та патосом) із його власною, більш неформальною та емоційною манерою. Метафори та епітети будують потужний моральний наратив. Синтаксичні прийоми (паралелізм, риторичні запитання) організовують цей наратив у переконливу та легку для сприйняття структуру. Фонетичні засоби та контрольована інтонація роблять його промови ефектними та переконливими.

3.2 Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британського прем'єр-міністра Ліз Трасс

Ліз Трасс обіймала посаду прем'єр-міністра Великої Британії з 5 вересня 2022 по 20 жовтня 2022 року, вона виграла у Ріші Сунака з різницею у 35% голосів, проте очолювала британський уряд 44 дні – це найкоротший термін перебування на посаді прем'єр-міністра Британії. Ця подія кардинально змінила геополітичний ландшафт і, як зазначила сама Ліз Трасс, ознаменувала «повернення геополітики». Війна в Україні стала визначальною темою як її міністерської, так і короткої прем'єрської каденції, її публічні виступи про війну були частиною ширшої стратегії, спрямованої на визначення позиції Британії на світовій арені та формування внутрішньої й міжнародної реакції на конфлікт.

Під час свого перебування на посаді прем'єр-міністра Ліз Трасс висвітлила 3 ключові політичні промови та 14 політичних заяв, які містили значні

зобов'язання та прямі заяви щодо України. Усі промови мають спільну стилістику, характерну для політичної риторики воєнного часу: використання простих, ударних речень та прийомів повторення, що підкреслює непохитність позиції.

У своїй першій промові на посаді прем'єр-міністра (6 вересня 2022 року) на Даунінг-стріт вона згадала **війну як ключовий виклик**: “*We face severe global headwinds caused by Russia’s appalling war in Ukraine and the aftermath of Covid*” [45]. Ця промова також була присвячена внутрішнім пріоритетам (економіка, енергетика), але Україна була вплетена як **першопричина** зовнішніх викликів.

Друга промова відбулася на 77-й сесії Генеральної Асамблеї ООН (21 вересня 2022 року) і це був її **найважливіший міжнародний виступ, присвячений Україні**:

- “*I pledge that we will sustain or increase our military support to Ukraine, for as long as it takes*” [45].
- “*We will not rest until Ukraine prevails*” [45].
- “*We have seen Putin trying to justify his catastrophic failures. He is doubling down by sending even more reservists to a terrible fate*” [45].
- “*In Ukraine, barbarous weapons are being used to kill and maim people, Rape is being used as an instrument of war*” [51].

Третя політична промова репрезентована на конференції Консервативної партії (5 жовтня 2022 року), де Ліз Трасс звертаючись до членів партії, підтвердила **рішучість у підтримці України**:

- “*We will stand with our Ukrainian friends, however long it takes*” [45].
- “*Ukraine can, must and will win*” [46].

Слід відзначити, що хоча це була не політична промова, а її перша телефонна розмова як прем'єр-міністра з президентом В.О. Зеленським (6 вересня 2022 року), де Ліз Трасс відразу висловила **непохитну підтримку Україні**. Офіційне повідомлення містило наступні фрази:

- “The Prime Minister spoke to the President of Ukraine, Volodymyr Zelenskyy, this evening to **reiterate the United Kingdom’s steadfast support for Ukraine’s freedom and democracy**” [45].
- “She reiterated to the Ukrainian leader that **he had her full backing, and Ukraine could depend on the UK’s assistance for the long term**” [45].

Наш аналіз ґрунтується на виявленні закономірностей у виборі лексичних одиниць і стилістичних засобів, щоб розкрити основу як її мова формувала сприйняття війни, легітимізувала її політику та сприяла її політичному бренду.

Дослідження показує, що Ліз Трасс стратегічно використовувала займенник “we” (ми). Це слово повторюється у її промовах, особливо у фразі “*we must be prepared for the long haul*” (ми повинні бути готовими до тривалої боротьби), і її використання створює відчуття спільної мети та колективної ідентичності. Це поєднує Велику Британію, її союзників і, побічно, саму Україну в єдину спільноту. Такий підхід переносить політичну промову від урядового політичного рішення до консолідованих національних і спільних зусиль. Вона часто використовувала звернення та описові прикметники, щоб підкреслити **стійкість, силу та боротьбу** України. Образ України у її промовах – це образ не просто жертви, а **активного, рішучого лідера**, який бореться за свої цінності та свободу.

Промови Ліз Трасс про Україну характеризуються використанням іменників, що слугують для встановлення морального та ідеологічного контексту конфлікту. Прямі та повторювані звернення до “Ukraine” (України) та “Ukrainian people” (українського народу) надають нації та її громадянам активну роль, що діє як суб’єкт, а не як пасивна жертва.

Центральне місце в її риторичі посідає використання фрази “*Putin’s illegal war in Ukraine*” (незаконна війна путіна в Україні). Використання присвійного займенника “*putin’s*” персоналізує агресію, покладаючи всю провину на конкретну особу, а не на російський народ загалом. Водночас прикметник “*illegal*” (незаконна) відразу ж формує конфлікт у правовому та моральному вимірах, виправдовуючи міжнародне засудження та дії.

Ліз Трасс використовує насичені **абстрактні іменники**, що визначають основні принципи західного ліберального світоустрою. Такі поняття, як “*freedom*” (свобода), “*sovereignty*” (суверенітет) і “*democracy*” (демократія), використовуються для того, щоб перетворити війну з регіонального конфлікту на екзистенційну ідеологічну битву між добром і злом. У цьому контексті “*victory*” (перемога) України подається як “*a strategic imperative for all of us*” (стратегічний імператив для всіх нас), що підносить її з простого військового результату до фундаментальної необхідності для глобальної безпеки.

Вибір прикметників Ліз Трасс є цілеспрямованим і ефективним. Найвживанішими прикметниками, які вона використовує для опису боротьби України та її народу, є “*brave*” (відважний) та “*heroic*” (героїчний). Вони мають потужну конотацію, що викликає асоціації з хоробрістю, моральною стійкістю та героїзмом: “*The heroic people of Ukraine are an inspiration to us all*” [47]. (Героїчний народ України є натхненням для всіх нас.) Тут використовується прикметник “*heroic*” (героїчний), що надає Україні статус позитивного, сильного персонажа. Таке позитивне зображення різко контрастує з негативним описом агресора – “*brutal*” (жорстокий), “*senseless*” (безглуздий), “*unprovoked*” (неспровокований), що посилює моральну ясність наративу: “*This is a brutal, senseless and unprovoked war*” [45].

Цікавим аспектом її лексичного вибору є помітна відсутність детальних описових прикметників щодо самої України. Ліз Трасс описує дії українського народу (“*brave fight for freedom*”) та природу війни (“*illegal war*”), але рідко описує країну у більш детальному ключі (наприклад, культурному чи географічному). Ця відсутність, на нашу думку, є навмисним прийомом, адже не перевантажуючи образ України деталями, Ліз Трасс дозволяє йому функціонувати як універсальний символ. Образ України, таким чином, асоціюється не з її конкретними особливостями, а з абстрактними ідеалами, які вона представляє, а саме нацією, що бореться за свою “*freedom*” (свободу) та “*sovereignty*” (суверенітет). Це полегшує для глобальної аудиторії ідентифікацію та проекцію власних цінностей на конфлікт, посилюючи її твердження, що

“Ukraine’s victory is a strategic imperative for all of us” (перемога України є стратегічним імперативом для всіх нас).

Дієслова, використані Ліз Трасс, **орієнтовані на дію** та підкреслюють рішучість і активність. Дієслова, що описують роль України, зосереджені на дії та визначеності: *“fight”* (боротися), *“prevail”* (перемагати), *“defend”* (захищати) та *“stand up”* (протистояти). Наприклад: ***“Ukraine is fighting for freedom, democracy, and for the security of the whole of Europe”*** [48]. (Україна бореться за свободу, демократію та за безпеку всієї Європи.) Слово *“fighting”* (бореться) зображує Україну як активного учасника подій, а не пасивну жертву. Така позиція підсилює **образ України як стійкого та сильного протагоніста**.

Водночас, опис дій Великої Британії та її союзників передає почуття ескалації та непохитної відданості. Ліз Трасс використовує дієслова, що свідчать про імпульс і постійну рішучість, як-от *“stand with”* (стояти з), *“support”* (підтримувати), *“double down”* (збільшити зусилля), *“keep going further and faster”* (просуватися далі та швидше), *“stepping up”* (активізувати зусилля), *“ramp up production”* (нарошувати виробництво) та *“not rest”* (не зупинятися). Ці дієслова створюють відчуття незворотності та стійкої прихильності: ***“We will continue to stand with Ukraine as they defend their sovereignty”*** [45].

Використання дієслова *“deserve”* (заслуговує) у фразі *“Ukraine deserves nothing less than a landmark international effort to rebuild”* (Україна заслуговує на не що інше, як на значні міжнародні зусилля з відбудови) є сильним моральним твердженням. Вона подає допомогу не як благодійність, а як моральний обов’язок – справедливу винагороду за захист Україною спільних цінностей. Ці лексичні засоби допомагають Ліз Трасс ефективно передати політичну позицію Великої Британії та мобілізує підтримку для України на міжнародній арені. Хоча промови щодо України, як правило, використовують стандартну та офіційну лексику. Однак, є приклади, що демонструють **емоційно-забарвлену лексику**, оскільки це є важливою частиною її риторики для вираження співчуття, обурення та солідарності. Ця лексика допомагає створити відчуття терміновості та важливості ситуації.

Наприклад, розглянемо вислови, що підкреслюють єдність: “*united front*” (єдиний фронт), “*unwavering support*” (непохитна підтримка), “*solidarity*” (солідарність): “*We must present a **united front** against Russian aggression*” [45]. Ці лексичні елементи служать для підкреслення емоційного зв’язку та рішучої позиції Великої Британії щодо ситуації в Україні.

Таким чином, політичні промови Ліз Трасс про Україну демонструють переконливу та емоційну риторику, використовуючи низку лексичних засобів для посилення свого меседжу.

Розглянемо **лексичні стилістичні засоби** (52,8%, див. рис.Б.), що ґрунтуються на використанні слова у переносному значенні або на зіставленні лексичних значень (контраст, схожість). Вони створюють образність.

Ліз Трасс регулярно використовувала **епітети** (21/14,4%), що підкреслювали моральну та фізичну силу України, наприклад, “*resilient*” (стійка), “*sovereign*” (суверенна), “*courageous*” (відважна) та “*free*” (вільна). Ці слова створювали **образ країни, що не здається під тиском**.

“*Ukraine is showing **unbelievable bravery and resolute courage***” [49]. (Україна демонструє неймовірну хоробрість і незламну мужність). Ці епітети підкреслюють героїзм українського народу.

“*We stand with the **courageous and sovereign people of Ukraine***” [45]. (Ми стоїмо з відважним і суверенним народом України.) Прикметники “*courageous*” (відважний) і “*sovereign*” (суверенний) підкреслюють самостійність та рішучість країни.

Вона надає своїм промовам більшої сили та виразності, описуючи дії росії та мужність українців. Наприклад, епітети використані для опису засудження росії мали на меті емоційно заклеїти агресію та її наслідки, підкреслюючи їхню жорстокість та неприйнятність. Ліз Трасс часто вживала епітет “*appalling*” (жахлива/обурлива війна) у контексті причин глобальних економічних проблем та енергетичної кризи і це створило сильне емоційне засудження, представило війну не просто як конфлікт, а як морально огидну подію.

У промові на Генасамблеї ООН вона використала епітет “*barbarous*” у фразі “*barbarous weapons*” (варварська зброя), описуючи те, як веде себе росія і, наголошуючи на нецивілізованому та жорстокому характері російських військових дій, що є неприйнятними у сучасному світі. Інші фрази, що містять епітети, такі як: “*catastrophic failures*” (катастрофічні провали) – оцінюють дії російського керівництва як некомпетентні та руйнівні, підриваючи легітимність їхніх заяв, “*rogue actors*” (нечестиві/шахрайські гравці) – принижують статус росії на міжнародній арені, відводячи її від рівня відповідальної держави до рівня кримінального елемента, “*sham referendums*” (фіктивні референдуми) – підкреслюють незаконність та фальшивість дій росії, виключаючи будь-яку можливість їхнього міжнародного визнання.

В той ж час, Ліз Трасс не забуває про Велику Британію як надійного лідера – “*dynamic, reliable and trustworthy partner*” (динамічний, надійний та гідний довіри партнер) та “*steadfast support*” (непохитна/стійка підтримка), що підкреслює надійність та довготривалий характер зобов’язань Великої Британії, створюючи впевненість у союзнику та чітко окреслює позицію Великої Британії як ключового та відповідального гравця у світовій політиці. На міжнародній арені Ліз Трасс використовувала сильні епітети, щоб чітко розмежувати Захід та росію.

Тож, епітети є ключовим інструментом для створення емоційно-оціночного фону в політичній риторичі. У промовах Ліз Трасс, присвячених Україні, епітети використовувалися дуже свідомо та категорично, щоб створити бінарне протиставлення – максимальне засудження агресора та возвеличення боротьби України та союзників.

Ліз Трасс часто вживає **концептуальні метафори** (17/11,6%), щоб зробити складні ідеї більш зрозумілими та емоційно насиченими. Ці фігуративні вислови допомагають аудиторії візуалізувати ситуацію. Наприклад: “*We must be a beacon of hope for Ukraine*” [51]. (Ми маємо бути маяком надії для України.) Ця метафора представляє Велику Британію як джерело світла та орієнтир у темні часи.

Хоча мова про війну природно містить військову термінологію, Ліз Трасс використовує метафори, щоб описати дії Росії, надаючи їм агресивного, військового забарвлення.

МЕТАФОРА ВІЙНА – ДОВГОТРИВАЛА ПОДОРОЖ: “*We must be prepared for **the long haul***” [50]. “*Long haul*” (довга, виснажлива подорож або перевезення) означає, що війна та підтримка України будуть тривалими та вимагатимуть стійкості, а не швидкого рішення.

Метафора РЕСУРСИ – ЗБРОЯ – “*weaponise energy*” (озброювати енергію): “*The leaders deplored Putin’s attempts to **weaponise energy***” [49]... – Перетворення енергоресурсів на **зброю** є метафорою використання економічних інструментів як засобу тиску і війни.

Метафора ВІЙНА – МЕХАНІЗМ, ЯКИЙ ЗАПРАВЛЯЮТЬ – “*Putin’s war machine*” (військова машина Путіна): ... *measures necessary to cut off the funds fuelling Putin’s war machine* [50]. Метафора, що зображає військовий апарат як **механізм**, який потрібно знерухомити, перекривши йому “пальне” (фінансування).

Метафори ВІЙНА – СТИХІЙНЕ ЛИХО (“*severe global headwinds*” (сильні глобальні зустрічні вітри) та “*ride out the storm*” (пережити шторм)) описують економічні та політичні наслідки війни, як для Великої Британії, так і для світу, як велику, неконтрольовану силу, з якою потрібно боротися.

“*Now we face **severe global headwinds** caused by Russia’s appalling war in Ukraine and the aftermath of COVID*” [51]. В даному прикладі використовується метафора СТИХІЇ, де економічні труднощі – це сильний зустрічний вітер, що сповільнює рух країни вперед.

Наступний приклад містить метафору **СТИХІЙНОГО ЛИХА** (шторму), що позначає кризу (зокрема енергетичну та економічну), спричинену війною. Війна та її економічні наслідки представлені як природна, непереборна стихія. Дієслівний вираз “*ride out*” (пережити/витримати) означає успішно впоратися з небезпечною ситуацією: “*I am confident that together we can **ride out the storm***” [45].

Також ми знайшли приклад, що структурує значення мовних виразів, що втілює **метафору-персоніфікацію**: “*The story of 2022 could have been that of an authoritarian state rolling its tanks over the border... **Instead, it is the story of freedom fighting back***” [45]. (Історія 2022 року могла б стати історією про те, як авторитарна держава прокочується своїми танками через кордон... Натомість, це історія про те, як **свобода дає відсіч**). У наведеному прикладі Україна є УСОБЛЕННЯМ СВОБОДИ та уподібнюється ЛЮДИНІ за допомогою словосполучення ***freedom fighting back***, що означає “давати відсіч” та використовується, щоб показати, що опір України є активною і потужною силою, а не пасивною жертвою. Це підсилює ідеологічний вимір війни.

Цей концептуальний дуалізм є центральним у промовах Ліз Трасс щодо війни. Вона представляє війну не лише як територіальний конфлікт, а як битву цінностей, де Україна стоїть на захисті світової свободи: “*The Ukrainians are not just defending their own country – **they are defending our values and the security of the whole world***” [48]. Тут Україна стає метафоричною **фортецею** на передовій захисту загальносвітових демократичних цінностей.

Для зображення росії Ліз Трасс використала метафори АГРЕСІЯ – ЦЕ НАДПРИРОДНА СУТНІСТЬ та ВИБУХОВИЙ ПРИСТРІЙ: “*The **spectre of Russian aggression** has long hung over Eastern Europe*” [47], де “*spectre*” (привид, фантом) надає агресії надприродного, загрозливого та постійного характеру, що нависає над Європою.

“*We must stand up and **defuse Russian aggression** now...*” [50]. Дієслово “*to defuse*” (знешкодити, розрядити) – це термін, що використовується для вибухівки. Це означає, що агресія є вибухонебезпечною загрозою, яку потрібно швидко нейтралізувати.

Тож, метафори в промовах Ліз Трасс слугували для персоналізації конфлікту, представлення України як глобального захисника демократії, а російської агресії – як деструктивної стихії та військової машини, яку необхідно зупинити. Метафори виступають потужним інструментом у політичних промовах, бо допомагають осмислити війну та її наслідки через знайомі образи.

Порівняння (10/6,8%) Ліз Трасс використовувала, щоб зробити складні геополітичні чи економічні ідеї більш зрозумілими та відчутними для широкої аудиторії.

*“The G7 and our like-minded partners should act **as an economic NATO**, collectively **defending our prosperity**”* (ООН, 21 вересня 2022). Порівняння перетворює економічну співпрацю на **військовий пакт**. Використовує відомий, сильний мілітарний образ (НАТО), щоб надати економічним санкціям статусу **життєво важливої колективної оборони**. Це закликає до такої ж рішучості, як і у військовій сфері.

Вищенаведений приклад також містить прийом **персоніфікації** – надання неживим об’єктам або абстрактним ідеям людських якостей. Це потужний засіб для піднесення абстрактних цінностей у боротьбі: *defending our prosperity* (процвітання) стає тим, що потребує захисту, це перетворює **Процвітання** на **активного учасника** та **суб’єкта дії**, а не лише на пасивну цінність, як результат, підвищується важливість економічних заходів до рівня військової оборони.

*“We shouldn’t be daunted by the challenges we face, as **strong as the storm may be**. All for one and one for all.”* [47]. Даний фрагмент містить порівняння у формі метафоричного образу. Війна (криза, енергетика, економіка) порівнюється зі штормом (storm). Це пом’якшує відповідальність уряду, представляючи кризу як величезну, неконтрольовану силу природи, яку усі повинні “пережити”. Використання фрази *“All for one and one for all”* [45] підкреслює **колективну безпеку** та єдність союзників, закликаючи до взаємної відповідальності.

Синекдоха (4/2,7%) – це різновид метонімії, де частина використовується для позначення цілого або ціле для позначення частини. У міжнародній політичній риториці цей прийом часто використовується для позначення націй або урядів.

*“**Downing Street** said that families and businesses were worried about how to pay their bills. Putin’s illegal war in Ukraine threatened the security of our whole continent”* [45]. В наведеному прикладі використовується **частина** (вулиця,

резиденція) для позначення **цілого** (уряду Прем'єр-міністра). Це є стандартною офіційною синекдохою, яка надає заявам **інституційної ваги**.

Інший приклад використовує **ціле** (географічну чи ідеологічну групу) для позначення **частин** (НАТО, G7, союзників), тобто спрощує комплексний альянс до єдиного, монолітного представника, де **“West”** (Захід) використовується для позначення **колективу** (країн-союзників): **“The West must remain firm... [51]”**.

Гіпербола (8/5,5%) (надмірне перебільшення для посилення ефекту) використовується для підкреслення важливості моменту, масштабу загрози або абсолютної рішучості.

“This is a *decisive moment in our history*, in the history of this organisation, and in the history of freedom.” [48]. Ліз Трасс позиціонує поточний конфлікт як **найважливіший, поворотний** момент в історії, що посилює його моральну вагу та необхідність негайної рішучої дії з боку всіх країн-членів ООН.

“Ukraine *can, must and will win*” [47] (Конференція Консервативної партії, 5 жовтня 2022). Даний приклад відображає гіперболу у поєднанні з тричленним рядом. Трикратне підтвердження (*can, must, will*) – це надмірне, абсолютне ствердження. Навіть перед обличчям складнощів це створює відчуття **неминучої, гарантованої** перемоги.

Ще одним ключовим прикладом використання гіперболи у політичних промовах Ліз Трасс є підсилення наслідків російської агресії та масштабу необхідної відповіді, щоб наголосити, що війна в Україні – це не регіональний конфлікт, а загроза **екзистенційного, глобального** масштабу.

“The war in Ukraine is our war – *it is everyone’s war*” [51]. (Війна в Україні –це наша війна, це війна кожного.) Ліз Трасс перебільшує ступінь прямої залученості, оскільки для більшості країн це не прямий військовий конфлікт, проте вона продовжувала зображати війну в Україні як **глобальну боротьбу за цінності**, зобов’язуючи всіх до підтримки.

Інший фрагмент містить образ **“кінця безпеки”** у всьому світі, що є екстремальним перебільшенням і вимагає негайної та максимальної підтримки

України, наголошуючи на найгіршому можливому сценарії, щоб запобігти бездіяльності:

“If Putin succeeds, there will be untold further misery across Europe and terrible consequences across the globe. We would never feel safe again” [49]. (Якщо Путін досягне успіху, будуть невимовні подальші страждання по всій Європі та жахливі наслідки по всьому світу. Ми ніколи більше не почуватимемося в безпеці.)

У своїх промовах Ліз Трасс використовувала порівняння, синекдоху та гіперболу як інструменти стратегічного спрощення та емоційного підсилення, закликаючи до негайної мобілізації ресурсів, та створила образ беззастережної, непохитної рішучості британського лідера.

Розглянемо **літоту** (3/2,05%) – стилістичну фігуру, яка стверджує ідею через заперечення протилежного (наприклад, "непоганий" замість "хороший"). У політичних промовах Ліз Трасс цей прийом використовувався, щоб підкреслити рішучість через заперечення слабкості чи зупинки.

“We will not rest until Ukraine prevails”. (ООН, 21 вересня 2022). Ліз Трасс підкреслює абсолютну рішучість через заперечення припинення зусиль. Це не просто обіцянка продовжувати, а клятва про повну відданість справі до самого кінця, що є більш емоційно вагомим, ніж пряме ствердження. гарантія абсолютної, безперервної відданості меті. Вона наголошувала, що підтримка буде тривати до повної перемоги.

“We won’t be strategically dependent on those who seek to weaponise the global economy.” [ООН, 21 вересня 2022]. Ліз Трасс апелювала до сильної, незалежної позиції, використовуючи заперечення залежності, вона акцентувала на прагненні до самодостатності та суверенітету України та її союзників.

Політичні промови Ліз Трасс були наповнені риторикою, що використовувала історичні та політичні **алюзії** (10/6,8%) для формування образу України як ключового гравця у глобальній боротьбі за демократію та для пояснення природи російської агресії.

1. Алюзія на **Холодну війну та “Кінець історії”**. У своїй промові у Палаті громад, присвяченій річниці повномасштабного вторгнення (лютий 2023), Ліз Трасс згадує період після розпаду СРСР: *“Frankly, we were complacent about freedom and democracy after the **cold war**: we were told that it was the **end of history**...[45]”* Алюзія на **Холодну війну** (1947–1991) та відому тезу Френсіса Фукуями про **“Кінець історії”** (1992), яка стверджувала, що ліберальна демократія західного зразка, переможець у Холодній війні, може стати кінцевою формою правління, що означає кінець ідеологічної еволюції людства. Це одна з найважливіших алюзій у її риторичі, яка пояснювала причину кризи та використовувалася для критики Заходу за самозаспокоєння та наївність після 1991 року. Образ **України** формується як **жертви цієї помилки Заходу** та як **новий фронт** у боротьбі, що, по суті, є продовженням Холодної війни, але проти “нового” авторитаризму.

2. Алюзія на **історичні агресії та імперські амбіції**. Ліз Трасс використовувала алюзії на історію, щоб пояснити мотиви Кремля та підкреслити стійкість українців: *“The Kremlin hasn't learned the lessons of history. They **dream of recreating the Soviet Union**, or a kind of 'Greater Russia' carving up territory based on ethnicity, and language... **Ukraine is a proud country with a long history. They have known invading forces before – from the Mongols to the Tatars. They suffered through the state-sponsored Famine**” [46]*. Даний приклад містить алюзії на **Радянський Союз** та його відновлення, на **монгольсько-татарські навали** (XIII ст.), що підкреслюють глибоку історичну пам'ять українців про боротьбу проти іноземних загарбників та на **Голодомор** (державний голод 1932–1933), який є символом геноцидної політики москви. Ліз Трасс позиціонувала російську агресію як **архаїчну, імперську загрозу**, що повторює старі помилки. Вона сформувала образ **України** як **глибоко вкоріненої, витривалої нації** з багатовіковою історією боротьби та незламною стійкістю.

3. Алюзія **“Захист від хуліганів”** під час Другої Світової Війни: *“**Britain has always stood up to bullies. We have always been risk takers**” [50]*. Алюзія на британську політику протистояння агресорам (Мюнхенська змова, політика

Чемберлена) і, зрештою, на рішучість Вінстона Черчилля та британський опір Нацистській Німеччині під час Другої світової війни. Вживаючи дану алузію, Ліз Трасс забезпечувала моральне виправдання рішучої підтримки України, представляючи конфлікт як універсальну боротьбу проти зла та хуліганства. **Україна** у цій алузії займає місце **жертви**, якій повинні допомогти “Захисники Свободи”, відтворюючи історичну роль Британії.

4. Алузія на **політику умиротворення**, що тісно пов’язана з попередньою: “*We must not yield to those who seek a deal to trade Ukrainian land. They propose to pay with Ukrainian lives for the **illusion of peace***” [46]. Алузія на політику **умиротворення (appeasement)** 1930-х років, коли західні держави намагалися задовольнити вимоги Гітлера (наприклад, Мюнхенська угода 1938 року) в обмін на обіцянку миру. Це стало символом катастрофічної зовнішньої політики. Ліз Трасс сформувала образ **України** як країни, якою **не можна торгувати** заради “ілюзії миру”. Це робить будь-які територіальні поступки росії морально неприйнятними, оскільки асоціює їх із ганьбою та поразкою 1930-х років.

Зевгма (4/3,02%) не часто зустрічалась у політичних промовах Ліз Трасс, проте кожен приклад був яскравим.

1. Зевгма, що поєднує **військове та фінансове стримування** та підкреслює багатогранність західної відповіді на агресію: “*We must **step up our military support and our sanctions***” [48]. (Ми повинні **посилити** нашу військову підтримку та наші санкції.) Дієслово “**step up**” (посилити, збільшити) об’єднує “**our military support**” (наша військова підтримка, *конкретне*) та “**our sanctions**” (наші санкції, *абстрактне/фінансове*). Даний прийом вжито для демонстрації комплексного, рішучого підходу, об’єднує який охоплює як поле бою, так і фінансовий тиск на агресора.

2. Зевгма “**Захист цінностей та людей**”: “*We will **defend the sovereignty of Ukraine and its people***” [49]. (Ми захищатимемо суверенітет України та її народ.), де “**the sovereignty of Ukraine**” (суверенітет, *абстрактне*) та “**its people**” (її народ, *конкретне*). Об’єднання цих об’єктів під одним дієсловом

підкреслює, що цілі Великої Британії є багатограними, а саме, не лише **правова (суверенітет)**, але й гуманітарна (люди).

3. Зевгма “**Відбудова міст та свободи**” у контексті післявоєнного відновлення Ліз Трасс використовувала риторику, що поєднувала матеріальне та ідейне: “*We must help Ukraine **rebuild its towns and its freedom** for the long term*” [51]. (Ми повинні допомогти Україні **відбудувати** її міста та її свободу в довгостроковій перспективі.). Зевгма робить заяву більш потужною та цілісною, вказуючи, що фінансова допомога (відбудова міст, *конкретне*) є нерозривно пов’язаною з політичною метою (забезпечення свободи, *абстрактне/політичне*).

Тож, лексичні стилістичні засоби були спрямовані на мобілізацію, контраст та емоційну категоричність та репрезентувало непохитну політичну спадкоємність у питанні підтримки України.

Другий за частотністю щабель посідають **синтаксичні стилістичні засоби** (40,4%, див. рис. Б). Ліз Трасс часто використовувала **повтори** для підсилення рішучості та єдності. Найбільш помітними фігурами повтору є **анафора** (12/8,2%) та **епіфора** (8/5,5%).

Ліз Трасс використовувала **анафори** для підкреслення ключового меседжу, створення ритму та мобілізації емоцій. Вона наголошувала на особистій рішучості та гарантувала послідовність політики, це створювало ритм та відчуття впевненості та підсилювало ідею про те, що Захід має силу і волю до дій:

“***We will** not rest until Ukraine prevails. **We will** sustain or increase our military support...*” (Промова на 77-й сесії Генеральної Асамблеї ООН (21 вересня 2022);

“***We have** shown we have the power to act. **We have** shown we have the resolve to see it through*” [45].

“***This is a war on** democracy. **This is a war on** freedom*” [47]. Повторення структури речення підсилює ідею, що напад на Україну є нападом на фундаментальні цінності.

У політичних промовах, присвячених довгостроковій підтримці, Ліз Трасс часто вживала анафору, щоб перерахувати необхідні дії:

“We need to do all we can to make sure that Ukraine wins this war as soon as possible. We need to make sure that Russia pays for the crimes that it has committed. We need to make sure that money seized from the Russian state is used to rebuild Ukraine” [49].

Важливим аспектом є перерахування російських злочинів (barbarous actions), де вживання анафори створювало емоційний та жахливий образ війни, акцентувало на активних жахливих діях:

*“In Ukraine, **barbarous weapons are being used** to kill and maim people. **Rape is being used** as an instrument of war. **Families are being torn apart**” [45].*

Епіфора – це повторення слів або фраз наприкінці послідовних речень, що надає ваги фінальному слову та посилює його важливість:

*“Ukraine **can win**. Ukraine **must win**. Ukraine **will win**”* (Промова на конференції Консервативної партії (5 жовтня 2022).

Використання модальних дієслів наголошує на: **можливості** перемоги (can), **моральному обов’язку** (must) та **гарантованому результаті** (will). Це потужний засіб для вираження впевненості.

Ліз Трасс часто завершувала заклики до дії словом *together* (разом), наголошуючи на єдності та колективній відповідальності Заходу:

*“We must sustain our support, for as long as it takes. We will work to ensure that Russia fails and Ukraine prevails. We will do this **together**. We must secure a lasting peace. We must uphold our values. We will do this **together**” [51].*

Епіфора використовувалася для підкреслення фундаментальної цінності – свободи, за яку ведеться боротьба:

*“We stand with Ukraine for the cause of **freedom**. We are fighting to defend our values and global **freedom**” [47].*

Анафора та епіфора використовувалися для перетворення ключових обіцянок на гасла, які легко запам’ятовуються та цитуються.

Полісиндетон (10/6,8%) (повторення сполучників, як-от “and” або “or”) створює ефект нагромадження, перераховуючи низку важливих ідей або дій: *“We need to supply more weapons **and** more sanctions **and** more support”*. (Нам потрібно

надати більше зброї і більше санкцій і більше підтримки.) Це створює відчуття терміновості та важливості кожного з перелічених пунктів.

*“I will urge my European friends to continue to work with us in providing **more weapons, and imposing more sanctions, and backing Ukraine** in pushing Russian forces out”* (Заява перед самітом ЄПС, 6 жовтня 2022). Кожний перелічуваний елемент (*more weapons, imposing more sanctions, backing Ukraine*) підсилюється сполучником. Це уповільнює ритм, створюючи ефект накопичення ваги та підкреслюючи, що кожен із цих кроків є однаково важливим.

Ліз Трасс, як і багато політиків, використовувала **асиндетон** для створення більш динамічного, переконливого та сильного враження на аудиторію. Пропуск сполучників у її промовах у контексті війни в Україні, служив цілі нагальності (передаючи відчуття терміновості та необхідності швидких дій) та створення потужного ефекту, що підкреслював рішучість і непохитність політики.

*“We are safeguarding the security of our economy – **the supply chains, the critical minerals, the food, the technology...**”* (ООН, 21 вересня 2022).

*“**Heavy weapons, tanks, aeroplanes** – digging deep into our inventories, ramping up production. We need to do all of this”.* (Mansion House Speech, 2022).

*“Where aggressors are contained and forced to take a better path. This is the long term prize: **a new era of peace, security of prosperity.**”* (Mansion House Speech, 2022).

*“Every extra day means **lives lost, women violated, towns destroyed**”.* (Speech in the House of Commons, 2023).

Використання **антитези** допомагало чітко розмежувати “добро” і “зло”, підкреслюючи протиставлення між цінностями Заходу та діями росії:

*“**Democracy versus tyranny**”*[45]. (Демократія проти тиранії.)

*“We must ensure that **freedom triumphs over tyranny**”* (Ми мусимо забезпечити перемогу свободи над тиранією). Ці короткі і потужні протиставлення чітко визначають сторони конфлікту.

*“The resilience of the Ukrainian nation is a testament to the fact that **freedom** will always triumph over **tyranny**”* [49]. (Стійкість української нації є свідченням того,

що свобода завжди переможе тиранію.) Тут *“resilience”* (стійкість) і *“triumph”* (перемога) є тими ключовими словами, що формують позитивний образ України та підсилюють вживання антитези *“freedom will always triumph over tyranny”*.

Ліз Трасс використовувала даний засіб, щоб підкреслити різницю між Україною та росією. Україна зображувалася як *“beacon of hope”* (маяк надії), тоді як росія – як *“aggressor”* (агресор) або *“pariah state”* (держава-ізгой). Це посилювало моральну підтримку України.

Наступний фрагмент політичної промови містить не лише метафору-персоніфікацію, яка була вищенаведена, а також яскравий приклад антитези, де Ліз Трасс різко протиставляє дві ідеї (загроза vs опір), підсилюючи драму та піднімаючи емоційний градус, представляючи війну як боротьбу Добра і Зла: *“The story of 2022 could have been that of an authoritarian state rolling its tanks... Instead, it is the story of freedom fighting back”* [50].

Як бачимо, дані фрагменти з політичних промов Ліз Трасс ілюструють як вона формувала образ України, надаючи йому **моральної ваги** та **підкреслюючи силу духу**, а не лише страждання. Використання антитези (автократія vs. свобода, слабкість vs. сила) спрощувало складний геополітичний конфлікт до чіткого морального вибору.

Хоча Ліз Трасс зазвичай використовувала прямий, простий синтаксис, типовий для сучасного політичного дискурсу, **інверсія** (7/5%) застосовувалася для посилення категоричності або акценту.

“Never again will we allow such aggression to go unchecked.” (Speech, March 2022). Винесення *“Never again”* (Ніколи більше) на початок речення різко підкреслило зобов’язання не повторювати помилок минулого.

“Not only does it mean security in the Euro-Atlantic, but it has global consequences” [48]. Вираз *“Not only does it mean”* посилив акцент на першій частині твердження, підкреслюючи ширше значення ситуації в Україні.

“Only through strength can we achieve peace” [49]. Винесення важливого слова або фрази на початок речення (як-от *“Only through strength”*) привертає увагу

слухачів до цього елемента, роблячи його центральним у повідомленні та виділяє “силу” як єдиний шлях до миру.

Інверсія додає політичній промові солідності та ваги, підвищуючи її риторичну якість та змінює звичайне речення на урочисте зобов’язання або категоричне попередження.

В політичних промовах Ліз Трасс використовувала **клаймакс** (5/3,4%) для переходу від початкового опису ситуації до рішучого заклику до дії або фінального, найвагомішого аргументу.

“We have sanctioned more individuals and organisations than any other nation, hitting Russia’s banks, oligarchs, defence companies, Central Bank reserves, and oil and gas supplies”. (Mansion House speech, 2022). Клаймакс репрезентує зростання сили впливу: *banks, oligarchs* (Фінансові інституції та особи); *Defence companies, Central Bank reserves* (Ключові державні активи); *Oil and gas supplies* (Найважливіше джерело доходів, **кульмінація** економічного тиску).

“Every extra day means lives lost, women violated and towns destroyed. We need to do all we can, as fast as we can – in my view, that includes fighter jets.” (House of Commons speech, 2023). Даний фрагмент висвітлює емоційно-моральне зростання: *Lives lost* (Загальні людські втрати); *women violated* (спаплюжені жінки); *towns destroyed* (фізичне знищення інфраструктури). Потім клаймакс переходить у заклик до максимальної дії (**fighter jets**).

Риторичні питання (9/6,1%) Ліз Трасс використовувала для критики Росії та для підкреслення рішучості Заходу.

“Can we imagine what the world will look like in 30 years’ time if we do not act now? It is not a world that I want to live in” (House of Commons speech, 2023). Це питання апелює до страху аудиторії перед майбутнім і рішуче мобілізує її, стверджуючи, що без негайної дії наслідки будуть катастрофічними.

“Can we imagine this situation if Ukraine had been a NATO member under Article 5 protection? It would simply not have happened” [45]. (House of Commons speech, 2023). Питання підводить аудиторію до єдиного очевидного висновку

(що війна б не почалася), підкреслюючи стратегічну помилку минулого – нездатність прийняти Україну до НАТО.

“Why have we not done more, sooner?” [50]. Це риторичне питання пролунало в контексті дискусій про підтримку України, висловлювало докір Заходу за повільну реакцію та слугує мобілізуючим заклик до прискорення допомоги.

Тож, у політичних промовах Ліз Трасс використовувала синтаксичні стилістичні засоби, а саме, паралелізм, асиндетон і полісиндетон для створення відчуття контролю над ритмом та масштабом дій. Анадиплосис і клаймакс забезпечували емоційну кульмінацію та наголошували на тому, що її політика щодо України є не просто продовженням, а неминучим, епохальним і беззастережним курсом.

Останнє місце посідають **фонологічні стилістичні засоби** (10,4%). У політичних промовах Ліз Трасс графічні засоби проявляються через інтонацію, паузи та підвищення голосу, які на письмі передаються пунктуацією та особливим форматуванням.

Ліз Трасс використовувала алітерацію та асонанс для підсилення ритму та емоційного впливу. Розглянемо приклади алітерації:

“We stand shoulder-to-shoulder with Ukraine”. (Київ, лютий 2022). Повторення звуку /s/ (шиплячого) створює ритм і підкреслює ідею солідарності та єдності.

*“We are prepared **be bold**, using our strength...”* (Mansion House, квітень 2022). Повторення звуку /b/ (проривний приголосний) акцентує увагу на сміливості та рішучості дій.

Асонанс додав промовам плавності:

*“We need to dig **deep** into our **inventories**...”* (Mansion House, квітень 2022). Повторення довгого голосного /i:/ у словах *need, deep, inventories* створює відчуття важливості потреби у наданні зброї.

*“...**inaction** would be the greatest provokation. This is a time for courage not for caution”*. (Mansion House, квітень 2022). Часте використання короткого /i/ робить фразу більш енергійною та динамічною, підкреслюючи заклик до негайних дій.

Як бачимо, алітерація та асонанс виступали ефективними інструментами для риторичного впливу, що допомагало ключовим тезам Ліз Трасс про підтримку України бути більш переконливими та легкими для запам'ятовування.

Таким чином, аналіз політичних промов Ліз Трасс показує, що вона послідовно використовувала фонологічні, лексичні та синтаксичні стилістичні засоби для формування образу України, який був глибоко вкорінений у британських політичних та ідеологічних рамках. За допомогою орієнтованих на дію іменників і дієслів, а також стратегічно застосованих метафор і алюзій, вона представила Україну як відважного протагоніста в універсальній боротьбі за свободу. Ця риторика була ефективною для мобілізації внутрішньої та міжнародної підтримки жорсткої позиції щодо росії та виправдання значної допомоги Великій Британії, адже у сфері формування образу України, її мова була інструментом, що перетворив війну на фундаментальну битву, яку, як вона стверджувала, весь світ повинен вести як власну.

3.3 Лінгвальні особливості формування образу України у промовах британського прем'єр міністра Ріші Сунака

Ріші Сунак, перебуваючи на посаді прем'єр-міністра (25 жовтня 2022–5 липня 2024 року), виступав з багатьма промовами, в яких значна частина була присвячена Україні. Крім офіційних промов, він неодноразово згадував Україну в рамках інших заходів у своїх виступах та заявах, що стосувалися ширших тем, таких як міжнародна політика, безпека та економіка. Окрім цього, слід зазначити, що він регулярно виступав у Палаті громад, на міжнародних форумах (наприклад, саміти G7, НАТО) та зустрічах з лідерами інших країн, де українське питання було ключовим. Проте нами виділено найзначущіші політичні промови, що були повністю присвячені Україні: 19 листопада 2022: Прес-конференція в Києві, під час його першого візиту; 21 червня 2023: Виступ на Конференції з відновлення України в Лондоні; 12 січня 2024: Звернення до Верховної Ради України в Києві; 15 червня 2024: Виступ на Глобальному саміті миру у Швейцарії.

Аналіз промов Ріші Сунака щодо України виявляє дещо інший підхід порівняно з Ліз Трасс. Ріші Сунак, як правило, зосереджується на прагматичних, історичних та юридичних аспектах війни. Він формує **образ України як ключового союзника, що відстоює принципи міжнародного права та цінності, спільні з Великою Британією**. Використання фраз “*defending freedom and democracy*” та “*standing with Ukraine*” є сталими у політичних промовах Ріші Сунака, який представляв Україну як **передову лінію** у захисті спільних цінностей західного світу. Це створює **образ спільної боротьби**. Окрім того, політичні промови Ріші Сунака містять багато фраз, які мотивують до дій, адже такі вирази, як “*unwavering support*” та “*we will be with you until victory*” створюють відчуття **солідарності та спільної мети**, запевняючи Україну у довгостроковості підтримки Великої Британії. Ця лексика є ключовою для підтримання морального духу як в Україні, так і серед союзників.

Ріші Сунак часто підкреслював, що війна є “*unprovoked*” (неспровокованою) та “*illegal*” (незаконною), що робить Україну жертвою грубого порушення міжнародного порядку: “*This illegal and unprovoked war must not succeed*” [53]. Прикметники “*illegal*” (незаконний) та “*unprovoked*” (неспровокований) надають юридичну оцінку конфлікту. Це надає українській боротьбі легітимності в очах світової спільноти.

Окрім того, він зосереджував увагу аудиторії на “*international law*” (міжнародному праві): “*The cause of Ukraine is the cause of international law, and the cause of freedom*” [53]. Ця фраза ототожнює Україну з фундаментальними принципами, на яких базується західний світ.

Ці приклади ілюструють, як Ріші Сунак формує образ України, акцентуючи увагу на **стратегічній важливості, легітимності боротьби та спільних цінностях**, що відрізняє його стиль від більш емоційного та особистісного підходу його попередниці.

Як бачимо, Ріші Сунак послідовно використовував обмежений, але сильно заряджений набір іменників для опису України та її народу. Він зосереджувався на концепціях, які підкреслюють стійкість, доблесть і легітимність української

державності. Ключові іменники, що часто повторюються, включають “*courage*” (мужність), “*bravery*” (хоробрість), “*defiance*” (непокора), “*spirit*” (дух), що формують **образ нації, яка зустрічає агресію з непохитною гідністю**. Такі твердження, як “*Your courage is defending freedom*” [53] або “*You have met this depravity with bravery and defiance*” [55], підкреслюють, що українська хоробрість є не просто пасивним терпінням, а активним інструментом захисту.

Водночас, Ріші Сунак використовує іменники, що визначають політичну ідентичність України. Слова “*sovereignty*” (суверенітет), “*independence*” (незалежність), “*democracy*” (демократія) і “*nationhood*” (державність) є невід’ємною частиною його риторики. У промові до Верховної Ради він заявляє: “*Because this is where you express the **sovereignty and independence** for which your people are prepared to **sacrifice everything***” [54]. Це твердження пов’язує політичну ідентичність нації з її готовністю до самопожертви, створюючи потужний зв’язок між ідеалами та діями. У Мюнхені він підкреслив, що “*what’s at stake in this war is even greater than **the security and sovereignty of one nation. It’s about the security and sovereignty of every nation***” [58], що підносить суверенітет України до універсальної цінності, яку має захищати весь світ.

Не менш важливим виступає акцент на довгостроковій підтримці, де вживання дієслів та іменників, як “*commit*” (зобов’язатися), “*support*” (підтримка) та “*stand with*” (стояти разом), служили меті запевнити Україну та світову спільноту в незмінності позиції Великої Британії.

“*Britain will continue to provide **unwavering support to Ukraine as they defend their freedom and sovereignty***” [54]. Прикметник “*unwavering*” (непохитний) та дієслово “*defend*” (захищати) підкреслюють довгостроковість та активну роль України.

Прем’єр-міністр вживав термінологію, що підкреслювала партнерство, а саме замість емоційно забарвлених прикметників, він надавав перевагу термінам, що підкреслюють стратегічні відносини, такі як “*our ally*” (наш союзник), “*partner*” (партнер) та “*friend*” (друг). Це формувало **образ України як надійного партнера**, а не просто об’єкта допомоги:

“*We stand unequivocally with Ukraine and its people, our ally and friend*” [52]. Використання виразу “*our ally and friend*” (наш союзник і друг) підкреслює партнерські відносини.

Підсилюючи іменники, Ріші Сунак застосовував прикметники, що підносять Україну на п’єдестал, при цьому виокремлюють її з-поміж інших націй. Опис українського парламенту як “*the world’s bravest*”, а українського духу як “*unique, unbreakable Ukrainian spirit*” виходить за рамки стандартної дипломатичної ввічливості. Ці слова створюють образ нації, яка має особливу, вроджену силу. Описуючи українські збройні сили, він використовує слова “*experienced, innovative, and brave*”, що позиціонує Україну не лише як **реципієнта допомоги, а як повноцінного, високопрофесійного союзника, який вносить свій внесок в колективну безпеку.**

Такий лексичний вибір стає особливо потужним, коли його ставлять у прямий контраст із лексикою, що описує дії росії. Ріші Сунак застосовував такі слова, як “*depravity*” (розбещеність, розпуста), “*inhuman strikes*” (нелюдські удари), “*twisted words*” (перекручені слова), щоб створити чітку моральну бінарність. російські дії зображуються як прояви варварства та безглуздої жорстокості, позбавлені будь-якої стратегічної легітимності чи моральної основи.

Прем’єр-міністр також послідовно використовував дієслова, що виражали активну боротьбу, успішні дії та незламність. На відміну від зображення жертви, він використовує такі дієслова, як “*refused to be daunted*” (відмовилися бути заляканими), “*fight to the last breath*” (боротися до останнього подиху), “*making stunning blows*” (наносити приголомшливі удари), “*beating impossible odds*” (долати неможливі перешкоди), and “*defeated darkness*” (перемогли темряву). Цей вибір дієслів активно наділяє українців суб’єктністю та звитягою, показуючи їх як творців власної долі. Ріші Сунак віддає належне їхній доблесті, але й вбудовує їхню боротьбу в більш широкий наратив спільної епічної битви, що має глобальне значення.

Дієслова, що описують дії Росії, навпаки, часто зображують пасивну чи безглузду деструкцію: ракети “*deliberately aimed*” (навмисно націлені) на цивільні об’єкти або сили, що “*inflict yet more pain and suffering*” (завдають ще більше болю та страждань). Таке лінгвістичне розрізнення позбавляє росію будь-якої стратегічної чи моральної легітимності, представляючи її лише як силу, що спричиняє руйнування, тоді як Україна є силою, що чинить опір, захищає та будує.

Лексичний фокус на Україні як на “*sovereign European democracy*” і прямолінійне твердження “*Ukraine belongs in NATO and NATO will be stronger with Ukraine*” [53] не є окремими заявами. Вони підкріплюються ширшим наративом про спільні цінності та спільну долю, яка об’єднує Великобританію та Україну. Використання терміна “*partnership*”, розрахованого на “*a hundred years or more*” (сто років або більше), є не просто дипломатичною обіцянкою. Воно є вербальним вираженням стратегічного бачення, яке інтегрує Україну в систему колективної безпеки та економічного співробітництва, посилену британськими довгостроковими зобов’язаннями.

Такий послідовний вибір лексики, що охоплює широке коло позитивних конотацій, служить не лише для вираження підтримки. Це стратегічний крок для створення суспільного архетипу **України як сучасного героя**. Послідовне використання таких слів, як “*courage*” і “*bravery*” у різних промовах, перетворює складний геополітичний конфлікт у морально однозначний наратив протистояння добра і зла. Ця бінарність, що формується через лексичну опозицію, є потужним інструментом для виправдання довготривалої та дорогої військової та фінансової допомоги, позиціонуючи її як моральний імператив, а не просто політичний розрахунок.

Слід відзначити, що прем’єр-міністр також вміло використовував поєднання займенників першої особи (“*I*”, “*my*”) та колективних займенників (“*we*”, “*our*”), щоб створити відчуття як особистого зв’язку, так і національної єдності. Сказавши “*I’ve come...*”, він встановив особистий зв’язок, “*we will stand with them...*” підкреслив колективну прихильність Великої Британії. Часте

вживання слів “*You*” та “*your*” було безпосередньо адресовано українській аудиторії, що зробило повідомлення більш особистим.

Систематичне парне використання (“*we/our*” + “*you/your*”) змушує аудиторію сприймати дві нації як єдину, об’єднану сутність – своєрідний синтаксичний “Суб’єкт-наднацію”, здатний до подолання спільних викликів. Прикладом є конструкція, де модальна дієслівна зв’язка визначає зобов’язання Великої Британії, а майбутній час – впевненість у перемозі України: “*We must **give you the tools** – and I know **you will finish the job***” [54]. Таким чином, структурне зобов’язання підтверджує **образ України як повністю інтегрованого та цінного партнера**, а не просто залежного об’єкта допомоги.

Нарешті, використання прямої похвали та вшанування, як-от “*all of us in the free world, salute you*” (усі ми у вільному світі, вітаємо вас), “*let me pay tribute to the people of Ukraine*” (дозвольте віддати належне народу України), та “*thank you*” (дякую), є невід’ємною частиною риторики. Ці висловлювання публічно визнають та вшановують жертви українців, підкреслюючи спільність моральних цінностей між Великобританією та Україною.

Політичні промови Ріші Сунака виходять за рамки простої констатації фактів завдяки застосуванню стилістичних засобів. Ці засоби вміщують конфлікт України у значущий історичний та емоційний контекст, що робить його більш зрозумілим та резонансним для аудиторії.

Розглянемо як образ України створюється за допомогою **лексичних стилістичних засобів** (51,2%, див. рис. В), які акцентують увагу на її стійкості, героїзмі, суверенітеті та європейських прагненнях. Основні елементи цього образу включають метафори, епітети, гіперболи та порівняння.

Епітети (68/20,6%) в політичних промовах Ріші Сунака слугують для надання емоційного забарвлення і підкреслення ключових рис українського народу та держави.

“*Ukraine is **unbroken, unbowed, and unconquered**, proving that nothing can dim the flame of liberty that burns in the heart of free people*” [54]. Потрійний епітет емпатично позиціонує жителів України як **незламних, непохитних** та

непідкорених перед обличчям воєнних викликів. Цей стилістичний прийом слугує для підкреслення **національної стійкості** та утвердження **духу свободи** серед населення.

Розглянемо приклади епітетів з промов Ріші Сунака, які створюють образ України:

- **“Brave”** (смілива): *“The **brave** people of Ukraine continue to inspire the world with their courage”* [54].
- **“Courageous”** (відважна): *“We stand in solidarity with the **courageous** Ukrainian people”* [53].
- **“Resilient”** (стійка): *“The **resilient** spirit of Ukraine will not be broken”* [54].
- **“Defiant”** (непокірна): *“Ukraine remains **defiant** in the face of aggression”* [55].
- **“Sovereign”** (суверенна), **“free and independent”** (вільна і незалежна): *“Our support for a **sovereign and independent** Ukraine is unwavering.”; “A **free and independent** Ukraine”* [54].
- **“Heroic”** (героїчна): *“The world has witnessed the **heroic** struggle of Ukraine”* [54].

Окрему увагу надано мужності та рішучості українського народу: *“The **unwavering** commitment of the Ukrainian people to their freedom.”/“The **remarkable** courage of the Ukrainian people has inspired the world.” / “The **determined** people of Ukraine.”* [51; 54].

Тож, епітети описують мужність українців, які протистоять військовій агресії, підкреслюють стійкість духу українського народу, його здатність витримувати випробування та акцентують на праві України на самовизначення та територіальну цілісність, що є ключовим моментом у міжнародній політиці.

Твердження *“Putin has unleashed a level of barbarity that we **haven’t seen in Europe since World War II**”* [53] являє собою класичний приклад **гіперболи** (18/5,5%), яка спирається на різке історичне порівняння. Мета цього порівняння полягає у підкресленні варварської сутності військових дій, ініційованих російською федерацією. У своїй промові Ріші Сунак позиціонує президента росії

як антагоніста, прирівнюючи його до історичних діячів, відповідальних за масштабні людські страждання часів Другої Світової Війни.

У наступному фрагменті гіпербола використовується для опису безмірної вдячності українського керівництва та народу за підтримку, надану Сполученим Королівством: *“Well, President Zelensky has expressed his gratitude for what we’ve done on a number of occasions, and not least in his incredibly moving address that he made to Parliament earlier this year. And he’s done so again to me as he has done **countless times** when I’ve met him. So, I know he and his people are incredibly grateful for the support the UK has shown”* [54]. Фраза *“countless times”* (незліченну кількість разів) слугує для емоційного підкреслення постійної та глибокої вдячності, підтверджуючи високий рівень дипломатичних відносин та взаємодії між державами.

Порівняння (22/6,7%), які використовував Ріші Сунак, допомагали створити яскраві образи, зрозумілі для міжнародної аудиторії. Він порівнював український спротив із значними історичними подіями, підкреслюючи його важливість та героїзм. Наприклад, він порівнював дії українців з діями британців під час Другої світової війни, проводячи паралелі між захистом своєї землі та ідеалів, що допомагає створити спільний емоційний контекст. Використання цих лексичних засобів допомагало Ріші Сунаку не тільки передати політичну позицію Великої Британії, але й створити **емоційно насичений образ України як країни, що бореться за свободу і є справжнім партнером на міжнародній арені:**

*“Just as Britain faced down tyranny in the past, Ukraine is now fighting for the **same values**”* [53]. (Як колись Британія протистояла тиранії, так і Україна зараз бореться за ті ж самі цінності.)

“The spirit of Ukraine is as strong as the resolve of the Allied forces during World War II” [55]. (Дух України такий же сильний, як і **рішучість військ союзників** під час Другої світової війни.)

Концептуальні метафори (30/9%) Ріші Сунак вживав для підкреслення ідей та для глибокого символічного зображення образу України. Наприклад,

актуалізація України як “ФОРПОСТА СВОБОДИ”, “ОПЛОТА ДЕМОКРАТІЇ” “СТАЛЕВОГО СТЕРЖНЯ”, “СКЕЛЬНОЇ ОСНОВИ” або “ЩИТА ЄВРОПИ” метафорично передає її роль у захисті демократичних цінностей від агресії. А метафори “СВІТЛО НАДІЇ” або “СЕРЦЕ ДЕМОКРАТІЇ” створюють **образ України як джерела натхнення та центру європейської ідентичності**.

*“Ukraine’s sovereignty is the **bedrock of international law**” [58].*

*“Ukraine stands as a **bulwark of democracy** against autocracy” [55].*

*“Ukraine is the **bulwark** of European security, **shielding** the continent from further aggression” [57].* Ці метафори підкреслюють, що Україна захищає не лише себе, а й усю Європу від агресії. Вони зображуєть Україну як останній рубіж оборони, що є критично важливим для безпеки континенту.

*“Ukraine’s **the beating heart of democracy**” [56].* Ця метафора вказує на Україну як на центральний, життєво важливий елемент у боротьбі за демократичні цінності. Вона підкреслює, що майбутнє демократії значною мірою залежить від її успіху.

*“Ukraine’s a **fortress of freedom**” [55].* (Фортеця свободи): Ця метафора порівнює Україну з міцною, неприступною фортецею, що захищає свободу та незалежність. Вона передає ідею непохитності та рішучості.

*“The spirit of the Ukrainian people is a **rod of steel** that cannot be bent or broken” [57].* Ця метафора підкреслює її надзвичайну міцність і незламність перед обличчям агресора. Вона зображує Україну як щось непохитне та непорушне.

*“Ukraine’s courage stands as a **beacon of hope** for all who believe in freedom” [58].* Ця метафора акцентує увагу на її моральному лідерстві. Україна розглядається як символ боротьби за демократію та суверенітет, що надихає інші країни.

Цікавим прикладом є метафора ВІЙНА–ПРИРОДНА СТИХІЯ, а саме ХВИЛЯ – *“the tide began to turn”* (хвиля почала змінюватися), що представляє війну як природний, невідворотний процес, що передбачає, що перемога неминуча,

як тільки досягнуто переломного моменту. Ця метафора націлена на підтримку надії та терпіння в умовах, коли перемога здається важкодоступною.

Потужним твердженням було вживання метафори про відновлення та майбутнє України: “*Planting the seeds of Ukraine’s future*” [54] (Садити насіння майбутнього України): Ця метафора, використана у промові на Конференції з відновлення України репрезентувала зусилля з відновлення країни з ПОСАДКОЮ НАСІННЯ, яке з часом дасть врожай. Він розповів історію про українського солдата, який у вільну хвилину садив овочі, що стало символом надії.

Тож, метафори робили політичні промови більш емоційними та переконливими. Вони допомагали слухачам краще зрозуміти складні ідеї та встановити емоційний зв’язок з оратором. Використання образної мови перетворило абстрактні поняття на конкретні образи, які легко запам’ятовуються. Ріші Сунак фокусувався на ідеях мужності, незламності та важливості спільних цінностей, що допомагає формувати позитивний образ України в очах міжнародної спільноти.

Яскравим є приклад символізму, що також відіграє важливу роль. У промові до парламенту Ріші Сунак згадував, як “*engineers who defeated darkness during the most difficult winter*” [56]. Цей образ, у якому “темрява” символізує не лише блекаут, а й зло та відчай, контрастує з “*better and brighter future for Ukraine*” (кращим та світлішим майбутнім для України). Ця символічна опозиція підносить війну до боротьби за світло та надію, що додає емоційної ваги.

Персоніфікація (14/4,3%) допомагала надати Україні людських якостей, що робить її образ більш живим та емоційним. Наприклад, Ріші Сунак часто персоніфікував Україну як суб’єкт, що має власну “волю” та “дух”:

“*Ukraine has **stood its ground.***” (Україна **вистояла.**)

“*Ukraine has **refused to be silenced.***” (Україна **відмовилася замовкнути.**)

“*History will remember **Ukraine’s fight.***” (Історія пам’ятатиме **боротьбу України.**) [56].

На Конференції з відновлення України у 2023 році він говорив про “неймовірний дух” українців, який “переможе” – *“The incredible spirit of the Ukrainian people will win”* [55]. Також він стверджував, що *“no army can ever defeat the will of a free people”* (жодна армія ніколи не зможе перемогти волю вільного народу), що є ключовим твердженням, що повторюється у промовах. Ця персоніфікація перетворює абстрактну концепцію нації на людський, незламний суб’єкт, роблячи її боротьбу більш зрозумілою та емоційно резонансною.

Синекдоха була вжита у 12 фрагментах (3,6%), наприклад, **Київ** часто використовувався для позначення всієї України. Це надавало промові особистий і конкретний характер, фокусуючись на столиці як на символі всієї країни: *“I recall my first visit to **Kyiv** where I saw the explosive devices that departing Russian soldiers had placed in children’s toys and footballs. There can be no justification for that.”*

Наступний приклад містить синекдоху, що відображає цілу країну та її людей: *“The Kremlin’s decision to invade has brought untold suffering to **Ukrainian soil**.”*

Одним із найпотужніших стилістичних засобів є використання історичних **алюзій** (5/1,5%), що пов’язують сучасну боротьбу України з епічною історією Великобританії. У своїй промові до Верховної Ради Ріші Сунак порівнює поточний момент із найважчими роками Другої Світової Війни для Британії. Він проводить пряму паралель: *“If 1940 was our finest hour... then perhaps today is more like 1942”* [56]. Це посилення на промову Вінстона Черчилля про “найкращу годину” є не просто компліментом. Це риторичне залучення боротьби України до власного національного наративу Сполученого Королівства.

Британський наратив про Другу Світову Війну – це історія про самотній, непохитний опір, який зрештою призвів до неминучої та праведної перемоги. Використовуючи цю аналогію, Ріші Сунак не тільки вшановує стійкість України, але й створює психологічну основу для довготривалої підтримки. Він позиціонує допомогу Британії не як нове чи ризиковане залучення у зовнішній конфлікт, а як продовження її фундаментальної моральної мети, що зміцнює рішучість

громадськості та політиків у підтримці затяжного конфлікту. Цей стилістичний вибір перетворює геополітичний альянс у спільну історичну долю.

Промови Ріші Сунака про Україну майстерно використовують лексичні стилістичні засоби для формування образу сильної, відважної та гідної підтримки нації. Його риторика спрямована на підкреслення спільності цінностей і стратегічних інтересів Великої Британії та України.

Використання цих **синтаксичних стилістичних засобів**, що посідають другий щабель за частотністю вживань (38,4%, див. рис.В), робить промови Ріші Сунака переконливими та потужними. Вони допомагають сформувати образ України не як жертви, а як сильного, рішучого борця за власну свободу та європейські цінності.

Ріші Сунак використовує фігури повтору, зокрема **анафору** (27/8,1%) та **епіфору** (20/6%), для закріплення повідомлення про непохитну присутність. Найбільш помітним є використання короткої, рішучої фрази, запозиченої у Президента Зеленського: “***Ми тут. We are here***” [57]. Її стратегічне повторення функціонує як потужний риторичний рефрен, завершуючи ключові сегменти та слугуючи наративним якорем, що підтверджує присутність і непохитність. Функціональний приклад, де фраза використовується для обрамлення аргументу:

На початку оповіді: “...and sent a simple, defiant message to the world: ***We are here***” [54].

На завершення обговорення зобов’язань: “My reply is the same: ***We are here***” [57].

Використання анафори наголошує на послідовності дій, створює ритм та підсилює ключову ідею: “We will stand with you ***until your security is assured. We will stand with you until your sovereignty is respected. We will stand with you until your peace is restored***” [55].

Вживання епіфори, в свою чергу, створює емоційний вплив, підсилює заключну думку: “This fight is for ***freedom. This struggle is for democracy. This sacrifice is for the future of all free nations***” [57].

Паралелізм (34/10,2%), або синтаксичне розташування слів та фраз у структурно подібний спосіб, є вирішальним риторичним елементом у політичних промовах та дискурсі. Він виконує низку функцій, які підвищують ясність, переконливість та запам'ятовуваність повідомлення. Застосування паралельних структур сприяє створенню відчуття єдності та організованості тексту. Шляхом поєднання ключових тез промови за допомогою структурно ідентичних фраз, оратор демонструє логічний та чіткий хід думок, забезпечуючи зв'язність та переконливість викладу.

Наприклад, на Мюнхенській безпековій конференції Ріші Сунак акцентував на необхідності розробки дієвої стратегії для України, вживаючи синтаксичний стилістичний прийом паралелізму, тим самим підкреслюючи бінарний підхід: *“So we need a military strategy for Ukraine to gain a decisive advantage on the battlefield to **win the war**, and a political strategy to **win the peace**”* [58]. Це формулювання чітко розмежовує військову мету (отримання вирішальної переваги та перемога у війні) від політичної мети (досягнення миру).

У висловлюванні *“The Ukrainian people are fighting **for their very existence, for their very freedom, and for their very future**. And we will stand with them every step of the way”* [53] британський прем'єр-міністр застосовує **повтор** для посилення впливу на аудиторію. Цей прийом не лише чітко артикулює цілі боротьби в Україні (існування, свобода, майбутнє), але й, потенційно, може розглядатися як інструмент для формування громадської думки щодо необхідності підтримки з боку британського народу.

Яскравим прикладом є твердження *“Ukraine **will not yield**. And the United Kingdom **will never walk away**”* [57]. Використовуючи однакову синтаксичну структуру для обох речень, Ріші Сунак лінгвістично пов'язував рішучість обох націй, роблячи їхні дії взаємозалежними. Ця структура створює відчуття, що доля однієї нації невіддільна від долі іншої.

Повторення ключових фраз, таких як *“as long as it takes”* (стільки, скільки потрібно), служило риторичним якорем. Воно неодноразово підкреслювало

довгостроковість британських зобов'язань, спростовуючи сумніви в тому, що підтримка може ослабнути з часом. Це повторення перетворює обіцянку на непохитне, недвозначне твердження.

Наступні приклади демонструють повторення схожих фраз надає висловлюванню урочистості та категоричності, підкреслюючи непохитність позиції Великої Британії:

“We stand with Ukraine. We stand with freedom. We stand with democracy” [55].

“We will not falter. We will not tire. We will not fail you” [53].

Потужним прикладом є використання **хіазму**, форми паралелізму, яка змінює структуру першого речення в другому: ***“I’ve come from the world’s oldest Parliament to address the world’s bravest”*** [53]. (Я прибув із найстарішого парламенту світу, щоб звернутися до найхоробріших людей світу). Окрім того, це речення містить ще **антитезу** (11/3,3%), зіставляючи історичну легітимність (найстаріший Парламент) з актуальною моральною якістю (найхоробріші люди). Центральне місце в цій піднесеній характеристиці займає використання найвищого ступеня прикметників, що структурно приписує українській нації неперевершену мужність.

Ріші Сунак часто використовував **риторичні запитання** (19/5,7%), які не потребують відповіді, оскільки відповідь є очевидною. Вони слугують для привернення уваги аудиторії та спонукання її до роздумів.

“How can we stand by while an entire nation is under threat?”

“Will we allow the rule of law to be broken?” [55]. Ці запитання залучають аудиторію до діалогу і створюють враження, що відповідь – це спільне рішення, а не одностороння заява.

“When Putin started this war, he gambled that our resolve would falter. Even now, he is betting that we will lose our nerve. But we proved him wrong then. And will we prove him wrong now?” [56]. Відповідь “так” є очевидною і це підсилює рішучість, залучаючи аудиторію до очевидності та важливості даної тези.

Клімакс (14/4,2%) надає смислової або експресивної сили, напруження чи важливості висловлюванням. Ріші Сунак часто будував речення, розташовуючи їх у порядку зростання емоційної напруги, що створює драматичний ефект. Наприклад, *“We are providing military aid. We are imposing sanctions. We are fighting for the very soul of Europe”* [58].

“More air defence equipment, more anti-tank weapons, more long-range missiles...” [56]. Ця структура покладається на **анафоричний повтор** квантифікатора *“more”*, за яким слідують конкретні, потужні військові засоби. Це синтаксично переводить політичну рішучість Великої Британії у відчутну оборонну міць.

Антиклімакс (2/0,6%) допоміг прем'єр-міністру ефективно керувати увагою аудиторії, підсилюючи ключові повідомлення: *“The bravery of the Ukrainian people has inspired us. It has inspired the world. It has inspired me personally”* [55].

Аналіз політичного дискурсу Ріші Сунака свідчить про використання **інверсії** (порушення стандартного порядку слів) для граматичного наголосу. У контексті звернення до суверенного парламенту інверсія часто сигналізує про високий, формальний стиль, надаючи значної ваги елементу, що виноситься на початок речення:

“Only Ukraine’s victory will deter putin from attacking other countries...” [54]. Винесення фрази *“Only Ukraine’s victory”* на початок речення структурно привілейовує успіх України як єдину необхідну умову для безпеки, підкреслюючи, що саме дії України мають безпрецедентне та визначальне історичне значення.

“This is where you are keeping alive the cause of democracy alive in the face of the greatest threat we have faced in this century” [54]. Винесення обставини місця на початок спрямовує увагу на конкретний елемент речення, додає пафосу та урочистості.

“Never before have we seen such unity” [53].

“In this historic moment, we stand together” [55].

Така побудова речень привертає увагу до виділених слів, підкреслюючи їх важливість у загальному контексті.

Ріші Сунак свідомо визначав війну за допомогою синтаксично чіткої **антитези**, створюючи беззаперечний бінарний контраст між добром і злом. Фундаментальний принцип боротьби відображено у твердженні: “*The three pillars of our common cause: of democracy over dictatorship, freedom over tyranny, the rule of law over anarchy.*”

Послідовне використання порівняльного прийменника “over” структурно фіксує ієрархічні відносини, гарантуючи, що боротьба України, що представляє перший термін у кожній парі, сприймається як вища і абсолютно необхідна. Цей синтаксичний вибір підносить образ України від національної війни до захисту кодифікованого, універсального стандарту західної цивілізації, що забезпечує ідеологічне обґрунтування для довгострокового міжнародного фінансування.

Фонологічні засоби (10,4%) представлені алітерацією та асонансом та є найменш частотними.

Аналіз **алітерації** (21/6,4%) у промові до Верховної Ради виявляє її стратегічне використання для створення напруги, яка потім ефектно знімається, підтверджуючи силу альянсу.

Ріші Сунак свідомо застосовує алітерацію (звуки /w/ та /f/), коли описує потенційну можливість провалу союзницької підтримки, створюючи звукову схему, яку він одразу ж має намір рішуче заперечити: “*Will your allies waver... Will our resolve weaken... Will our belief in your success falter...*”. Повторення губно-м’якопіднебінного апроксиманта /w/ (як у *waver, weaken*) та губно-зубного фрикатива /f/ (як у *falter*) створює фонетично м’який, хвилеподібний і нерішучий звук. Акустично це втілює психологічне коливання, яке він обговорює. Цей прийом створює потужну антитезу (зіставлення контрастних ідей), коли оратор негайно переходить до рішучої заяви: “*My reply is the same: We are here*” (Моя відповідь та сама: Ми тут).

Алітерація висвітлює зобов’язання – використання приголосних (стопів, таких як /b/, /k/, /t/) надає повідомленню відчуття певності, серйозності та сили.

Наприклад, фраза “*Russian **bombs** fell on Kyiv*” використовує вибуховий приголосний /b/ для надання безпосереднього впливу. Проте, у посиленні на Черчилля: “*we must give you the **tools** and I know you will finish the **job***”, збереження фонетичної ваги необхідне для підтвердження історичної та політичної вагомості зобов’язання. Використання цих твердих, рішучих звуків сприяє тому, щоб альянс звучав фізично “незламно”.

Асонанс (13/4%) сприяє плавності мови, створює урочистий тон та формує емоційний зв’язок з аудиторією. Довгі голосні часто асоціюються з вагою та важливістю, уповільнюючи темп мови: “*In the **darkness** just before the **dawn***” [56]. Повторення схожої родини звуків “aw/o” створює повільний, навмисний темп, який підсилює урочистий характер опису моменту кризи. У зверненні до Верховної Ради ця згуртованість є життєво важливою, оскільки вона пов’язує історичну боротьбу (темрява/світанок) з поточними зобов’язаннями (альянс), гарантуючи, що послання відчувається цілісним та неминучим.

Також асонанс відображає рішучість (високі голосні /i:/). Вищі, чіткіші голосні часто використовуються у фразах, що позначають непохитність або переконання. Наприклад, фраза “*We are **here**!*” (Ми тут!) використовує високі голосні звуки, які надають заяві про присутність чіткості та недвозначності, сприяючи тому, щоб повідомлення було сприйняте як тверда й остаточна позиція.

В промовах використовують **просодичні засоби**. Вони включають: тембр, темп, інтонацію, наголос та паузи. Ріші Сунак акцентував увагу на ключових словах, таких як “свобода”, “відвага”, “перемога”, щоб підкреслити їхню важливість.

Наголос на стратегічному політичному курсі також підсилюється сильною вокальною чіткістю та акцентом. При оголошенні нового пакету допомоги: “***This** year, we are going to increase that... ..with the **biggest single defence package so far**... ..worth **£2.5bn***” [57]. (Цього року ми збираємося збільшити це... з найбільшим єдиним пакетом оборонної допомоги на сьогодні... на суму £2.5

млрд). Числове значення та прикметник у найвищому ступені (“*biggest single*”) отримують найбільший наголос, щоб підкреслити масштаб і вагомість.

Використання коротких пауз було вжито для виокремлення ідей, а довші – для створення напруги перед важливим твердженням, що посилює його значущість: “*Today, as the world asks will your allies waver...* [пауза] *Will our resolve weaken...* [пауза] *Will our belief in your success falter...*” [54].

Ріші Сунак прискорював темп під час перерахування фактів і сповільнював, коли говорив про трагічні події або коли закликав до єдності, що робило промови більш емоційними, виразними та переконливими.

Таким чином, Ріші Сунак лексично використовував обмежений, але сильно заряджений словниковий запас, що конструював Україну як героїчну та суверенну державу, що володіє “*courage*” (мужністю) та “*unbreakable spirit*” (незламним духом).

Стилістично, він використовував історичні алюзії та метафори для вписування боротьби України в героїчний наратив Великобританії, що робить її більш зрозумілою та морально резонансною для внутрішньої аудиторії.

Синтаксично Ріші Сунака найчастіше вживав паралелізм та контрастні структури, щоб пов’язати долі двох націй та підкреслити непохитність їхніх спільних зобов’язань.

Висновки до розділу 3

Політичний дискурс прем’єр-міністра Великої Британії Бориса Джонсона, особливо під час кризи, спричиненої повномасштабною війною в Україні, характеризується виразним, емоційно насиченим стилем. Його промови є емоційними і часто включають яскраві метафори та риторичні запитання. Основна мета його промов полягала у детальному аналізі ситуації в Україні, чіткому вираженні власної позиції щодо війни, заохоченні українців до опору та наголошенні на незмінній підтримці з боку Великої Британії.

Ефективність цієї риторики вимірюється здатністю викликати сильний емоційний резонанс, емпатію та готовність до дії з боку аудиторії та союзників.

Така висока фігуративність та емоційність стилю підкреслює, що його мова є не просто інформативною, а прагматичною, спрямованою на досягнення конкретних політичних цілей у кризових умовах. Борис Джонсона сформував образ героїчного символу, що характеризується моральною ясністю та історичними метафорами.

Синтез лексичних і стилістичних засобів, розглянутих у цьому розділі, дозволяє виявити послідовний і потужний образ України у політичних промовах Ліз Трасс. Її риторика формує сприйняття України як нації, що володіє власною суб'єктністю, моральною мужністю та справедливою справою. Україна представлена як партнер у спільній боротьбі, а не просто як одержувач допомоги. Прикметник «brave» та дієслова «fight» і «prevails» підкреслюють її стійкість і героїзм, тоді як посилення на «freedom» і «sovereignty» надають її боротьбі універсальне значення.

Ріші Сунак переводить його в образ довгострокового стратегічного союзника, підкреслюючи витривалість, «мир через силу» та інституціоналізовані зобов'язання.

Створюючи образ України як морального бастіону “вільного світу” та позиціонуючи Великобританію як ключового партнера в цій боротьбі, прем'єр-міністри не лише висловлювали солідарність, а й зміцнювали позиції Сполученого Королівства на світовій арені. Це підкреслює, що в сучасній дипломатії мова є не лише засобом спілкування, але й потужним важелем для формування реальності, закріплення політичних зобов'язань у потужному наративі та управлінні глобальними очікуваннями.

ВИСНОВКИ

Образ України в дискурсі британських прем'єр-міністрів зазнав трансформаційного шляху. Він еволюціонував від неактуальної абстракції до символу порушеного суверенітету і, нарешті, до героїчного та стратегічно важливого партнера. Цей останній, потужний образ України слугує наріжним каменем сучасної зовнішньої політики Великої Британії, відображаючи її амбіції після Brexit стати провідним світовим гравцем у сфері безпеки. Прихильність Великої Британії до України, формалізована в «столітньому» партнерстві, розглядається як моральний імператив і фундаментальний національний інтерес, що позиціонує Велику Британію як рішучого та непохитного союзника в довгостроковій геополітичній боротьбі.

Аналіз демонструє, що використання стилістичних засобів у політичних промовах Бориса Джонсона, Ліз Трас та Ріші Сунака не є хаотичним набором фігур, а цілісною, продуманою системою, де кожен засіб виконує специфічну функцію, створюючи потужну емоційно заряджену картину подій.

Метафори слугують для концептуального фреймування, перетворюючи війну на екзистенційну боротьбу світла проти темряви та моральної стійкості проти бездушної сили.

Епітети забезпечують моральну поляризацію, навішуючи на агресора ярлик «варварства» та надаючи Україні статус «незламного» героя.

Метонімії та синекдохи абстрагують ворожу систему і гуманізують коаліцію союзників (УК як «we»).

Алюзії легітимізують дії Великої Британії на основі найважливішої історичної пам'яті, роблячи підтримку України моральним імперативом.

Порівняння використовуються для героїчного пояснення успіху опору, спростовуючи пропагандистські міфи.

Стиль Бориса Джонсона відомий як харизматичний та театральний. Його мовлення часто є високостильовим, але навмисно розмовним, що дозволяло йому бути близьким до народу. Активне та майстерне використання метафор,

образних порівнянь, епітетів та антитез надавали його промовам виразності та емоційної насиченості.

Стиль Ліз Трасс оцінювався як жорсткий, прямолінійний, але недостатньо гнучкий у публічних виступах. Її промови місять риси, притаманні технократичному та ідеологічному стилям та репрезентують меншу схильність до стилістичних засобів порівняно з Борисом Джонсоном. Вона більше покладається на повтори ключових фраз та прості паралельні конструкції для наголошення на основних тезах.

Аналіз промов Ліз Трасс показує, що вона послідовно використовувала лексичні та стилістичні засоби для формування образу України, який був глибоко вкорінений у британських політичних та ідеологічних рамках. За допомогою орієнтованих на дію іменників і дієслів, а також стратегічно застосованих метафор і алюзій, вона представила Україну як відважного протагоніста в універсальній боротьбі за свободу. Ця риторика була ефективною для мобілізації внутрішньої та міжнародної підтримки жорсткої позиції щодо росії та виправдання значної допомоги Великої Британії.

Стиль Ріші Сунака є найбільш прагматичним, стриманим та формальним серед трьох. Його промови відображають його походження як колишнього канцлера (міністра фінансів), бо вони сфокусовані на даних та деталях. Ріші Сунак використовував статистичні дані, цифри та аналітичні аргументи як головні засоби переконання. Його риторика інформативна, а не емоційна, де домінує фінансова, економічна та управлінська термінологія. Він часто використовував слова, що позначають відповідальність, стабільність, планування та обережність. Його промови часто мають чітко визначені розділи та пункти та структурований, логічно послідовний синтаксис, що полегшує їхнє сприйняття як плану дій. Ріші Сунак прагнув створити враження компетентного, надійного лідера, який базує свої рішення не на емоціях, а на фактах та експертній оцінці. Його мовлення є прозорим і менш конфронтаційним порівняно з Борисом Джонсоном.

Поєднання стилістичних прийомів, зокрема з історичної алюзії на Другу світову війну, створило образ нації, яка є не просто жертвою, а активним, героїчним учасником боротьби. Ріші Сунак представив українців не як тих, хто терпить, а як тих, хто діє.

Лексичні стилістичні засоби домінують у політичних промовах усіх трьох прем'єр-міністрів. Усі політичні лідери активно використовували метафори для спрощення складних ідей. Ріші Сунак має найвище абсолютне число (30), що свідчить про його прагнення до чіткої концептуалізації політики через образи (наприклад, “БУДІВНИЦТВО”, “ПОДОРОЖ”).

Епітети є одним із найпотужніших інструментів оцінки та емоційного впливу. Ріші Сунак використовує їх найбільш інтенсивно (68), що може відображати його спробу формування позитивного іміджу та надання сильних оцінок своїм ініціативам.

Борис Джонсон та Ріші Сунак (з найвищими абсолютними числами) частіше використовували гіперболу для драматизації ситуацій, захоплення уваги та емоційного посилення своїх аргументів.

Ріші Сунак значно частіше використовує порівняння та персоніфікацію, що вказує на його прагнення до наочності, доступності та людяності мови.

Ліз Трасс та Борис Джонсон демонстрували найвищий відсоток алюзій, що може свідчити про спробу встановлення зв'язку з історією або впливовими фігурами для легітимізації своєї політики.

Синтаксичні стилістичні засоби посідають 2 щабель у промовах Бориса Джонсона, Ліз Трасс та Ріші Сунака. Ріші Сунак та Ліз Трасс найбільш активно використовують паралелізм. Це ключовий засіб для створення ритму, збалансованості та чіткої структури промови, що полегшує її сприйняття та надає висловлюванню авторитетності.

Ріші Сунак має найвищий абсолютний показник (7,2%) використання анафори. Це потужний прийом для підкреслення та запам'ятовування ключового меседжу, а також для створення емоційного підйому в кінці блоку.

Риторичні Питання усі прем'єр-міністри активно використовували для залучення аудиторії, імітації діалогу та направлення думок слухачів до бажаного висновку.

Фонологічні стилістичні засоби посідають останній щабель та надають промовам мелодики, ритмічності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко І.О. Специфіка просодичної організації інавгураційних і партійних промов застрягаючих акцентуйованих особистостей. *Одеський лінгвістичний вісник*. №10. Том 1. 2017. С. 3–8.
2. Антонюк О., Вусик Г. Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2020. № 12. Т. 2. С. 213–217.
3. Бойко О.В. “Зовнішній імідж України в світлі англомовної преси”. *Наукові записки*. Сер. «Політика і етнологія». Київ. 2001. Вип. 16. С. 291–307.
4. Бойко Н. Специфіка лексико-семантичного поля концепту «війна» в кіноповіді О. Довженка «Україна в огні». *Література та культура Полісся*, № 102. Серія «Філологічні науки». № 17. 2021. С. 116–130.
5. Брик М.М. Вербалізація варіантів сприйняття образу Туреччини представниками російської та англійської лінгвокультур (на матеріалі романів письменників-білінгвів) : дис. ... канд. філ. наук : 10.02.17. Київ, 2020. 318 с.
6. Васянович Є. Психолінгвістичний аналіз асоціативного поля війна як фрагменту мовної картини світу українських студентів-гуманітаріїв. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Том 31 (70) № 1 Ч. 1. 2020. С. 13–17.
7. Великорода В. Б. Механізми поповнення евфемістичної лексики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2017. № 4. С. 212–217.
8. Вольфовська О.О. Просодичні характеристики вітальних промов сучасних політичних діячів Німеччини. Таврійські філологічні наукові читання: матеріали наук.-практ. конф. Київ. Гельветика. 2022. С. 76–79.
9. Голік О.В. Історіографія питання іміджу України на сторінках американської преси. *Наукові записки. Сер. Політика і етнологія; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України*. Київ. 2009. С. 150–167.

10. Гончарова О.М. Політичний дискурс риторики: історико-культурологічні виміри. *Культура і сучасність*. 2013. № 1. С. 65–72.
11. Грачевська Т.О. Проблеми та перспективи формування позитивного міжнародного іміджу України після неспровокованої російської агресії. «Філософія та політологія в контексті сучасної культури». 2023. Т. 15. С. 3–9.
12. Гурський І. Ю. Типологія політичних промов. НАУКА. ОСВІТА. МОЛОДЬ : матеріали Дванадцятої Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих науковців. Умань. ВПЦ «Візаві». 2019. Ч. 1. С. 79–82.
13. Дубровіна І. В. Політична вербалізація концепту "Україна" у сучасному українському медіадискурсі. *Філологічні науки*. 2021. № 2. С. 72–76.
14. Кащишин Н.Є. До проблем виокремлення дипломатичного дискурсу. *Science and Education a New Dimension*. IV(21). Issue. 98. 2016. С. 72–75.
15. Кондратенко Н. В. Лексичні особливості текстів мовленнєвого жанру «Політична програма». *Вісник ОНУ. Серія: Філологія*. 2017. Т. 22. Вип. 2 (16). С. 85–90.
16. Кулик В.М. Мова та ідентичність в Україні на кінець 2022-го. <https://zbruc.eu/node/114247> (дата звернення 21.09.2025).
17. Мацько Л. І. Лінгвістична риторика. *Наука і сучасність: зб. наук. праць*. Київ. Логос. 2012. С. 3–16.
18. Моркотун С. Відтворення експресивності образних засобів при перекладі текстів політичного дискурсу. *Синопис: текст, контекст, медіа*. 2017. № 3(19). С. 17–25.
19. Падалка О. В. Політична промова та її просодичні характеристики. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 2012. № 6. С. 66–69.
20. Рябоконь Г. Л. Дискурсивні особливості інтернет-публікацій дебатів британського парламенту : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / Ганна Леонідівна Рябоконь. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. 2005. 276 с.

21. Самойлова І.В., Подвойська О.В. Лексичні особливості політичних промов. *Наукові записки Ніжинського державного університету. Філологічні науки*. 2016. Кн. 1. С. 235–238.
22. Сандуляк Є.А. Лінгвістичні засоби у репрезентації образу України. *Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*. Факультет іноземних мов. Чернівці. 2024. С. 225–227.
23. Сандуляк Є.А. Політична промова як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*. Факультет іноземних мов. Чернівці. 2025. С. 426–428.
24. Сандуляк Є.А. Використання лінгвальних засобів (лексичних та стилістичних) у створенні образу України у промовах Ріші Сунака. *Магістерські студії*. 2025. URL: https://englishdept.chnu.edu.ua/media/vcqpoeqk/mahisterski-studii-6_2025.pdf/ С. 168–178.
25. Селіванова О.О. Когнітивне підґрунтя метафоричної номінації. *Психолінгвістика*. Переяслав-Хмельницький, 2022. Вип. 11. С. 195–204.
26. Снісаренко Я. С. Суспільно-політична лексика як специфічна лексична категорія. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах*. 2012. Вип. 26. С. 136–149.
27. Сташко Г.І. Роль засобів стилістичного синтаксису в створенні образів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2015. Вип. 4. С. 81–86.
28. Федорів Я. Р. Лінгвістичні моделі дискурсу політичних виступів: нариси із сучасних культурно-мовленнєвих практик. Київ. ВПЦ НаУКМА. 2010. 188 с.
29. Юрій М.Ю. Етнічна ідентичність та її український різновид. *Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича: Історія*. № 1. 2022. С. 6–13.

30. Carver T., Pikalo J. Political Language and Metaphor: Interpreting and Changing the World. London. Taylor & Francis. 2008. 320 S.
31. Chilton P. Analysing Political Discourse: Theory and Practice. London. New York. Routledge Taylor and Francis Group. 2004. 218 p.
32. D'Acquisto G. Linguistic Analysis of Diplomatic Discourse: UN Resolutions if the Question of Palestine. UK: Cambridge Scholars Publishing. 2017. 140 p.
33. Dijk T. A. van. What is Political Discourse Analysis? [Електронний ресурс] Political linguistics. 1998. – Режим доступу: <http://www.discourses.org/OldArticles/What%20is%20Political%20Discourse%20Analysis.pdf>. (дата звернення 25.06.2025).
34. Hashim S. Speech Acts in Political Speeches. *Journal of Modern Education Review*. 2015. Vol. 5. No. 7. P. 699–706.
35. Lakoff G. Moral Politics. How Liberals and Conservatives Think. Chicago, London. The University of Chicago Press. 1996. 512 p.
36. Serhii Plokyh The Nuclear Age: An Epic Race for Arms, Power, and Survival. W. W. Norton & Company. 2025. 432 p.
37. Sheard C. M. Kairos and Kenneth Burke's Psychology of Political and Social Communication. *National Council of Teachers of English*. 1993. Vol. 55. № 3. p. 291–310.
38. Spahn S. Das Ukraine-Bild in Deutschland: Die Rolle der russischen Medien. Hamburg. Verlag Dr. Kovac. 2016. 186 s.
39. Weaver R. M. The Ethics of Rhetoric. London. Hermagoras Press. 1985. 242 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ЕМПІРИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

40. Boris Johnson's address to the Ukrainian Parliament: 3 May 2022. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-borisjohnsons-address-to-the-ukrainian-parliament-3-may-2022> (дата звернення 25.06.2025).
41. The Art of the Political Metaphor - DiVA portal, <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1639621/FULLTEXT01.pdf> 3. 'Invisible mugger': how

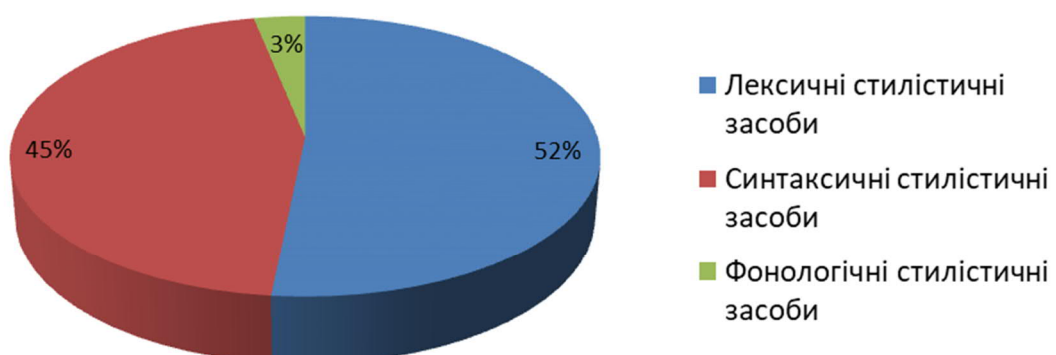
- Boris Johnson's language hints at his thinking <https://www.theguardian.com/politics/2020/apr/27/muggers-and-invisible-enemies-how-boris-johnsons-metaphors-reveals-his-thinking> (дата звернення 5.06.2025).
42. Boris Johnson's Address to the Parliament of Ukraine (text-video) - American Rhetoric, <https://www.americanrhetoric.com/speeches/borisjohnsonukraineparliament.htm>. Ukraine - Hansard - UK Parliament, <https://hansard.parliament.uk/commons/2022-02-24/debates/A76282B2-C1F4-4D00-B5E8-A8A0F2476FBB/Ukraine> (дата звернення 2.09.2024).
43. Boris Johnson's statement to the House of Commons on Ukraine: 24 February 2022- GOV.UK, <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-statement-to-the-house-of-commons-on-ukraine-24-february-2022> (дата звернення 15.07.2025).
44. Boris Johnson's remarks at joint press conference with President Zelenskyy in Kyiv: 24 August 2022, <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-remarks-at-joint-press-conference-with-president-zelenskyy-in-kyiv-24-august-2022> (дата звернення 25.06.2025).
45. Liz Truss | Biography, Family, Policies, Resignation, & Facts - Britannica, <https://www.britannica.com/biography/Liz-Truss> (дата звернення 15.03.2025).
46. Liz Truss's resignation statement outside Downing Street in ..., <https://news.sky.com/story/liz-truss-resignation-speech-outside-downing-street-in-full-12725499> (дата звернення 11.12.2024).
47. Liz Truss' awkward first speech in the Commons since being forced out of Number 10, <https://www.youtube.com/watch?v=qy7Z898zdgY> (дата звернення 25.01.2025).
48. Liz Truss pledges UK support to Ukraine during UN speech | News ..., <https://www.independent.co.uk/tv/news/url-ukraine-war-russia-liz-trussb2173118.html> (дата звернення 17.08.2025).
49. Liz Truss's first speech as prime minister - The Guardian, <https://www.theguardian.com/politics/2022/sep/06/key-takeaways-from-liz-truss-first-speech-as-prime-minister> (дата звернення 29.10.2024).

50. Liz Truss's cliché-ridden speech was saved by Greenpeace | The Spectator, <https://www.spectator.co.uk/article/liz-truss-s-clich-ridden-speech-was-saved-by-greenpeace/> (дата звернення 13.06.2025).
51. Liz Truss risks recklessly inflaming Ukraine's war to serve her own ambition | Simon Jenkins, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/apr/28/liz-truss-ukraine-war-russia-conservative-power> (дата звернення 14.08.2025).
52. Military assistance to Ukraine (February 2022 to January 2025) - House of Commons Library, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9477/> (дата звернення 25.06.2025).
53. Rishi Sunak Press Conference at NATO Summit Transcript. <https://www.rev.com/blog/transcripts/rishi-sunak-press-conference-at-nato-summit-transcript> (дата звернення 29.04.2025).
54. Rishi Sunak: Prime Minister Rishi Sunak's address to the Ukrainian Parliament: 12 January 2024, <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-rishi-sunaks-address-to-the-ukrainian-parliament-12-january-2024> (дата звернення 22.09.2025).
55. Rishi Sunak: The speech by the Prime Minister of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland Rishi Sunak in the Verkhovna Rada of Ukraine, January 12, 2024, https://www.rada.gov.ua/en/news/News/top_news/245558.html (дата звернення 15.08.2025).
56. Rishi Sunak: UK-Ukraine 100-year Partnership - Hansard, <https://hansard.parliament.uk/commons/2025-01-20/debates/AE91E0F8-6301-484A-96E2-E8359DA22264/UK-Ukraine100-YearPartnership> (дата звернення 25.11.2024).
57. Rishi Sunak: PM speech at Munich Security Conference – 18 February 2023 - GOV.UK, <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-speech-at-munich-security-conference-18-february-2023> (дата звернення 19.12.2024).
58. Rishi Sunak: 'We must see Russia held to account' - YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=LeCpcVOGkMI> (дата звернення 25.06.2025).

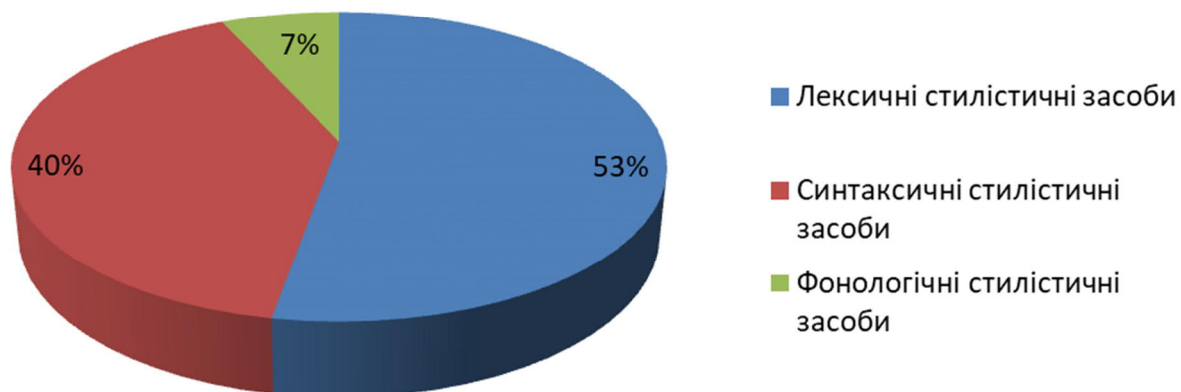
59. Russia's actions in Crimea - GOV.UK, <https://www.gov.uk/government/speeches/russias-actions-in-crimea> (дата звернення 12.08.2025).
60. Ukraine and Beyond: - British Foreign Policy Group, <https://bfpbg.co.uk/wp-content/uploads/2022/12/BFPG-Ukraine-Report-2022-2.pdf> (дата звернення 5.09.2025).

ДОДАТКИ

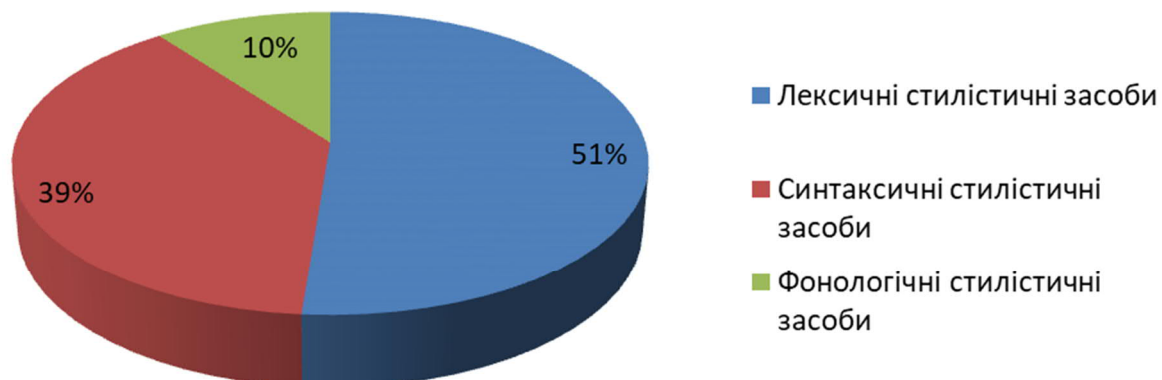
ДОДАТОК А

**Стилістичні засоби у політичних промовах
Бориса Джонсона**

ДОДАТОК Б

**Стилістичні засоби в політичних промовах
Ліз Трасс**

ДОДАТОК В

**Стилістичні засоби в політичних промовах
Ріші Сунака**

ДОДАТОК Г

